

Oxi Chiwinti yu Ts'o'lhi San Mateo

*Ixjat'alalhila'ts'inin Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Yucha aniya yu ixjat'alalhila'ts'inin an Jesucristo yu japu'a'p'unminchalh. Japu'a'p'unminchalh an ixjat'alalhila'ts'inin an David chi an Abraham. ² An Abraham ixlit'ajun ists'alh ixjungan Isaac. Chi an Isaac ixlit'ajun ists'alh ixjungan Jacob. An Jacob ixluwk'ani ixjalhit'ajun ists'alan, xapumatam ixjungan Judá. ³ An Judá yu ixjas'at'an pumatam ixjungan Fares chi pumatam Zara. Yu ixnatik'an ixjungan Tamar. An Fares ixlit'ajun ists'alh ixjungan Esrom. Chi an Esrom ixlit'ajun ists'alh ixjungan Aram. ⁴ An Aram ixlit'ajun ists'alh ixjungan Aminadab. An Aminadab ixlit'ajun ists'alh ixjungan Naasón. An Naasón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Salmón. ⁵ An Salmón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Booz, chi yu ixt'iwi an Salmón ixjungan Rahab. An Booz ixlit'ajun ists'alh ixjungan Obed chi yu ixnati ixjungan Rut. An Obed ixlit'ajun ists'alh ixjungan Isaí. ⁶ An Isaí ixlit'ajun ists'alh yu junlhi rey, yucha an David.

An rey David ixlit'ajun ists'alh ixjungan Salomón, chi yu ixnati an Salomón ixt'iwi ixjunita tichi lapanak ixjungan Urías yu ixnitacha. ⁷ An Salomón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Roboam. An Roboam ixlit'ajun ists'alh ixjungan Abías. An

Abías ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Asa. ⁸ An Asa ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Josafat. An Josafat ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Joram. An Joram ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Uzías. ⁹ An Uzías ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Jotam. An Jotam ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Acáz. An Acáz ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Ezequías. ¹⁰ An Ezequías ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Manasés. An Manasés ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Amón. An Amón ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Josías. ¹¹ An Josías ixluwk'ani ixjalhit'ajun ists'alan, xapumatam ixjuncan Jeconías, yu'uncha akxni ixtat'ajun akxni an judiojnin jalhi'ankalhcha tacha tach'inin la'acha'an Babilonia.

¹² Ixli'astan akxni jalhi'ankalhcha Babilonia, an Jeconías wachucha lhitsunikalhi ists'alh, ixjuncan Salatiel. Chi an Salatiel ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Zorobabel. ¹³ An Zorobabel ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Abiud. An Abiud ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Eliaquim. An Eliaquim ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Azor. ¹⁴ An Azor ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Sadoc. An Sadoc ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Aquim. An Aquim ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Eliud. ¹⁵ An Eliud ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Eleazar. An Eleazar ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Matán. An Matán ixlit'ajun ists'alh ixjuncan Jacob. ¹⁶ An Jacob ixlit'ajun ists'alh ixjuncan José. An José ixt'apapa an María, an ixnati an Jesús, yu lhimispakan Cristo.

¹⁷ Pus chunchacha yu pu'a'p'unminchalh an Cristo. Sta akxni ixt'ajun an Abraham, asta akxni wachucha tsukulh an David,

ixlipu'a'kawt'at'icha ixtalaapu'a'p'unmintachalh. Chi akxni ixt'ajuncha an David sta akxni jalhi'ankalh an judiojnin tacha tach'inin la'acha'an Babilonia, a'tamcha ixlipu'a'kawt'at'i ixjumpalata ixtalaapu'a'p'unmintachalh. Chi sta akxni ixjalhi'ankantacha la'acha'an Babilonia, sta akxni tsukulhcha an Cristo, a'tamcha ixlipu'a'kawt'at'i.

Akxni tsukulh an Jesús

(Lc. 2:1-7)

¹⁸ Chunchuniya pula'awlh an Jesús. An María an ixnati Jesús, wa isk'in'ulakantaka', yucha an José, walh an Stalan'a Takuwin ilhtulhi li kaja'aynalh. ¹⁹ Pus an José, tacha ixt'apapacha an María, mu yucha ixjalakpastaknan chi jantu ixmamaxaniputuni an María, wa kalaks ixmakawputun. ²⁰ Pero wa chunchaka ixpast'ak'a, akxni lhtatalh talakasunilh pumatam ix'angelh an Dios, juniy:

—José, ists'alh David, jant'u k'at'alhani k'at'at'a'ulh an María, mu an pakxanta ixjas'at'a yucha an Stalan'a ixTakuwin Diosi chuncha ilhtulh. ²¹ Kalhitsukuya pumatam ists'alh, ch'i k'a'ulaniya'a ixta'a'ut JESÚS, mu yucha kajama'alhtaxtuya an ixlapanakni la ixtala'alhink'an.

²² Chux tacha ani tapasalh, wa xliyu li an Dios ixmanawnitacha an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

²³ Tichi yucha jatsi yu jatsika sawalh, kapaxana ixjas'at'a, chi kalhitsukuya', Emanuel ka'ulaniya ixta'a'ut,

yucha nawputun: Dios kintat'a'aklat'awnan.

²⁴ Akxni kujcho'olhcha an José, chunchacha ilhtulh tacha an junilh an ix'angelh Dios, la'a'ilhi an María tacha ixt'iwi'. ²⁵ Pero jantu tacha ixt'iwicha sawalhi t'atawilh, sta akxni lhitsukulhcha an ixjas'at'a, chi ulanilhcha ixta'a'ut JESÚS.

2

An Jesús tala'cha'alh yu tajalakpastaknan lapanakni

¹ An Jesús tsukulhcha an la'acha'an Belén, la xalakaat'un Judea, akxni rey ixjunita an Herodes, walh tichi lapanakni yu ixtajalakpastaknan yu taminchalh lhitan akxajachilh an wilhchan, tacha'alhcha an la'acha'an Jerusalén, tanajun:

² —¿Tanischa tan tsukulh ixrejk'an an judiojnini? Mu kla'ts'inawi an ist'aku sta tan iklihiwilhcha'aw, tan lhi'akxajachilh an wilhchan, pus ikmintaw tatso'ottaninin.

³ Pus akxni k'atsaalhcha an rey Herodes, jantucha oxi ixliwilay chi ixchuxk'an an jamacha'an Jerusalén wachu'. ⁴ Wa chuncha jama'ayxto'olhi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin yu ancha jamacha'an, chi jalhisakmilhcha tanchuncha nawkan li katsukuya Cristo. ⁵ Pus yu'uncha tajuniy:

—An Belén, xalakaat'un Judea, mu chuncha ts'o'muk'ata an yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios tan najun:

⁶ Chi uxint'i la'acha'an Belén, xalakaat'un Judá,

jantu li sna wa xalakat'ikt'ichak'at'i tacha an tach'alhkatnan Judá.

Mu aniya kataxtuya pumatam jamach'alhkat yu kajalhist'ak'a kilapanakni yu israelitajnin.

⁷ Ixli'astan an Herodes, kalaks jat'asanilhi an yu tajalakpastaknan lapanakni, chi oxicha jalhisakmilh taniwanancha talakasulh an st'aku.

⁸ Chi jamala'achalhcha la'acha'an Belén, jajuniy: —K'ap'inchi'itcha, oxicha k'ap'uxk'awya'it an jas'at'a chi akxni k'ala'ch'ip'ina'itcha akilamak'atsaan yaw, para li wachu ak'alh tatso'ottanini'.

⁹ Pus ta'asmatni'olh an rey, ta'alhcha, chi an st'aku an yu ixtala'ts'intachalh sta tan akxajachilh an wilhchan ixlakapuchak'ani ixja'aninita, sta cha'alhi an tan ixmachalh an jas'at'a, chi sa'cha tayalh. ¹⁰ Akxni tala'ts'ilhcha an st'aku sawalhcha ixtalaj'achan. ¹¹ Chi tatanulhcha an laka cha'a'.

Wachuncha tala'ts'ilhcha an jas'at'a chi an María, ixnaticha an jas'at'a. Pus tatatso'ottanilhcha an jas'at'a chi ay tukani tala'ts'ilh. Ixli'astan talaj'a'mix'alhcha an ixtanlhunk'an chi taxa'nilhcha oro, chi cencia chi perjume. ¹² Akxni ta'ancho'olhcha an yu tajalakpastaknan lapanakni jantucha la'acha'an Jerusaleni tapu'alh, para li kaxtamak'atsaanilh an Herodes, mu an Dios jamala'awanilh tan jajuniy li lakatamcha katapu'alh.

Jama'nikalh jas'at'an

¹³ Ixli'astan akxni ta'ancho'olhcha, an José la ixjala'awanti talakasunilh pumatam ix'angelh an Dios, juniy:

—K'a'ost'aycha, k'ach'ixsakt'icha an jas'at'a, chi ali an ixnati xalakaat'uncha Egiptojo k'a'osp'it'it. Anch'ach'a k'at'awlht'achi'it sta akxni kit'in ajkuncho'oyan, mu an Herodes kapuxkawya an jas'at'a para li lay kama'nilh.

¹⁴ Pus ostayalhcha an José chi ch'ixsakhicha an jas'at'a, chi alich'a an ixnati an jas'at'a, puts'ista ta'alh xalakaat'un Egipto. ¹⁵ Anchacha ixtawilananchalh sta akxni nilh an Herodes, pus walhcha sawalhi tacha an ixnajunta yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, mu Diosi ixmanawnita tan najun: “La xalakaat'un Egiptojo ikt'asanilh an kints'alh.”

¹⁶ An Herodes akxni k'atsaalhi li ta'o'xcho'olhi an yu tajalakpastaknan lapanakni, talh'amalhcha. Lhinawlhcha li kajama'ni'okalhi an jas'at'an yu ts'alan an la'acha'an Belén, chi an la'acha'anaxni yu waniycha ancha lhitamakajun. Jama'ni'okalhi yu wa ixtat'ajunka sta yu la'at'uycha k'ata ixtat'ajun, tacha an ixlima'anacha ixjalhisakmita an lapanakni yu tajalakpastaknan.

¹⁷ Chunchacha sawalhi tapasalh tacha an ists'o'ta an Jeremías yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

¹⁸ Ay ta'oxila'alhit chi alhuti

asmatkalh an la'acha'an Ramá,

yucha an Raquelhi jalhi'alhun ixjas'at'an,

mu talaknilh chi jantucha la'a'ilhi li kama'oxamixikalh.

¹⁹ Pero ixli'astan akxni nilhcha an Herodes, an José la ixjala'awanti talakasunilh pumatam ángel an xalakaat'un Egipto, juniy:

20 —K'a'ost'aycha, k'ach'ixsakt'icha an jas'at'a chi ali an ixnati k'ap'inchi'itcha xalakaat'un Israel, mu an yu ixtama'niputun an jas'at'a, talaknilhcha.

21 Pus ostayalhcha an José chi a María, chi an José ch'ixsakhicha an jas'at'a, ta'alhcha xalakaat'un Israel. 22 Wa yu an José k'atsaalhi li an Arquelao, ists'alh an Herodes yuchacha ixch'alhkatnancho'oy an xalakaat'un Judea, pus talhanalhi li ancha ka'alh, pus an Dios mak'atsaanilhi an José la ixjala'awanti tanchuncha ka'alh, pus xalakaat'uncha Galilea ja alh. 23 Anchacha cha'alh, tawilhcha lakatam la'acha'an tan junkan Nazaret, pus tapasalhcha sawalhi tacha an ixtanajunta an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti Dios, li nazarenojo kajunkana'.

3

An jama'paxanaj Juan lhichiwiniiy ixchiwinti Dios

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9,15-17; Jn. 1:19-28)

1 Akxni an jama'paxanaj Juan tsukulhcha lhichiwiniiya ixchiwinti Dios, an xalakaat'un Judea, tan lakak'iwin 2 najun:

—T'uch'a ali k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'an, mu an ixlich'alhkat Dios waniycha t'ajun. 3 Yucha anicha lapanaki yu an ixlichiwiniy Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios tan ixnajun:

“Chiwinkani an lakak'iwin,
nawkan mintacha an ay Jamach'alhkat,
k'ala'asijit'itcha para li akxni kachina ts'awjch'a
t'awnat'it.”

⁴ An ixla'ch'it an Juan wa ixla'ach'awt camel-lojo ixla'oxinikanta chi ixch'axpawilhcha a'xtam jaxt'a'an. Chi yu ix'uy, xat'axkat lakak'iwin chi sele'. ⁵ Ixta'ancha alha'asmatnini an Juan an jamacha'an Jerusalén chi ixchuxk'an an yu xalakaat'un Judea ixtawilanalh chi ixchuxk'an an yu ixtala'acho'owilananilhcha an ayxkan Jordán. ⁶ Yu ixtanajuncha tuchini ixtala'alhinchak'ani ixtalhit'ajun, ixjama'paxaycha an Juan an ayxkan Jordán. ⁷ Walh akxni jala'tsilhi li ixluk'ani ixta'anta a'paxnin an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin chi saduceojnin, jajuniy:

—¡Ixjas'at'an tsapulin! ¿Tisiyuchacha tajunin tani k'alhit'a'alht'axt'utcha la ixtalh'amti Dios akxni kamina'a? ⁸ P'us k'a'ilht'utcha yu oxicha tanlhun para li katasulhcha li mak'a'unt'itcha sawalhi mintala'alhink'an. ⁹ Ch'i jant'u k'ap'ast'akt'iti k'ana'unt'it: an Abraham tacha kimpayk'an, mu an Dios yucha layi kaja'ilhtulh ixjas'at'an an Abraham ani lakwilh chiwx. ¹⁰ Chi atumpaj, an Dios tachanu mala'asijnitacha an ix'acha para li kala'ticha'x'oyacha an k'iw yu jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at chi kajala'xawa'oya'.

¹¹ Kit'in sawalh, wa laka xkani ijkama'paxay yu jantucha ali katita'ilhtulh ixtala'alhink'an, pero an yu astan mintachalh yucha palay ay, kit'in jantu, yucha kajama'paxanana la ixTakuwin Dios chi laka jikmi, yucha jantu ikt'acha'ani masi wa aklakch'apalhi'anilhcha ixwarachi. ¹² Yucha ch'apatacha an ixpak'alhan kamaxtuniyacha an xajamakxtalh an ixtrigo, chi kama'ayacha an

ixtrigo laka cha'a tan la'oxinita chi an xajamaktalh kala'xawayacha laka jikmi, tan jantu a'tam mixa.

Ix'a'paxat Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ An Jesús minchalhi sta xalakaat'un Galilea chi la'cha'alhi an Juan, para li an Juan kama'paxalhi an Jesús an ayxkan Jordán. ¹⁴ Pero an Juan jantu ixma'paxaputun, yucha juniy:

—Kit'in iknajun uxint'i ak'ima'p'axat'i chi uxint'i kit'ini k'ila't'ant'a.

¹⁵ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Ak'ima'p'axat'icha chaway, mu chuncha lhi-task'iniy li ka'ilhtuw yu oxi lhiwilay an Dios.

Pus an Juan ma'paxalhcha an Jesús. ¹⁶ Akxni ma'paxa'olhcha, takutlhicha an lakxkan an Jesús. Chi mati'anikalhcha an lakt'iyán, la'ts'in ta'alhtajulhcha an ixTakuwin Dios tan ixyalh, wa tacha paloma. ¹⁷ Chi an lakt'iyán chiwinkanchalhcha nawkan:

—Yucha anicha yu ikmapayniy kinTs'alh yucha yu kima'an'achay.

4

An Jesús lhila'ts'intanukan

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ An ixTakuwin Dios lhi'alhi an Jesús lakak'iwin para li an xapay makxkay'un kalhila'ts'intanuchalh. ² Chi mu t'up'uxamcha (40) wilhchan chi t'up'uxamcha jatats'isni ixlitask'ajata ixwayt an Jesús, pus chawanilhcha.

³ Chi la'cha'alhcha an xapay makxkay'un, juniy:

—Li isTs'alhk'at'i Dios sawalh k'aja'un ani chiwx li katawalh pan.

⁴ Pero yucha alhtaylh juniy:

—Ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios li jantu wa waytcha katiputsukulh an lapanak. Wachu layi kaputsukuya chux ixchiwinti Dios.

⁵ Wa chuncha an xapay makxkay'un lhi'ampalh an la'acha'an Jerusalén, ixla'acha'an Dios, chi muk'achalhcha an la ix'ukxni ay tajtan.

⁶ Chi jumpalhkancha an Jesús:

—Li isTs'alhk'at'i Dios k'awarj p'it'i an talaktsin, mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios: li an Dios kajamakmina ix'angelhnin para li katama'ch'apan, para li jant'u k'a'ayst'uk'uk'a laka chiwx.

⁷ An Jesús juniy:

—Ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios li jant'u wa k'at'ilhila'ts'int'anut'i an miJamach'alhkat Dios.

⁸ An xapay makxkay'un a'tam lhi'ampalh lakatam laka ay a'stitawk'a an Jesús. Chi lakmasuni'olhcha an laj'ay lhich'alhkat alin lakamunulhpa chi an ixk'usinti. ⁹ Chi juncan an Jesús:

—Chux ani akxta'ni'oyancha li ak'int'ats'o'ott'aniya'a.

¹⁰ Pus an Jesús akxni alhtaylh juniy:

—K'ap'inchicha Satanás, mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najun: “Wa yucha an miJamach'alhkat Diosi k'at'ats'o'ott'aniya'a chi wa yucha k'ak'iklaka'iya'a.”

¹¹ Wa chuncha an xapay makxkay'un alhcha. Chi ixli'astan tala'cha'alhcha angelhnini an Jesús, chi ixtatapatsaniycha.

An Jesús alh xalakaat'un Galilea

(Mr. 1:14-20; Lc. 4:14-15)

¹² Akxni k'atsaalhi an Jesús li an Juan ixmalaklhchawkanta, ancho'olhi ixla'acha'an Nazaret, xalakaat'un Galilea. ¹³ Chi taxtupalhi la'acha'an Nazaret, alhcha tawlhna la'acha'an Capernaúm, waniy ixkilhtu lakxkan, waniy xalakaat'un Zabulón chi Neftalí. ¹⁴ Wa xliyu li chunchacha katapasalh tacha ixnajunta an Isaías yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios akxni nawlh:

¹⁵ La ixt'un Zabulón chi la ixt'un Neftalí, an ixtapiktutamcha juntachalh ayxkan Jordán, la ixkilhtu alamalh yu junkan Galilea, lhuwi tawilanalh yu jantu tamispay Dios.

¹⁶ Ani lapanakni yu wa lakaputs'isnicha ixtat'ajun tala'ts'ilhcha an ay jatapulhkunu'. Chi an lapanakni yu wa la ixma'stele'cha lhinin ixtalak'aklat'ajun, jamapulhkunilhcha an jatapulhkunu'.

¹⁷ Akxnicha tsukulhcha lhichiwiniy ixchiwinti Dios an Jesús, jajuniy:

—K'amap'axat'itcha mijatapast'ak'atk'an mu an ixlich'alkat Dios waniycha minta.

An Jesús jat'asanilh ixpumat'at'ik'an ixch'apayawnan jatanti

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Akxni waniycha ix'antachalh ixpiktu xa'alamalh Galilea, an Jesús jala'ts'ilh ixt'uyunk'an ixch'apayawnan jatanti, wa

lhít'ala'awnin. Yu'uncha an Simón yu ixtajumpalay ma Pedro chi an Andrés ixt'ala'ajuncha. Ixtamujuy ixpaxo'tankan an lakxkan. ¹⁹ Pus jajuniy:

—Akilat'a'awcha, walh ixma'alhilanancha lapanakni akla'ilhtuyaw.

²⁰ Wa chuncha yu'uncha watukan tamakawlhi an ixpaxo'tank'an chi tat'a'alhcha. ²¹ Wanika ancha ixtala'pust'ajun an Jesús jala'ts'impalh ixt'uyunk'an, wachu wa lhít'ala'awnin yu'uncha an Jacobo chi Juan, ixtalakch'it'ajun ixpaxo'tank'an laka barco ali ixpayk'an yu junkan Zebedeo, walh jat'asanilhi an ixt'uyunk'an. ²² Pus yu'uncha tamakawlh watukani an ixbarcojk'an chi an ixpayk'an, tat'a'alhcha an Jesús.

*An Jesús jat'achiwiniy lhuw lapanakni
(Lc. 6:17-19)*

²³ Ta ixlijalhi'ay an xalakaat'un Galilea ta'a'cho'o'olhi an Jesús. Chi ixjamasuniycha an ixchiwinti Dios an lapanakni an laka lakcha'a yu ixpulakta'ayxto'kan, chi ixjalhixa'alaycha an laj'oxi chiwinti yu masuy ixlich'alhkat Dios chi wa tuchicha ta'an'at, ixk'uch'uy chi chux tu'u yu jantu oxi ixjama'ank'ats'ay an lapanakni. ²⁴ Pus sawalhcha tapumispalh sta chux xalakaat'un Siria, lhuwcha ta'an'anini ixtalhicha'aniy, yu intacha ixtaxkaniy, yu ixlakpach'apata makxkay'un, yu wa ixniy chi yu wa ixtalalakalhtukulun, pus ixjak'uchuycha. ²⁵ Wanajcha lhuw lapanakni tach'a'o'alh, yu ixtamintachalh xalakaat'un Galilea, chi

xalakaat'un Decápolis, chi jamacha'an Jerusalén, chi xalakaat'un Judea chi yu ixlitapiktutamcha ixtawilananchalh an ayxkan Jordán.

5

Oxi la'lhamap'a'sin

¹ Akxni la'ts'ilhi li wanajcha lhilhuw an Jesús, tama'ast'alhcha a'stitawk'a, anchacha sa' tawlhchalh chi tala'cha'alhcha an ixt'alhtanan. ² Pus tsukulhcha jamasuniy, jajuniy:

Tichini yu talaj'achancha (Lc. 6:20-23)

³ —Oxi para yu'uncha an yu la ixtakuwink'an tajakilhpatinijk'atsay, mu yu'uncha ixnawink'ani an llich'alhkat an lakt'iyan.

⁴ 'Oxi para yu'uncha an yu talaj'alhun, mu yu'uncha kajama'oximaj'ayakana'.

⁵ 'Oxi para yu'uncha an yu jantu ta'ayajk'atsay, mu yu'uncha, ix'anunk'ani kajuna an lakaat'un.

⁶ 'Oxi para yu'uncha an yu sawalhcha talakask'in li ka'ilhtukalhi yu Dios lhinajun, mu yu'uncha kajama'an'achakana'.

⁷ 'Oxi para yu'uncha an yu tajamapayninin, mu yu'uncha kajamapaynikana'.

⁸ 'Oxi para yu'uncha an yu stalan'a ixjalhunutk'an, mu yu'uncha katala'ts'ina Dios.

⁹ 'Oxi para yu'uncha an yu talhipuxkawniy li wa sa'cha katawlakalh, mu yu'uncha ixjas'at'an Diosi kajajunkana'.

¹⁰ 'Oxi para yu'uncha an yu jalhimama'alh'ajnikan li ta'ilhtuy an yu lhinajun

Dios, mu yu'uncha ixnawink'ani an llich'alhkat an lakt'iyán.

¹¹ 'Oxi para uxitnani akxni ixlakata li kilakiklaka'iyaw wa tani k'alhich'iwink'ana'itcha masi yu jantucha sawalh chi k'alhit'ama'ch'ap'uk'ana'it. ¹² K'alaj'ach'ant'it, mu an yu k'alhajaxt'uya'it an lakt'iyán yucha ay chi wachu chuni jalhitama'chapukalh an yu p'ulhnajcha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Xamatsat lakaat'un
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'Uxitnan tachanu xamatsat ani lakaat'un. Pero li kama'ats'an'alhi is'o'onti an matsat, ¿tasicha kalhis'o'ocho'okana'a? Jantucha lay, pus yucha kamaj'ankanacha, chi wa tichicha kaputayaya'.

Xajatapulhku an lakamunulhpa'

¹⁴ 'Uxitnan xajatapulhku an lakamunulhpa'. La'atam la'acha'an yu a'stitawk'a wilhchalh jantu lay tats'e'a. ¹⁵ Chi jantu makilhnukani la'atam pumaklhku para li wa ka'a't'alh'ulakalhcha laka cajón, yucha muk'akanacha tan talhman para li an yu tatanumanalh laka cha'a kajamapulhkuilhcha. ¹⁶ Wachu chuni uxitnan, k'a'ilht'ut'iti li an mijatapulhkunuk'an katapulhkuilhcha la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni, para li katala'ts'ilhi an yu oxi ilht'uyat chi katanawlhi li ayi an minPayk'an yu wilhchalh an lakt'iyán.

An Jesús masuy an lhamap'a'sin

¹⁷ 'Jant'u kana'unt'it li sna ikmintacha ilhtunu li jantucha kalhitapalalhi an ixlamap'a'sin

Moisés chi an tacha ixtamasuy an yu ixtalhichiwiníy ixchiwinti Dios, jantu yu ikla'minta. Kit'in ikminta muktaxtunu tuchini yu jumputuncha sawalh an lhamap'a'sin. ¹⁸ Kit'in sawalhi ani yu klajunaw, an lakt'íyan chi an lakaat'un, layi ka'ukla'olh. Pero masi wa la'atamcha punto u masi wa la'atamcha jats'o'nut jantu katima'osunikalhi an lhamap'a'sin, sta akxni kalaktapasa'oyacha yu kalaktapasaya'. ¹⁹ Xliyu li yu jantu ilhtuyi wa tanyuchacha tacha an najunta an lhamap'a'sin, masi yu wa lakat'ikt'icha lhamap'a'sin, chi chunchacha jat'alamasuniy an ali'in lapanakni, wanaj wa xalakat'ikt'i kajunkananta awint'i laka lhich'alhkat lakt'íyan. Pero yu ilhtuyi an lhamap'a'sin chi jat'alamasuniya an ali'in, yucha xa'ayi kajunkananta awint'i laka lhich'alhkat lakt'íyan. ²⁰ Chi iklajunaw li jant'u jap'u'iniyat'iti an xamaestrojnín lhamap'a'sin chi an fariseojnín para palaycha oxi k'a'ilht'ut'it an yu Dios lhínajún, jant'u k'at'it'anuchi'it'iti an laka lhich'alhkat anu lakt'íyan.

*An Jesús jamasuniy ixlakata an talh'amti
(Lc. 12:57-59)*

²¹ 'Asmatt'atcha li an yu ma'anchacha ixtat'ajun yu t'a ixjalhila'ts'inat'it jajunikalh: "Jant'u k'at'ijama'ninint'it, yu kajama'ninina yucha kalhitawk'aya an tala'alhin." ²² Pero kit'in klajunaw watichicha yu t'alama'talh'aman ixt'ala'ajun kalhimama'alh'ajnikana'. Chi watichicha yu kaxkayaj juna ixt'ala'ajun kalhimama'alh'ajnikana'. Chi yu kajuna

ixt'ala'ajun, wa tontojk'at'i, yucha layi kamak'ankalh la xajikmi la'nin.

²³ 'Xliyu li lhit'ant'a mi lha'ulan tan ma'axta'kan ch'i anch'ach'a p'ast'ak'a li mint'ala'ajun talh'amniyan, ²⁴ k'amak'awi amilha'ulan an la ixlakapu an tan ma'axta'kan, chi k'ap'inchicha p'ulhnaj t'ala'oxamixnini amint'ala'ajun. Chi ixli'astan k'at'anch'o'oya'acha chi k'ama'anxt'a'a'acha amilha'ulan. ²⁵ Watukan k'at'alats'awalat'i li tu'u yu wa t'ala'ayan akxni laka tijka t'awnat, jantu junita kama'axta'niy amint'ala'ay la ixmakni juez, chi an juez kama'axta'niy la ixmakni an policia chi k'amalakhchajuncha. ²⁶ Kit'in sawalhi ani yu ijkanan li anch'a jant'u k'at'it'axt'u li jant'u map'alh'o'oy chux.

An Jesús jajuniy li jantu oxi wa aya lakan

²⁷ 'Uxitnan asmatt'atcha li nawkalh li: "Jant'u k'at'it'at'amat'i yu jant'u t'at'a'un." ²⁸ Pero kit'in klajunaw masi yu wa la'ts'inka xamati t'aku chi li sk'unla'ts'incha li wa laycha kat'atamalh, tachanu t'atamalhcha, mu pastakhicha yu jantu oxi la ixjalhunut.

²⁹ 'Xliyu li sna an yu oxi mila'chulh ma'ilhtuyani tala'alhin, k'at'ap'axt'u ch'i k'amaj'acha. Mu palay oxi li wa lakats'uniy an milakatunaj k'ama'ats'an'at'i, walh jantu li chux an milakatunaj kamak'ankalh la'nin. ³⁰ Chi li an yu oxi mimaka ma'ilhtuyani tala'alhin, k'ach'a'xmaj'a ch'i ma'atch'a k'amaj'a. Mu palay oxi li wa lakats'uniy kats'an'alh an milakatunaj,

walh jantu li ta milhi'ay k'amak'ap'ink'a laka la'nin.

*An Jesús masuy ixlakata an lamakawt
(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)*

³¹ 'Wachu nawpalakalh: "Wa tichicha yu kamakawna ixt'iwi, ka'ilhtulh la'atam jalhiki tan tasuy li kamakawnacha ixt'iwi.'" ³² Pero kit'in klajunaw, wa tichicha lapanak yu makajun ixt'iwi, li jantu wa xamaticha t'atamalh, tachanu wa tisamaka'ancha apaliji li kat'atamalhcha xamati lapanak. Chi an yu t'atsukuy xamati t'aku yu makawkanta wachu tala'alhincha ilhtuy.

An Jesús jajuniy li jantu oxi jurarlakan tu'u'

³³ 'Atumpaj wach'uch'a asmatt'at'iti li jajunikalh an yu ma'anchacha ixtat'ajun: "Jant'u k'at'ijurarlat'i yu jant'u k'at'i'ilht'u sawalh. K'a'ilht'unini an Dios yu jurarlaniy li k'a'ilht'uniya'a." ³⁴ Pero kit'in klajunaw: Jantu k'is tu'u k'ap'ujurarlat'it. Jant'u k'ap'ujurarlat'iti an lakt'iyán, mu ancha tan wilhchalh an Dios. ³⁵ Ch'i jant'u k'ap'ujurarlat'iti an lakaat'un, mu ancha tach'atay. Ch'i jant'u k'ap'ujurarlat'iti an la'acha'an Jerusalén, mu yucha ixla'acha'an an ay Jamach'alhkat Dios. ³⁶ Chi ami'a'tsulh jant'u k'at'ip'ujurarna, mu jant'u lay k'at'i'ilht'u sut'ut'u u ts'iti masi wa ma'atamcha ami'ay. ³⁷ "Chun" u "jantu" wa k'ana'unt'it, mu yu palaycha wa t'ala'maka'ankan chiwinkan, tan jantucha oxi jatapast'ak'ati minachalh.

*An Jesús jamasuniy an lapanakni tani
lhit'alakancha akxni wa xamati xkayan*

(Lc. 6:29-30)

³⁸ 'Asmat'atcha li nawkalh: "Li xamati lakt'ilhiniy ixla'chulh apumatam wachu kalakt'ilhinikalh chi li xamati lakt'ilhiniy ixtatsalat apumatam wachu kalakt'ilhinikalh."

³⁹ Pero kit'in klajunaw: Jant'u k'at'alasat'iti an yu sawalh ay junita. Apalij li xamati la'xtisayan mintala'xtitam, k'ala'xt'ip'inip'alhi an mintala'xtitam. ⁴⁰ Chi li yu wa t'ala'ayan chi maxtuniyani mixkuju wach'u k'axt'a'nini aminkutun. ⁴¹ Chi li xamati asi malhi'aniyan tu'u tak'uk'at tam mil metro ixlima'at, la'at'uy mil metrojo k'at'alhip'i. ⁴² Yu sk'iniyani tu'u, k'axt'a'nin, chi yu mach'isk'iniyan tu'u, jant'u k'a'uni li jantu.

*K'ajamap'aynit'i masi yu jantu
tala'ts'imputunan*

(Lc. 6:27-28,32-36)

⁴³ 'Asmatt'atcha li nawkalh: "K'amap'ayniya'a wa tichicha mint'alapanak, pero yu mint'alaxkay, k'axk'aya'a."

⁴⁴ Pero kit'in klajunaw: K'ajamap'aynit'iti masi yu jantu tala'ts'imputunan, [uxitnan oxi kajaxa'alat'it an yu wa xkayaj tajunan, oxi k'ajala'ts'int'it an yu wa taxkayan] chi k'ajalhit'ap'aynit'iti an yu wa talhitama'chapuyan, ⁴⁵ para li chuncha k'a'unt'iti ixjas'at'an amimPayk'an yu wilhchalh anu lakt'iyan. Mu yucha ilhtuy li kataxtulh an wilhchan para ta lhichux, masi yu wa ay tajunita chi yu oxi lapanakni.

Chi yucha makmin xkan para ta llichux, para yu oxi lapanakni chi masi yu wa ay tajunita. ⁴⁶ Mu li wa yu tat'alamapayniyani jat'alamap'ayniyat'it, ¿t'isunch'a k'ala'a'iya'it chuncha? ¿Chu jantu wanajcha chuni talay an yu talaklhach'inin tanlhun? ⁴⁷ Chi li wa yucha amijat'ala'awnink'ani jala'axa'alay'it, ¿t'anyuch'a yu t'amch'a ilht'uyat'iti? Wanajcha chuni talay an yu jantu tamispay Dios. ⁴⁸ Uxitan ts'awjch'a k'ats'uk'ut, tacha ts'awj t'ajun amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyen.

6

Jant'u k'alhich'iwini li t'u'u xt'a'a

¹ 'K'ajalajk'ats'anant'it, jant'u k'a'ilht'ut'iti tanlhun yu oxi para li wa sawalhch'a k'ala'ts'ink'ant'it. Yu chuncha talay jantu tu'u kati'jaxta'nilh an yu wilhchalh lakt'iyen kimPayk'an. ² Xliyu akxni xt'a'a tu'u, jant'u k'ajamak'ats'aanin. Tacha talay ali'in an laka lakcha'a yu puta'ayxto'kan u an laka lajcalte, wa xliyu li wa oxicha kajalhichiwinkalh. Yucha klajunaw wa x'amani katala'a'iya'. ³ Uxint'i akxni xt'a'a tu'u, jant'u k'a'uni xamati masi yu sawalhch'a oxi t'alalhip'in. ⁴ Para li jantu xamati kak'atsaalh li t'u'u xt'a'a, pero amimPay yucha la'ts'ini masi yu wa la'asa', pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

*An Jesús jamasuniy tani lhitapaynikancha
(Lc. 11:2-4)*

5 'Ch'i akxni t'ap'ayniy jant'u k'alat'i tacha an yu wa talaycha, mu yu'uncha talaktayaycha an tan pula'ta'ayxto'kan cha'a chi an la ixla'ma'ats'astunuxni calle anchacha tatapayniy para li kajala'ts'inkalhcha. Yucha klajunaw wa x'amani katala'a'iya'. 6 Uxint'i akxni t'ap'aynini amimPay yu jantu tasuy, k'at'ala'at'ich'awt'anut'i la mincha'a', mu yucha la'ts'ini masi yu wa la'a'sa', pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

7 'Ch'i jant'u wa sawalhch'a a'lhuj, a'lhuj k'anawi yu na'un akxni t'ap'ayniy, tacha talay an yu jantu tamispay Dios, mu yu'uncha tanajun li sna chunchacha kaja'asmatnikana'. 8 Jant'u ch'uni k'alat'it tacha yu'uncha, mu an Dios yucha k'atsaycha t'uch'ini ma'lht'ask'iniyatcha masi jant'uk'a' sk'iniyat'it. 9 Uxitnan ch'unch'uniya kat'ap'ayniya'it:

Kimpay, uxint'i yu wilhchi lakt'iyen, aminta'a'ut stalan'a kala'ts'inkalh.

10 Kamakachilhi amilhich'alhkat.

Ani lakaat'un chunchacha kawalh t'ach'a yu uxint'ich'a oxi lhiwilay, t'ach'a ilht'uyachi an lakt'iyen.

11 Akilaxta'niwi yu ak'uw chaway, yu lhilhiy ikma'lhtask'iniyaw.

12 Chi akilamala'mixiniwi kintala'alhink'an tacha ijkamala'mixiniyaw wachu yu jantu oxi tu'u kinta'ilhtuniyan.

13 Chi jantu akilamakajuwi li akintal-hila'ts'intanukan, akilama'alhtaxtuwi tan jantu oxi, [mu uxint'i ayk'at'i, chi

uxint'i ch'alhk'atnan ch'i lhina'un, wa tawanancha kajuna'.]

14 'Mu uxitnan li jamala'mixiniyat'iti yu ta'ilhtuniyan tu'u tala'alhin, wachu katamala'mixiniyani mintala'alhink'an amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyen. 15 Pero li jant'u jamala'mixiniyat'it, wachu jantu katitamala'mixinini a mimPayk'an mintala'alhink'an.

An Jesús lhichiwiniy ixlakata akxni lhi-task'ajakan wayt

16 'Ch'i akxni lhit'ask'ajay jant'u wa'in, jant'u wa t'ach'a t'a'oxila'alhiych'a k'alat'i, tacha talay an yu jantu ixlisawalh, mu yu'uncha chuncha talay ma wa kajala'ts'inkalhcha li talhi-task'ajat'ajun ixwaytk'an. Yucha klajunaw jantu lhitapalay. 17 Uxint'i akxni lhit'ask'ajay mi wayt, jant'u k'alhimasut'i, k'asp'uyj akt'u'uk'a ch'i k'ala'p'uch'a'acha. 18 Para li jantu katala'ts'ini li lhit'ask'ajat'a'un mi wayt, pero amimPay yu wilhchalh lakt'iyen yucha la'ts'inan, pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

Oxi laktanlhun an lakt'iyen

(Lc. 12:33-34)

19 'Jant'u wa st'akch'a k'alhits'uk'ut'iti mintumink'an ani lakaat'un, mu ani talaj'ats'iya xatsapulh, chi laj'alhuni an tanlhun chi layi tapala'pusa yu ta'alhajuy. 20 K'alalhawaw yu laj'oxi tanlhun an lakt'iyen, tan jantu laj'alhun chi tan jantu laj'ats'iy xatsapulh, chi tan jantu xamati ja'alhawana'. 21 Mu t'anch'unch'a yu

k'alhits'uk'uya'it laj'oxi mintanlhunk'an wachu ani katsukuya amijalhunutk'an.

Xamaklhku an lakatunaj

(Lc. 11:34-36)

²² 'An la'chulh yucha xamaklhku an lakatunaj, xliyu li amila'chulh oxi, chux amilakatunaj kalhitsuku'oya jatapulhkunu'. ²³ Pero li amila'chulh wa ay junita, chux amilakatonaj lakaputs'isni tan t'ajun. Xliyu li sna lakaputs'isni an t'an t'a'un, jantu tu'u yu ay lakaputs'isni alimpalay.

Dios chi an tumin

(Lc. 16:13)

²⁴ 'Jantu xamati lay ixt'uyunk'an patronin jat'atapatsay, mu an pumatam jantu oxi katila'tsilh, chi an pumatam chun, u an pumatam kakiklaka'iya, chi an pumatam jantu. Jantu lay wa ayxtam t'atapatsakan Dios chi an tumin.

An Dios jalhist'ak'a an ixjas'at'an

(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Xliyu klalhijunaw: Jant'u k'alhak'ap'up'it'iti amijatsukuntik'an, t'uch'ini k'a'uya'itcha ch'i t'uch'ini k'a'ot'a'itcha, ch'i t'uch'ini k'ala'ch'iya'itcha la milakatunajk'an. Mu an jatsukunti palay lhitapalay, an wayt jantu, chi an lakatunaj wachu palay lhitapalay an la'ch'it jantu.

²⁶ 'K'ajala'ts'int'it an ts'o'on, yu'uncha jantu tach'an chi jantu tajax'anan chi jantu talhit'ajuni ixmulht'a'ak'an tan katama'alh ixjax'antik'an, walh an yu wilhchalh lakt'iyen mimPayk'an,

jamaway. ¿Ch'u jant'u p'alay lhit'ap'alat'iti uxitnan chi an ts'o'on jantu? ²⁷ Chi masi sawalhch'a k'ajat'ap'ast'aknant'it, ¿tisiyuchacha lay k'is kalhimo'slaya ixta'ayati?

²⁸ 'Amila'ch'itk'an wach'u jant'u k'alhak'ap'up'it. K'ajala'ts'int'it an xanti tacha tata'ayay, yu'uncha jantu tatapatsay chi jantu tasiwnin. ²⁹ Walh an Salomón jantu a'tami chuncha oxi mala'ch'inilh tacha an xanti, masi yucha lhuwi ixlaklhit'ajun oxi ixlaktanlhun. ³⁰ Chi li an Dios chuncha jamala'ch'iniy an jach'itin an tan wa jalhi'aycha tala'ajunta, chi lhiy jala'xawapalhkancha, ¿pus tasu li uxitnan jantu palaycha oxi katamala'ch'iniyani? ¡Wa jant'u t'uk'ancha k'iklak'a'iyat! ³¹ Xliyu jant'uch'a k'ap'ast'akt'iti t'uch'ini k'a'uya'itcha, u t'uch'ini k'a'ot'a'itcha u t'uch'ini k'ala'ch'iy'a'itcha. ³² Yu chuncha talay yu'uncha an yu jantu tamispay Dios, pero uxitnan amimPayk'an anu lakt'iyán k'atsaycha t'uch'ini ma'lht'ask'iniyatcha. ³³ Yucha p'ulhnaj k'ap'uxka'ut an ixlich'alhkat Dios chi oxicha k'at'a'aklats'uk'ut, walh chux an ali tanlhun wa katat'axta'niyancha. ³⁴ T'uch'a sawalh k'ap'ast'akt'iti yu para lhiyka', mu para lhiy ka'alina yu kalhakapu'ankana'. Tamin wilhchan lhimini yu lhilhakapu'at.

7

Jant'u k'ajalhimuk'a an ali'in tu'u'
(Lc. 6:37-38,41-42)

¹ 'Jant'u k'ajalhimuk'at'iti li tuchini ta'ilhtutacha ali'in para li an Dios wachu

jantu katalhimuk'ani t'uch'ini ilht'ut'atcha uxitnan. ² Mu t'ani jalhimuk'ayat'cha an ali'in wach'u ch'uni k'alhimuk'ak'ana'it. Ch'i t'ani p'alhk'ananat'cha, wach'u ch'uni k'ap'ulhk'ak'ana'it. ³ ¿Chi t'asich'a li la'ts'iniy'cha an laktanun lakat'ikt'i jamakxtalh amint'ala'ajuni, chi uxint'i jant'u la'ts'ini an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ⁴ ¿T'asu li uniy'cha amint'ala'ajun: "Aklakpumaxtuyani an lakat'ikt'i jamakxtalh"? ¿Chi uxint'i jant'u la'ts'ini an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ⁵ ¿Uxint'i wa na'un'cha! P'ulhnajch'a k'alakp'umaxt'uk'a an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhana', walh ch'un'ch'a laych'a k'alakp'umaxt'uya'a an laktanun lakat'ikt'i jamakxtalh amint'ala'ajun.

⁶ 'Jant'u k'ajaxt'a'nit'iti yu ixnawin Dios an x'oyun, jantu junita katatala'asp'itchalh chi kata-lakts'ak'a'ulan. Ch'i jant'u k'ajaxt'a'nit'iti an p'axnin yu la'lhuw ixtapalh, jantu junita kata-lakputayalh.

K'ask'int'it, k'ap'uxk'a'ut'it chi k'alak'ap'usat'iti an malht'icha

(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'K'ask'int'it, walh k'axt'a'nik'ana'it'it, k'ap'uxk'a'ut'it, walh k'ala'ch'ip'ina'it, ch'i k'ach'iwinint'it, walh k'amat'i'anik'ana'it. ⁸ Mu wa tich'icha yu sk'in, xta'nikan, chi yu puxkajuy, la'cha'an, chi yu chiwiniy, mati'anikan.

⁹ 'Mu jantu xamati lapanak li pumatam ix-jas'at'a sk'iniy pan kaxta'nilh'cha chiwx. ¹⁰ U li sk'iniy jatanti, kaxta'nilh'cha tsapulh. ¹¹ Pus masi ay unt'at'it layi jaxt'a'niyat yu laj'oxi tanlhun

mi jas'at'ank'an, ¿tasicha li an yu wilhchalh
lakt'iyān minPayk'an jantu palaycha kajaxta'niya
laj'oxi tanlhun an yu task'iniya?

¹² 'Xliyu t'ach'a lak'ask'inat'iti li
k'a'ilht'uk'ant'it, wach'u ch'uni k'aja'ilht'ut an
ali'in, mu chuncha najun an ixlamap'a'sin Moisés
chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Put'ikt'i maticha

(Lc. 13:24)

¹³ 'An tan wa put'ikt'i malhticha k'ap'ut'anut'it,
mu an tan pu'ay malhticha chi an tan pu'ay tij,
ancha tan puts'an'akan, walh lhuwi yu ancha
taputanuy. ¹⁴ An tan wa put'ikt'i maticha chi
tan wa put'ikt'i tij, yucha yu pula'cha'ankan
jatsukunti, walh wa lakats'uniya yu tala'cha'an.

An lapanakni ixlakatijlak'ani japumispakan

(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'K'ajalajk'ats'anant'it, mu katala'cha'anani
yu jantu ixlisawalh ixchiwinti Dios talhichiwiniy.
Tacha an borregojnin jantu ta'at'ajnanī kata-
laya', pero ixpulaknik'an ma'tilin yu taja'unanan.
¹⁶ Yu'uncha k'ajap'umisp'aya'it'it tani talaycha.
Tacha a'atam k'iw, xajatawk'ati pumispakan. An
uva jantu layi aktip'uxlicha lakalhtukunan chi
an higo jantu layi aktip'uxlicha lakaxt'it'inaj.
¹⁷ Watuchicha k'iw yu oxi, oxi tawk'aniy xa-
jatawk'at, pero yu jantu oxi k'iw, wachu jantu
oxi an xajatawk'at. ¹⁸ An yu oxi k'iw, jantu layi
jantucha oxi xajatawk'at katitawk'anilh, chi an
yu jantu oxi k'iw, jantu layi katitawk'anilhcha
oxi xajatawk'at. ¹⁹ Wa tuchicha k'iw yu
jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at, ticha'xkan chi

la'xawakancha. ²⁰ Pus tani talaycha an ali'in chuncha k'ajap'umisp'aya'it'it.

Jantu lhichuxi katila'cha'ankalh Dios
(Lc. 13:25-27)

²¹ 'Jantu ixchuxk'ani katitacha'alh an tan ch'alhkatnan Dios, masi yu kintajuniy, Jamach'alhkat, Jamach'alhkat. Wa yu'uncha an yu ta'ilhtuy sawalh tacha an najun an kimPay yu wilhchalh lakt'iyen. ²² Akxni ajkasakxtununacha, ixluwk'ani yu akintajuna: "Jamach'alhkat, Jamach'alhkat ¿chu jantu ikhichiwiniwi minchiwinti, chi ijkak'uch'uwi la minta'a'ut yu ixtala'apaxt'o'a makxkay'un chi tanlhuncha ali yu la'lhi'a'nini k'ilhtuw la minta'a'ut?" ²³ Kit'in akxni ajkajuna: "Ix'ilhtunan tala'alhin, jantu iklamispayaw, k'ap'inchi'itcha."

Cha'a yu yawkanta la ix'ukxni kukuj chi yu la ix'ukxni chiwx
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ 'Yu asmat'a kinchiwinti chi ilhtuy, jalak-pastaknan. Tachanu oxi yajuy an ixcha'a la ix'ukxni chiwx, ²⁵ walh laney masi kamilh p'as xkan chi kaja'a'muxtunulh chi kalalh p'as un, jantu katita'a'talhi an ixcha'a', mu an ixjach'aja chiwx. ²⁶ Pero yu ki'alha'asmat'a chi jantu ilhtuy, tachanu xamati lapanak yu wa tonto yu mach'atalh ixcha'a' wa la ix'ukxni kukuj. ²⁷ Akxni milh p'as xkan, chi ja'a'muxtunulh chi lalh yu p'as un, p'asi talakanuchalh an laka cha'a', juluklh ta'a'talh wanaj talakt'ilhi'olh.

28 Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, ix-talhi'a'niycha tacha an ixmasuy, 29 mu yucha ixjamasuniy tacha yu lhit'ajun lhich'alhkat sawalh, jantu wa tacha an xamaestrojnincha lhamap'a'sin.

8

An Jesús k'uch'ulh yu ixlakap'uch'ita

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

1 Akxni ta'alhtajucho'olhcha an a'stitawk'a an Jesús, lhilhuwi ixch'a'o'akanta. 2 Chi tichiyucha lapanak la'cha'alhcha an Jesús, wana-jcha ixlakap'uch'i'ojota, chi tatso'ottanilhcha la ixlakapu, juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, li sna ak'ink'uch'up'ut'u, ak'ink'uch'ut'ika'.

3 An Jesús lats'awalalhi an ixmaka chi lak-pach'apachalhcha, juniy:

—Chun, k'at'ala'a'oxit'icha.

Wa akxni wak tala'a'oxilh. 4 Wa chuncha an Jesús juniy:

—Jant'u xamat'i k'a'un wa k'ap'inchicha talakasunini an sacerdote, chi k'alhip'ina'acha milha'ulan tacha lhinawlh a Moisés, para li katak'atsaa'olhi an sacerdotejnin.

An Jesús k'uch'ulh pumatam ixma'tsuku capitán

(Lc. 7:1-10)

5 Akxni cha'alhcha la'acha'an Capernaúm an Jesús, ancha la'cha'alh pumatam ixcapitank'an soldadojnin de Roma, an capitán ixtapayniniy-cha an Jesús, 6 ixjuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, an kima'tsuku wa lakalhtukulun, p'asi ta'an'ay, wa malhcha an kincha'a'.

⁷ An Jesús juniy:

—Ak'ana k'uch'unu'.

⁸ Pero an capitán juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat Jesús, jantu k'is ikt'acha'ani li k'at'anuchi an kincha'a', wa k'anawcha sta aniya li kata'oxiya, kata'oxiyacha. ⁹ Ijk'atsay, mu ikhishmanita akxni tu'u kintalhijuniy an yu palaycha xalaj'ajin. Chi kit'in akxni xamati soldado ijkuniy li ka'alh inta, an, chi li kamilh, min. Chi li tu'u iklhijuniy an kima'tsuku, ilhtuy. Xliyu iklhik'atsay li uxint'i layi ka'una'a an ta'an'at li kamakawlhcha an kima'tsuku'.

¹⁰ An Jesús, lhi'a'nilhcha akxni chunchacha alha'asmatlhi, chi jajuniy an yu ixtach'a'o'ata:

—Jantu xamati masi an xalakaat'un Israel akla'cha'alh xamati yu chuncha jakiklaka'inin.

¹¹ Pero chunchacha yu katapasaya', ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa kata'alina lapanakni tacha ani capitán yu katat'a'ana tawlhni an Abraham chi an Isaac chi an Jacob, an la ixlich'alhkat Dios. ¹² Chi apalij an yu ancha ixta'alh tawlhni, kajamak'ankana ma'spa tan lakaputs'isni, ancha kastak laj'alhunkana chi wa xwat'at'acha kalak-tasat'awkana'.

¹³ Wa chuncha an Jesús juniy an capitán:

—K'ap'inch'o'ochicha, t'ach'a an k'iklak'a'it'i chunchacha walh.

An ixma'tsuku wa akxni ta'oxilh.

*An Jesús k'uch'ulh an ixput'icha'o'olh Pedro
(Mr. 1:29-34; Lc. 4:38-41)*

¹⁴ An Jesús la'cha'alhi la ixcha'a an Pedro, walh an ixput'icha'o'olh Pedro ixmalh la ixputamat, wa stakcha ixch'apata yu alhp'as iskakat. ¹⁵ Pus an Jesús ma'ch'apachalh, walh makawlhi an alhp'as iskakat, chi ostayacho'olhcha tsukulhcha jamaway.

¹⁶ Chi akxni tats'isilhcha lhuwi jalhicha'anikalh an Jesús yu wa ixtalakupach'apay makxkay'un chi yu wa ixtala'ta'an'ay, walh wanaj jak'uch'u'olhi la ixchiwinti. ¹⁷ Chunchacha tapasalh para li kawalhi tacha an ixnajunta Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh: "Yucha lhi'an'olh an kinta'an'atk'an chi an kima'alh'ajnatk'an."

Yu ixtach'a'o'aputun an Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Mu la'ts'ini an Jesús li lhilhuwi ixla'acho'oyanikalh, pus jajuniy an ixt'alhtanan li an ixtapiktutamcha lakxkani kata'alh. ¹⁹ Pumatam an yu ixtalajk'atsay lhamap'a'sin la'cha'alh, juniy:

—Maestro Jesús, wa t'anch'unch'a k'ap'ina'a akt'a'anan.

²⁰ An Jesús juniy:

—An zorrainin talhit'ajuni ixcha'ak'an chi an ts'o'on talhit'ajuni ixpamaj'ank'an. Pero kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak jantu inta ikmast'ak'ay ki'a'tsulh.

²¹ Pumatam ixt'alhtana jumpalay:

—Jamach'alhkat Jesús, kachajcha p'ulhnaj ikti'an maknunu an kimpay.

²² An Jesús alhtaylh:

—Ak'inch'a'o'acha. K'amak'awcha, kachajcha tamaknulhi ixjaninink'an an janinin.

An Jesús wanaj sa' ulalhi yu p'as ixlay xkan chi un

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ An Jesús tat'atajult'hcha an ixt'alhtanan an laka barco. ²⁴ Walh an lakxkan tsukulhcha lay p'as un, chi p'as xkan, wa milh, milhcha ixlayi an lakxkan, an barco ixtalak'aknuputuncha. An Jesús ilhtatay. ²⁵ Pus tala'alhi an ixt'alhtanan tamakujulh, tajuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, akilama'alhtaxtuw ka aklakniyawcha!

²⁶ Yucha jajuniy:

—¿T'asu li lakt'alhananatcha? Jantu ayi mi-jakiklaka'intik'an.

Wa chuncha, an Jesús tayalh chi jalaj'aymalhi an un chi an alamalh, pus wanaj sa' tatawilh.

²⁷ Pus an lapanakni ixtalhi'a'niycha, ixtalajuniy:

—¿Tisiyuchacha lapanaki aniya, li masi an un chi an alamalh ta'asmatniya?

Lapanakni jamacha'an Gadara yu ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Akxni an Jesús cha'alhcha an ixtapik-tutam lakxkan, la ixlakaat'unk'anacha yu jamacha'an Gadara, japaxto'lhi ixt'uyunk'an yu ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un. Kampusantojo ixtaminachalh, sawalhcha ixta'at'ajnan, jantu lay k'is xamati ixpula'pusa ancha. ²⁹ Tajuniy an Jesús:

—¿Tasicha kla'ilhtuyawi Jesús, isTs'alh Dios? ¿Kilamintawcha mama'alh'ajninini masi jantuka' ixpaku'?

³⁰ Lanan ma'at an tan ixtayanalh yu'uncha, lhuw p'axnini ixta'exwayt'ajun. ³¹ Pus tatapayniniycha an Jesús an lakmakxkay'un, tajuniy:

—Li akilatamakxtuyaw akilamakawniw ajkaputanuw an p'axnin.

³² An Jesús yucha jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha.

Pus tamakawlhcha an lapanakni, yu'uncha an p'axninha taputanulh. Walh an p'axnin jululu ta'an'olh tan wanaj a'talhman la ixpiktu an lakxkan chi tata'aj'aju'olh talaj'aksk'anj'u'olh.

³³ An yu ixtalhist'ak'a an p'axnin, watukan talakats'alaj'alhi an la'acha'an, ixtalajnuncha tani tapasalhcha. ³⁴ Pus wanaj tala'cha'an'olhi an Jesús, chi sa'cha ixtala'ts'in, chi tatapayninilhcha li kataxtucho'olhcha an la ixlakaat'un'k'an.

9

An Jesús k'uch'ulh pumatam yu ixlakalhtukulunta lapanak

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Wa chuncha tajulhcha laka barco an Jesús, tapikutamcha alh, la ixla'acha'ancha cha'alh.

² Ancha tach'ixlichanilh la ixputamat pumatam yu ixlakalhtukulunta. Chi jala'ts'incha li tajakiklaka'inin, pus juniy an yu lakalhtukulunta:

—Oximaj'ayi k'a'unt'i, kints'alh, amintala'alhin ikmala'mixini'oyan.

³ Wa chuncha ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin yu ancha ixtayanalh ix-japula'chiwinkancha, ixtanajun: "Ani wa aya juniya Dios." ⁴ Walh an Jesús yucha ixjak'atsaaniycha tanischa ixtapast'ak'a, pus jajuniy:

—¿Tasu li wa aya jat'ap'ast'aknanatcha? ⁵ ¿Tampiyuchacha yu palay wa las aknawlh: "Ikmala'mixini'ojoncha mintala'alhin", u aknawlh: "Kat'aycha, k'ap'inchicha"? ⁶ Para li k'ak'ats'at'iti li an isTs'alh Lapanak layi kamala'mixiya tala'alhin ani lakaat'un (junilhcha an yu ixlakalhtukulunta): K'a'ost'aycha, k'asakt'icha amimputamat, k'ap'inch'o'ochicha mincha'a'.

⁷ Wa chuncha ostayalhcha an yu ixlakalhtukulunta, alhcha la ixcha'a'. ⁸ Pus an lapanakni sawalhnya ixtalaktalhanajlhi'a'niy, ixtalaknajuncha li an Dios ay sawalh, chi li yucha jaxta'niya an lapanakni ix'alhp'asninti para li lay kata'ilhtulh tu'u'.

*Akxni t'asanikalh an Mateo
(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)*

⁹ Tan ixla'pust'ajun an Jesús la'ts'ilh pumatam lapanak ixjunksan Mateo, sa' ixwilh tan ix-jach'inin ixlakata yu lakmapalhlhi'an kan tanlhun, juniy:

—Ak'int'ap'it'icha.

Pus yucha tayalh, t'a'alhcha.

¹⁰ An Jesús ali an ixt'alhtanan jat'alakwaylhi la ixcha'a' an Mateo, chi ixluwk'an an yu wachu ixtalakhach'inin tanlhun wachu ani ixtama'wilanalh, chi ali'incha ma'lhta'alhinin.

11 Walh an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin akxni tala'tsilhi an Jesús, tat'alajuniy an ixt'alhtanan:

—¿Tasu li amimaestrojk'an jat'alakwajini an yu tajach'inin chi an la'ma'lhta'alhinini?

12 An Jesús asmatlhi, pus jajuniy:

—Yu oxi tat'ajun jantu tama'lhtask'iniya jak'uch'unu', pero an yu tata'an'ay, chun.

13 K'ap'inchi'it laninini tuchini nawputuncha an tan najunta: “Lamapayniti iklakask'in, jantu ixma'nika jatapakxat.” Mu k'it'in jantu ikminta jat'asanini an yu oxi tat'ajun. K'it'in ikminta jat'asanini an yu ta'ilhtuy ixtala'alhink'an, para li jantucha ali kata'ilhtulh.

¿Tasu li a'tamin kalhitask'ajakalh wayti?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 An ixt'alhtanan an Juan tala'cha'alh an Jesús, tajuniy:

—¿Tasu li kitnan chi an fariseojnin a'lhuwi iklhitsk'ajayaw kiwaytk'an chi amint'alhtanan jantu chuni ta'ilhtuyi?

15 Yucha jajuniy:

—Jantu layi katitala'ta'oxila'alhilhcha li yu tat'ajun tan tama'xto'kan chi li ancha jat'a'aklat'ajun an yu tama'xt'o'a. Pero kamina wilhchan kajama'osunikana an yu tama'xto'lhi, pus akxni chun wachucha katalhitask'ajaya ixwaytk'an an yu jat'awaykan chaway.

16 'Jantu xamati lhila'ts'ap'an sast'i la'ch'it yu at'ilhcha la'ch'it, mu an yu sast'ika la'ch'it tala'atumiy, pus palay ta'exa an yu at'ilhcha.

17 Chi wachu jantu pumukani yu laj'at'ilhcha

jaxt'a'an yu sast'ika xaxkan uva, mu an jaxt'a'an tatan'exa chi pu'an'ojoy. Chi an jaxt'a'an ts'an'aycha. Yu sast'ika xaxkan uva laka sast'i jaxt'a'ani mujukan, chuncha wa tamcha talhi-tayaniy.

T'aku yu ch'apanichalh ixla'ch'it an Jesús, chi istsi tichiyucha lapanak yu ixjuncan Jairo (Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Chunchaka ixjajunt'ajun an Jesús, la'cha'alh pumatam xa'ay lapanak chi tatso'ottanilhcha, juniy:

—An kintsi wa nilhka', ak'int'ap'it'i la'ts'ini', k'alakp'ach'ap'aya'a, walh kala'awcho'oya'.

¹⁹ Pus talaktayalhi an Jesús ali an ixt'alhtanan chi tat'a'alhcha an lapanak. ²⁰ Walh pumatam t'aku yu la'akawt'uycha k'ata ixta'an'ay, wa ixmaj'an ixjak'alhni, ch'a'o'ayawlh, la ix'a'lhch'a pupiktuch'apanichalh an ixla'ch'it. ²¹ Mu an t'aku xpast'ak'a, ixnajun: “Masi wa yucha an ixla'ch'it akch'apanichalh aktak'uch'uya'.”

²² Pus an Jesús, tala'asp'itlhi sa'cha la'ts'in, juniy:

—Jant'u k'at'a'oxila'alhit'i, kintsi', amijakik-laka'inti p'ut'ak'uch'ut'icha.

Wa akxni ta'oxilhcha an t'aku'.

²³ Chi akxni tanuchalhcha an Jesús la ixcha'a an xa'ay lapanak, jala'ts'incha an yu ixtala's'oliy laka s'olh chi an ali'in wa t'ililicha ixtalhi-laj'alhuni an jatsi'. ²⁴ Pus jajuniy:

—K'ap'inch'o'ochi'itcha, ani jatsi jantu nita, wa lhtatay.

Pero yu'uncha wa ixtalhits'i'in. ²⁵ Wa chuncha akxni jatamakxtu'okalhcha an yu ixtatanu-manalh pulakni, an Jesús tanulhcha tan ixmalh an jatsi', chi ma'ch'apachalh, ostayalhcha. ²⁶ Wanajcha lajk'atsa'okalhi ta ixlijalhi'ay anchunu lakaat'un.

Jak'uch'ukalh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni

²⁷ Akxni ixti'ancho'oycha an Jesús, ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni tach'a'o'ayawlh, p'ascha tajuniy:

—¡Ists'alh David, lamapaynin, akilalhi'a'tayjuw!

²⁸ Tat'acha'alhi tan ixtawlay laka cha'a an Jesús. Pus jajuniy:

—¿K'iklak'a'iyat'iti li layi aklak'uch'uw?

Yu'uncha tajuniy:

—Chuni, Jamach'alhkat Jesús.

²⁹ Wa chuncha yucha jalaklakpuch'apalhcha, chi jajuniy:

—T'ach'a yu jak'iklak'a'ininatcha chunchacha kawalh.

³⁰ Wakcha tajalakawanalh. Chi an Jesús jajuniy li jantu k'is xamati katajunilh. ³¹ Pero yu'uncha akxni ta'alhcha, tsukulhcha talaknaji chux an la'acha'anaxni.

An Jesús k'uch'ulh yu jantu lay ixchiwiniy

³² Akxni ta'alhcha an yu jantu lay ixtalakawanan, talhicha'anipalh pumatami an Jesús yu wa ixla'apaxto'ta makxkay'un, jantucha lay ixchiwiniy.

³³ Pero akxni tamakxtulhcha an Jesús an makxkay'un la ixlakatunaj an lapanak, tsukulhcha chiwiniy. Pus an yu tala'ts'in ixtalhi'a'niycha, ixtalaknajun:

—Jantu a'tam chuncha la'ts'inkanta ani xalakaat'un Israel!

³⁴ Walh an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin, tanajun:

—Xliyu lay jalhitamakxtuy, mu yucha an xapay makxkay'uni t'atapatsay.

An tapatsat lhuw

³⁵ Ixkilajkila'ojoyi an Jesús an laj'ay la'acha'anaxni chi tan wa lakt'ikt'i, ixjamasuniycha an tan ixtala'ta'ayxt'o'a lapanakni an laj'oxi chiwinti yu ixlich'alhkat Díos, chi ixk'uch'uyi wa tuchicha ta'an'at, chi wa tuchicha ixma'alh'ajnatk'an an lapanakni. ³⁶ An Jesús ixjala'ts'incha li jantu xamati ixjalhist'ak'a an lapanakni, pus ixjamapayniycha. Wa tacha wa tilhcha ixta'a'pitsinin borregojnini ixtat'ajun, yu jantu xamati jalhist'ak'a. ³⁷ Pus jajuniy an ixt'alhtanan:

—An tapatsat wanaj lhuw, walh an yu tatapatsay jantu ixluwk'an. ³⁸ K'at'ap'ayninit'iti an yu jamanawin an tapatsat para li kajamakmilh aliy yu katatapatsalh.

10

Ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús (Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Jat'asanilhi an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús chi ja'ilhtulhcha li lay

katak'uch'ulh an wa tala'apaxt'o'a makxkay'un chi wa tuchicha ta'an'at, chi wa tuchicha ma'alh'ajnat.

² An ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan yu'uncha an: Simón, yu ixjumpalhkan ma Pedro, chi Andrés ixt'ala'ajuncha ani Pedro, chi Jacobo chi Juan ists'alan tichiyucha lapanak ixjunksan Zebedeo, ³ chi Felipe, chi Bartolomé, chi Tomás chi Mateo, yu ixma'ach'inin, chi Jacobo, ists'alh tichiyucha lapanak ixjunksan Alfeo, chi Lebeo yu ixtajumpalay Tadeo, ⁴ chi Simón, yu ma'partido Cananista ixjunita, chi Judas Iscariotejcha, yu an ma'axta'lhi an Jesús.

Ixli'ilhtutk'an an ixpumakawt'uyk'an
(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ani ixpumakawt'uyk'an, an Jesús jamap'a'silhcha chi jamala'achalhcha, jajuniy:

—Tan tawilanalh yu jantu judiojnin jant'u k'at'ip'it'it, chi tan tawilanalh an jamacha'an Samaria wachu'. ⁶ Yuch'a k'ajak'ip'uxk'a'ut an yu judiojnin, yu'uncha tachanu tats'an'ata borregojnin. ⁷ K'ap'inchi'it chi k'aja'unit'iti li an ixlich'alhkat Dios waniycha t'ajun. ⁸ K'ajak'uch'ut'iti an ta'an'anin, chi an yu wa talaklakap'uch'ita, k'ajamala'awnit'iti an janinin chi k'ajak'uch'ut'iti an yu wa tala'apaxt'o'a makxkay'un. Ch'i t'ach'a jant'u map'alat'iti li laych'a jak'uch'ununat la ixtalakask'i Dios, wach'u jant'u k'alhach'inint'it.

⁹ 'Jant'u k'alhip'it'iti oro, chi plata chi cobre, ¹⁰ chi bolsa yu t'u'uch'a k'ap'ulhip'it'it laka tij.

Jant'u k'alhip'it'iti alht'uy mila'ch'itk'an chi mi-warachijk'an chi mimpalikk'an, mu yu tapatsay kaxta'nikana wayt chi watuchicha ma'lhtask'iniy.

¹¹ 'Chi wa t'anch'unch'a k'ach'ip'ina'it ay la'acha'an u tan wa lakat'ikt'i, k'ap'uxk'awya'it ixcha'a xamati yu oxi lapanak ch'i wa anch'ach'a k'at'awla'it, sta akxni k'ap'inch'o'oya'itcha lakatam la'acha'an. ¹² Li akxni t'anuyatcha an laka cha'a para li lay anch'a k'at'amak'a'unt'it, k'ajala'axa'alanant'it. ¹³ Chi li an yu ancha tawilanalh laka cha'a tat'acha'ani li katala'a'ilh an oxi jatawlhnat, anchacha katamakawna', pero li jantu, jantu katitamakawlh. ¹⁴ Li inta la'acha'an u laka cha'a jant'u la'a'ik'angat'it ch'i jant'u asmatnip'ut'unk'angat'iti minchiwintik'an, k'at'axt'ut'it chi k'alakch'ank'alhap'uxk'ant'iti an po'xmi. ¹⁵ Anchunu la'acha'an u laka cha'a o'sliyancha li palay kaxta'nikana lhima'alh'ajna akxni kajasakxtununa an Dios, walh masi palay jantu an xalakaat'un Sodoma chi an xalakaat'un Gomorra.

Kas'alajnkalkh

¹⁶ 'Kit'in klamak'anaw tacha borregoijnin tan t'o' tat'ajun ma'tilin. La's'alalani k'a'unt'it tacha tsapulin, pero jant'u k'a'ayajk'ats'at'it, tacha palomajhini k'a'unt'it. ¹⁷ K'as'alajnant'it, mu an lapanakni katalhi'anan laka lakjamach'alhkat chi an tan tata'ayxt'o'a lapanakni k'alaj'ayna'k'ana'it'it. ¹⁸ Chi masi la ix'ukxlakapuk'an laj'ay jamach'alhkatni chi rejnin k'alhip'ink'ana'it'iti kilakata. Akxni lay k'ajalhixa'alaya'it'it an kinchiwinti yu'uncha,

chi an yu jantu tajakiklaka'inin. ¹⁹ Akxni ma'axt'a'k'anat'it, jant'u k'alhak'ap'up'it'it'i t'ani k'anawna'itcha. Yucha an Diosi katamapast'ak'aniyan t'ani k'anawna'itcha akxni k'alhisakmik'ana'it. ²⁰ Jantu mijatapast'ak'atk'ani an yu k'at'ina'unt'it, yucha an ixtakuwin Diosi katapuchiwininan.

²¹ 'Katalama'axt'a'a masi wa lhit'ala'awnin laka lhinin, chi an xapay kama'axt'a'a masi ists'alh, chi an xajas'at'an katat'ala'aya an ixlakpaynink'an, chi katama'niya ixlakpaynink'an.

²² Ta lhichux k'axk'ayk'ana'it'iti kilakata, pero yu kalhitayaniya sta akxni ka'ukla'oya, yucha kata'alhtaxtuya'. ²³ Akxni ch'a'o'ak'anat inta la'acha'an, lakatami k'a'osp'it'it. Mu an isTs'alh Lapanak kaminacha akxni masi jantuka' stunij k'ilajk'ila'oyat an xala'acha'anaxni Israel.

²⁴ 'Pumatam jatalanini jantu yu palay k'atsay, yucha an ixmaestro, chi tam ma'tapatsan yucha an ixpatrón. ²⁵ An jatalanini ka'achalhcha li tacha an ixmaestrojcha jalakpastaknan chi an ma'tapatsan li tacha an ixpatroncha tapatsay. Li tajuniy xapay makxkay'un an lapanak yu la'ts'ilhi'an tani lhiwilakalhcha la ixcha'a, ¿tasu jantu palaycha kajajunkana yu tawilanalh la ixcha'a'a?

Tichini katalhamnikalhcha
(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Pero jant'u k'ajat'althamniti'iti an yu chuncha talay, mu wa tuchicha yu jantu k'ats'akan kak'atsakana', chi yu wa la'asa', wachu kak'atsakana'. ²⁷ Yu lakaputs'isni klajunaw, tan putunkuwi k'ana'unt'it, chi yu wa laksniy

asmat'at, p'asi k'ana'unt'it sta la ixlaj'a'sti cha'a'.
²⁸ Jant'u k'ajat'alhamniti an yu tama'niy lakatunaj, mu yu'uncha jantu lay tama'niya an takuwin. Yucha an Diosi k'at'alhamniti, mu yucha layi ma'niy an lakatunaj chi an takuwin laka la'nin.

²⁹ '¿Tasuncha tapalay la'at'uy ts'o'on? ¡Jantu la'lhuw! Walh an Dios yucha k'atsayi akxni patajuy masi wa la'atamcha. ³⁰ Chi yucha k'atsayi tani ma'achuxcha lhit'awnat mi'ayk'an. ³¹ Xliyu jant'u k'alakt'alhanant'it, mu palay lhit'ap'alat'it, walh jantu masi lhuw ts'o'on.

Yu takiklaka'iy an Jesús la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni

(Lc. 12:8-9)

³² 'Watichicha yu kajajuna an lapanakni li kimispay wachu ajkuna an kimPay anu lakt'iyani li ikmispay. ³³ Pero yu kajajuna li jantu kimispay, wachu ajkuna an kimPay anu lakt'iyani li jantu ikmispay.

An Jesús lapu'aykan

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Jant'u k'ana'unt'it li sna sawalhcha oxi katawlhkana li ikmintacha ani lakaat'un. Kit'in jantu ikminta li sawalhcha oxi katawlhkana', iklajunaw kala'aykana'. ³⁵ Mu ikminta jamalasanini an lapanakni, an xapay kat'ala'aya an ists'alh chi an jatsi yucha an ixnati, chi an xaput'i yucha an ixput'icha'o'olh. ³⁶ Lakatam laka cha'a wa siya yu'unchacha katalaxkaya'.

³⁷ 'Yu palay mapayniya ixpay chi ixnati, chi kit'in jantu, jantu t'acha'ani lay akinch'a'o'alh.

Chi yu palay mapayniya ists'alh u istsi, wachu jantu lay akintich'a'o'alh. ³⁸ Yu jantu xa'a'iya ixcrúz yu lay kapuma'nikalh chi jantu kinch'a'o'aputun, wanajcha chun, jantu lay akintich'a'o'alh. ³⁹ Yu sawalhcha lhakapu'ani an ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya an ixjatsukunti kilakata, kalhitsukuya ixjatsukunti.

Yu kalhajaxtukana'

(Mr. 9:41)

⁴⁰ 'Yu tala'a'iyán, kit'ini kila'a'iy. Chi yu kila'a'iy, yucha an yu kimakminta la'a'iy. ⁴¹ Li xamati la'a'iy pumatam yu lhichiwiníy ixchiwinti Dios, wachu chuni kamapalhníkana tacha kamapalhníkana ani yu lhichiwiníy ixchiwinti Dios. Chi yu la'a'iya xamati yu oxi lapanak wachu chuni kamapalhníkana tacha kamapalhníkana ani yu oxi lapanak. ⁴² Chi wa tichicha masi wa tamcha vaso ts'uk'unk'u xkan kat'a'ot'a masi yu wa xalakat'ikt'icha kint'alhtana, yucha o'sliyajcha li kamapalhníkana'.

11

Ixt'uyunk'an ixt'alhtanan an jama'paxanaj Juan

(Lc. 7:18-35)

¹ Akxni jamap'a'si'olhcha an ix-pumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yucha alhcha masunu chi alhcha lhichiwiníy an ixchiwinti Dios an la'acha'anaxni yu lak'alín anchunu lakaat'un.

² Chi an Juan ixlaklhchajuy laka pulach'in, walh an Juan k'atsaalhi tuchini ix'ilhtuycha an Jesús, pus jamala'achanilh ixt'uyunk'an ixt'alhtanan, ³ para li katalhisakmilhi li yucha yu kamina u katapakxan'ipala pumatam. ⁴ An Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha mak'atsaaninini an Juan t'acha ani asmat'at ch'i t'ach'a ani la'ts'inat. ⁵ Li an la'la'lhtulu'un tajalakawanancha, chi an lakch'anlht'ulukun, talakalhtanancha, an yu ixtalaklakap'uch'ita, tala'tala'a'oxilhcha, an laj'a'atapan, taja'asmatnancha, an yu ixtalakni-tacha, jala'mala'awnicho'okalh, chi an jakilhpatinin jamak'atsaanikanancha an laj'oxi chiwinti. ⁶ Chi oxi para yucha yu jantu akintiputa'a'talh.

⁷ Akxni ta'ancho'olhcha an ixt'alhtanan jama'paxanaj Juan, an Jesús tsukulhcha jalhixa'alayi an lapanakni an Juan, jajuniy:

—¿T'isunch'a k'ila'ts'int'it an tan wa jasa'nik'a? ¿Ma'atam ts'a'am yu ixmalaklay un? ⁸ ¿T'isunch'a k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam lapanak yu sawalhcha k'usi ixmala'ch'ininta? Yu k'usi tala'mala'ch'inin la ixcha'ak'an rejnini tawilanalh. ⁹ Pero uxitnan, ¿t'isunch'a k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios? Chun, yucha sawalh, walh jantu wa yuchacha lhilakatijtami la'minta. ¹⁰ Mu ani jama'paxanaj Juan yucha an yu lhichiwintininta la ixchiwinti Dios, tan najunta:

P'ulhnaj akmak'ana yu ka'ana lhichiwiniy an kinchiwinti
para li kamala'asijnilhi mintij.

¹¹ An Juan xa'ay, jantu xamati ixt'achun ka-jumpalh an yu wa anicha t'awkan lapanakni yu wachu wa t'aku pula'ajun, pero awint'i la ixlich'alhkat Dios masi yu wa xalakat'ikt'i, palay xa'ay, an Juan jantu.

¹² Sta akxni chilhcha an jama'paxanaj Juan, sta chaway, an ixlich'alhkat Dios anu lakt'iyen sawalhcha lhilaxtukukan, chi wa yucha an yu la'jo'atni lay tacha'an ancha. ¹³ Ixchuxk'an an yu p'ulhnajcha talhichiwinilh ixchiwinti Dios, chi an ixlamap'a'sin Moisés, talhichiwinilh li kamina an ixlich'alhkat Dios, sta wa akxni chilhcha an Juan. ¹⁴ Li lhiwilayat'it, yucha anicha yu Elías an Juan, yu ixnawkan li kamina'. ¹⁵ Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna ka'asmatlhi.

¹⁶ 'Chi chaway yu ani panch'e'ex t'awnat'it, ¿tasicha aklalhimalakxtuwi?, wa tacha an jas'at'anicha an yu talaj'amanan ixtan'ajni an la'acha'an, akxni talaxa'alay p'as, chi talaju-niy: ¹⁷ "Klala's'olhniwcha laka s'olh ch'i jant'u lak'at'ininat'it, chi klamilhpaniyawcha yu wa lhita'oxila'alhikan, walh ch'i jant'u laj'alhunat'it." ¹⁸ Mu kilachilhcha an Juan, yu jantu wa ixwaytcha ixlilata u wa sawalhcha ka'otlhi tu'u', chi chuncha ixtajuniy li makxkay'uni ixlak-pach'apata. ¹⁹ Chi ixli'astan milhcha an isTs'alh Lapanak yu ixjat'alakwajin chi ixjat'alaj'ot'a xaxkan uva an yu ixtalakhach'inin tanlhun chi an la'ma'lhta'alhinin, chi chuncha ixtajumpalay li yu'uncha ix'amigojnin, chi li wa sawalhcha wajin chi li wa sawalhcha ot'a xaxkan uva. Pero yucha an ixjatapast'ak'atcha kintamasuniyan li

yucha sawalh, ixlakata tacha an ixjatsukuntik'an an ixjas'at'an.

La'acha'anaxni yu jantu taja'asmatnan

(Lc. 10:13-16)

²⁰ Wa chuncha an Jesús tsukulhcha jajuniya an la'acha'anaxni tan lhuw ixjak'uch'ununta li jantu k'is taja'asmatnan, jajuniy:

²¹ —¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Corazín! ¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Betsaida! Mu li an la'acha'an Tiro chi an la'acha'an Sidoni ixlaktapasalh tacha an laj'oxi tanlhun laktapasalh an t'an wilat'it, ma'anchacha ixtaja'asmatnalh, ixtala'la'ch'ilhi laklhwat'aka iyla'ch'itk'an chi ixtalaktawilhi laka lhk'ak'a.

²² Xliyu klalhijunaw li akxni kachinacha panch'e'ex kanawkana tanchuncha ka'ana atamj atamj, p'alay k'ama'alh'ajnana'it, an la'acha'an Tiro chi Sidón jantu. ²³ Chi uxint'i la'acha'an Capernaúm, ¿na'uncha li sta lakt'iyancha k'ach'ixk'ana'a? jantu, uxint'i k'ama'alht'a'uk'ana'a laka la'nin, mu li an la'acha'an Sodomaja ixtala'tsilh t'ach'a an la'ts'i yu jantu wa xamaticha lapanak lay lak'ilhtuy, ixtaja'asmatnalh chi ixtatsukulhka'.

²⁴ Chaway klajunaw, an la'acha'an Sodoma palay jantu katima'alh'ajnalhi akxni an Dios kajasakxtununacha, pero uxint'i la'acha'an Capernaúm, chun.

Akilala'miw walh k'ajast'aknana'it

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Ixli'astan an Jesús tsukulhcha tapayniy, najun:

—KimPay, uxint'i ayk'at'i, Jamach'alhkatk'at'i lakt'iyan chi lakaat'un, uxint'i ilht'u li jantu katalhimacha'xalhi an tanlhun an yu sawalhcha tajalakpastaknan tanajun chi an yu sawalhcha lay talhimacha'xay tanajun, yucha an wa tajak-ilhpatinijk'atsayi ja'ilht'u li katalhimacha'xalh. ²⁶ Chuni, kimPay, uxint'ich'a ch'unch'a oxi lhi'ach'anin.

²⁷ 'Chux an tanlhun kima'axta'ni'olhi an KimPay. Chi jantu xamati kispay, wa yucha an KimPay, chi an KimPay, wa kit'ini ikmispay chi yu ijkamamispaniputun. ²⁸ Akilala'miwi yu la'lho'ont'at'it ch'i yu mak'uk'anant'at'it, aklamast'ak'ayaw. ²⁹ K'alanit'iti tacha klamasuniyaw chi tacha ikt'ajun kit'in, kit'in ixlak'anti ijkamapayninin, chi jantu iklhita'ayayi li tu'u'. Chuncha lay kajastaknana mijatsukuntik'an. ³⁰ Mu kit'in jantu lhima'anxkayi tacha iklhilhi'an kintak'uk'at, chi jantu ts'ink'i.

12

An ixt'alhtanan Jesús ixta'akatan'ex'iy trigo akxni jantu tapatsakan

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Anchunu wilhchan an Jesús ix'anta tan jach'ananankanta, akxni jantu tapatsakan wilhchan, walh an ixt'alhtanan talakchawanalhcha, pus tsukulhcha ta'akatan'ex'iya an trigo chi ixta'uycha. ² Walh an fariseojnin tala'ts'in, pus tajuniy an Jesús:

—Amint'alhtanan ta'ilhtuyi yu jantu ilhtukan akxni jantu tapatsakan wilhchan.

³ Pus an Jesús jajuniy:

—¿Jant'u p'unawt'at'iti tani lalhcha an David akxni ixchawaniycha chi an yu ixtat'a'anta? ⁴ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li tanuchalhi an la ixcha'a Dios? Chi talak'ulhi an pan yu jamatajtanilanti, walh yu'uncha jantu layi ka'ixtalak'ulh wa yu'uncha an sacerdotejnin ⁵ ¿U jant'u p'unawt'at'iti an la ixlamap'a'sin Moisés?, li an sacerdotejnin tatapatsayi an laka tajtan masi akxni jantu tapatsakan, walh chi jantu tala'alhini li chuncha ta'ilhtuy ⁶ Klajunaw chaway, ani t'ajun pumatam yu palay ay, an tajtan jantu. ⁷ Ch'i li k'alhimach'a'xat'iti yu nawputun an tan najunta: “Jamapayninti ikma'lhtask'iniy, jantu ixma'nika tanlhun jatapakxat para li k'alha'ulan.” Li lhimach'a'xayat'it, jant'u k'at'ilhimuk'at'iti tu'u yu jantu tu'u tala'alhin ihtuy. ⁸ Mu kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikch'alhkatnani masi akxni jantu tapatsakan wilhchan.

Lapanak yu jantu lay ixmalaklay ixmaka'
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Wa chuncha an Jesús, alhcha, chi tanuchalhcha an tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni. ¹⁰ Ancha ixtanun pumatam lapanak yu jantu lay ixlak'anuy ma'atam ixmaka'. Pus wa chuncha, mu wa ixtalhipuxkawniycha an lapanakni tani katalhima'axta'lhicha an Jesús, pus tajuniy li sna ma layi lak'uch'ukan akxni jantu tapatsakan wilhchan, para li kata'alhtasulhcha. ¹¹ Yucha jajuniy:

—¿Xamati uxitnan li yu lhít'ajun la'atam ixborrego, chi li ka'alh tan a'talhman akxni jantu

tapatsakan wilhchan, jantu kamakutulh? ¹² ¿Chi la'atam borrego yucha yu palay lhitapalay u pumatam lapanak? Pus jantu tani lay masi akxni jantu tapatsakan wilhchan ja'a'tayjukan an ali'in.

¹³ Wa chuncha an Jesús junilhi an lapanak an yu jantu lay ixlak'anuy ixmaka:

—K'alats'awalat'icha amimaka'.

Pus lats'awalalhcha, chi tamaj'oxilhcha. ¹⁴ Pus an lapanakni an yu ixjajunkan fariseojnin ta'ancho'olhcha, chi talhilakchiwinilhcha tani katalhima'nilhcha an Jesús.

Lhuw lapanakni jak'uch'ulh an Jesús

¹⁵ Wa yu mu an Jesús yucha ixk'atsay, pus taxtulhi ancha, chi lhilhuwi t'a'ankalh chi ixjak'uch'u'ojoyi an ta'an'anin. ¹⁶ Yucha ixjajuniy an lapanakni li jantu katalaknawlihi tichini yuchacha an Jesús. ¹⁷ Para li chunchacha kawalh tacha an ixnajunta an Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

¹⁸ Yucha anicha yu iksakxtuta yu kint'atapatsay, oxi lhik'atsan kintak'atsan, ikmapayniy.

Yucha akxta'niya kinTakuwin,

chi yucha kajajuna an yu jantu tajakiklaka'inin tanyucha yu oxi chi yu jantu.

¹⁹ Jantu katilasalh chi jantu wa lh'ap'aj, lh'ap'ajcha katichiwinih.

Jantu xamati kati'alha'asmatlhi ixchiwinti laka tij.

²⁰ Yucha sawalh jamapayniya an yu tama'alh'ajnan, jantu katicha'xmaj'alhi an makat'ikt'i k'iw yu wa lh'awilh,

chi jantu katimamixilhi tan k'ischa takilhnulh
jikmi,

sta akxni kalats'awala'oyacha an tanlhun.

²¹ Chi masi an lapanakni yu jantu judiojnin
katapakxan'iya yucha.

*Jantu oxi wa aya lhichiwinkan an ixTakuwin
Dios*

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²² Wa chuncha an Jesús talhicha'anilh
pumatom lapanak yu ixla'apaxto'ta makxkay'un,
jantucha lay ixjalakawanan chi jantucha lay
ixchiwiniy. Walh k'uch'ulh, laycha jalakawanalh
chi laycha chiwinilh. ²³ Chux an yu ancha
ts'anaks ixtayanalh sawalhcha ixtalhi'a'niy chi
ixtalajuniy:

—¿Chi jantu yuchacha yu ists'alh David?

²⁴ Walh an fariseojnin mu ixta'asmat'acha, pus
talajuniy:

—Ani xliyu lay jalhitamakxtuy an
lakmakxkay'un mu Beelzebú yu ixpayk'an an
lakmakxkay'uni t'atapatsay.

²⁵ Pero an Jesús ixjak'atsaaniya tani ixta-
past'ak'acha, pus jajuniy:

—La'atam lhich'alhkat li wa lapu'aykan,
talakt'ilhiy. Chi lakatam la'acha'an u
lakatam laka cha'a li wa sawalhcha la'aykan,
talakt'ilhitawlhkan. ²⁶ Chi li an Satanás wa
yuchacha jatamakxtuy an lakmakxkay'un,
pus wa ix'akstucha t'ala'aykan, chuncha
katalakt'ilhiya an ixlich'alhkat. ²⁷ Chi li kit'in
Beelzebujú ikpak'uch'unun, an yu tach'a'o'ayan,
¿tisiyuchacha tapak'uch'ununi? Yu'unchacha

katajunan li sawalh u jantu t'ach'a an nawnat'it.
²⁸ Pero li kit'in ijkatamakxtuyi an lakmakxkay'un la ixTakuwin Dios, tasuycha li an ixlich'alhkat Dios tala'chintancha.

²⁹ 'Mu, ¿tasicha kalhitanuyanta xamati la ixcha'a yu k'ut'ilh lapanak li jantu p'ulhnajcha ma'ch'imayi, para li ka'alhawnilhcha ixlaktanlhuni?

³⁰ 'Watichicha yu jantu oxi kilhiwilay, kint'alaxkajiy. Chi yu jantu kint'ama'ayxt'o'a, wa laktilha.

³¹ 'Chi chaway iklajunaw, chux tala'alhin, chi yu wa aya lhichiwiniy Dios, layi kamala'mixinikana', pero yu wa aya lhichiwiniy an ixTakuwin Dios, yucha jantu kati-mala'mixinikalh. ³² Chi yu wa aya lhichiwiniy an isTs'alh Lapanak, lay wachu kamala'mixinikana', pero yu wa aya lhichiwiniy an ixTakuwin Dios, yucha jantu katimala'mixinikalh, yu chaway ani lakamunulhpa chi an yu mimpalhtachalh.

An k'iw xajatawk'ati lay pumispakan
(Lc. 6:43-45)

³³ 'An k'iw xajatawk'ati lay pumispakan. Yu oxi k'iw, oxi tawk'aniy xajatawk'at, chi yu jantu oxi k'iw, jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at.

³⁴ ¡Ixjas'at'ank'an tsapulín! ¿Tasucha lay oxi k'alhich'iwinina'it'it li ay unt'at'iti? Chux chiwinti laka jalhunuti minachalh. ³⁵ An yu oxi lapanak, yu laj'oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut. Chi an yu jantu oxi lapanak, yu jantu oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut. ³⁶ Pero klajunaw, an yu wa aya talakchiwiniy, akxni la ix'ukxlakapucha Dios tat'ajuni katak'atsaya li

jantu oxi tacha ixtanajun. ³⁷ Mu tani chiwiniy-cha atam, chunchacha kapuk'atsanikana li oxi lapanak, u li sna kajunkana li ilhtuta ixtala'alhin.

Akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Wa chuncha ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin chi ali'in fariseojnin, tajuniy an Jesús:

—Maestro klakask'inaw li tu'u akilamasuniw yu lhi'a'nin.

³⁹ Yucha jajuniy:

—Yu'uncha an yu jantu tajakiklaka'inini task'in li tu'u kajamasunikalh, pero jantucha tu'u katijamasunikalh wa yucha an tacha putapasalhcha Jonás yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios. ⁴⁰ Yucha la'at'utu wilhchan chi la'at'utu jatats'isni ixpalaktajun la ixpalakni la'atam ay jatanti, wachuchuni an isTs'alh Lapanak la'at'utu wilhchan chi la'at'utu jatats'isni kata'aknuya'. ⁴¹ An

jamacha'an Nínive wa ayxtami katat'a'ostayaya an lapanakni an yu chawayka tat'ajun akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios. Chi yu'uncha katanawna li an yu chaway tat'ajun jantu k'is taja'asmatnamputun, mu yu'uncha an jamacha'an Nínive, taja'asmatnalhi akxni jalhixa'alalh ixchiwinti Dios an Jonás. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Jonás jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it. ⁴² An xareina xalakaat'un Sabá wachu ayxtami kajat'a'ostayaya an yu chaway tat'ajun akxni kala'puskana la

ix'ukxlakapu Dios, chi kanawna li yu chaway t'awkani jantu ja'asmatnankan, mu yucha ma'ati minchalh akxni ki'alha'asmatchilh ixjatapast'ak'at an Salomón. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Salomón jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it.

Yu tasp'itcho'oyachalh makxkay'un
(Lc. 11:24-26)

⁴³ 'Akxni an makxkay'un makajuncha an lapanak, wa lakaalakxixnicha puxkawlhitsukuy tan katawilh, chi li jantu la'cha'an, ⁴⁴ najun: "Ak'ancho'oya la kincha'a tan iktaxtuchalh." Chi li akxni cha'ancho'oycha jantu xamati wilh, pero li wa sp'uyjcha jalakp'alhnankanta chi jamalht'ak'anankanta, ⁴⁵ ancha jat'ala'iniy ix-pumatujunk'an yu palay wa tani talaycha lak-makxkay'un masi jantu yucha. Pus tatanuycha, anchacha tatawlay, ixli'astan anchunu lapanak palaycha wa tani laycha walh masi jantu tukan-cha ixlip'ulhnaj. Chuncha kataputapasaya an yu sawalhcha talakxkayajk'atsay chaway.

Ixnati chi ixjat'ala'awnin Jesús
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Ixjaxa'alat'ajunka an lapanakni an Jesús, walh an ma'spa tacha'alhcha an ixnati chi an ixjat'ala'awnin, ixtat'achiwinimputun.

⁴⁷ Xapumatam juniy an Jesús:

—Aminati chi amijat'ala'awnin ma'spa tayanalh, ma tat'achiwimputunan.

⁴⁸ Yucha alhtaylh juniy:

—¿Tisiyuchacha kinati chi kijat'ala'awnini?

⁴⁹ Chi jamukuniycha an ixt'alhtanan tan ixtayanalh, najun:

—Yu'uncha aniya kinatin chi kijat'ala'awnin.

⁵⁰ Mu wa tichicha li yu ilhtuyi tacha an najun kimPay, yu anu lakt'iyān wilhchalh, yucha kint'ala'ajun chi kijamatsan chi kinati.

13

Pulhamacha'xan yu jach'ananan (Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Taxtulhcha yuchaka wilhchan an laka cha'a an Jesús, alhcha sa' tawlhna ixpiktu ay lakxkan.

² Walh wanaj lhilhuwi la'cha'ankalh. Pus yucha tajulhcha laka barco sa'cha tawlhchalh, chi an lapanakni ixpiktucha an lakxkani ixtayanalh.

³ Lhuw tanlhuni jajunilh laka pulhamacha'xan, tacha ani:

—Pumatam lapanak, alh jach'anana'. ⁴ Akxni ixch'ant'ajuncha an ixt'in, an ali wa ixpiktu tiji tamachalh, pus ta'usaklhi an ts'o'on. ⁵ An ali tan wa laka chixini tamachalh, tan tutukancha tu'u t'un, pus wa lasi la'awlh mu jantu talhmani yu t'un.

⁶ Chi xajchilhcha an wilhchan, maxixilh, mu jantu tu'u ixjataxiyak an jach'ananti.

⁷ An ali lakalhtukunani tamachalh, pus akxni ta'ayalhcha an jalhtukun, t'alamaxixilhi an yu oxi jach'ananti. ⁸ Pero an ali tan oxi t'uni tamachalh, pus tawk'anilhcha xajatawk'at.

A'atamincha xak'iw la'awlh, cien, chi sesenta chi treintajcha xta'lhi xajatawk'at. ⁹ Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ;ka'asmatlhi!

Tuchini lhitapalaycha an pulhamacha'xan
 (Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ An ixt'alhtanan an Jesús, stalhcha tala'alh, tajuniy:

—¿T'asu li wanaj t'u'u jalhimalakxt'uniy akxni jaxa'alayi?

¹¹ Yucha jajuniy:

—Uxitnan layi k'alhimach'a'xaya'it yu jantu tasuy an ixlich'alhkat Dios yu alinachalh anu lakt'iyan, pero yu'uncha jantu. ¹² Mu watichicha yu lhit'ajun, ali kaxta'nikana', pus palay lhuwi kalhitsukuya', pero yu jantu tu'u lhit'ajun, masi wa k'ischa ka ixlitsukulh wanaj kamaxtuni'okana'. ¹³ Wanaj laka pulhamacha'xani ijkaxa'alay, mu masi tajalakawanan tachanu jantu tajalakawanan, chi masi taja'asmatnan tachanu jantu taja'asmatnan, mu jantu talhimacha'xay. ¹⁴ Chunchacha sawalhi tat'axajachalh tacha an ixnajunta an Isaías yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, tan nawlh:

Masi sawalhch'a k'a'asmatt'it, jant'u
 k'at'ilhimach'a'xat'it,
 ch'i masi sawalhch'a k'ala'ts'int'it, jant'u
 k'at'imisp'at'it.

¹⁵ Mu an ixjalhunutk'an ani lapanakni sawalhcha lakt'ak'alha.

An lapanakni talaj'akatupats'inin

chi tala'la'puts'inin,

para li jantu lay katajalakawanalh chi jantu lay
 kataja'asmatnalh,

chi jantu lay katalhimacha'xalh,

chi chuncha jantu lay akintitach'a'o'alh,

chi jantu lay aktijak'uch'ulh.

¹⁶ 'Pero oxi para uxitnani li jalak'awananat'it ch'i li ja'asmatnanat'it. ¹⁷ Mu ixluwk'an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios chi yu wachu ixtajakiklaka'inini ixtala'ts'imputun t'ach'a an la'ts'inat'it chi ixta'asmatputuni t'ach'a an asmat'at'it, pero jantu tala'ts'ilh chi jantu ta'asmatlhi.

Jajuniycha an Jesús tuchini nawputuncha an jach'anana'

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ 'Chaway k'a'asmatt'itcha yu nawputun an ijkalhixa'alalh jach'anana'. ¹⁹ Akxni xamati asmat'a an ixlich'alhkat Dios, chi li jantu lhimacha'xay, an xapay makxkay'un la'cha'an chi maxtunicho'oyi an yu tachanu ch'ankalhcha la ixjalhunut. Yucha an wa ixpiktu tij tamachalh. ²⁰ Chi an yu wa laka chiwxin tamachalh, yucha an yu asmat'acha an ixchiwinti Dios, chi akxni wa asmatt'ajunka sawalhcha achaniy asmat'a. ²¹ Pero tachanu jantu jataxiyaklay, wa lasi xixa, mu akxni lhima'anxkaycha la'ts'in u li lhich'a'o'akancha an ixchiwinti Dios, makawcho'oycha. ²² An yu lakalhtukunan tamachalh, yucha an yu asmat'acha ixchiwinti Dios, pero mu sawalhcha lhakapu'ani tacha an lak'alincha tanlhun chi lhuw tumini lhitsukuputun pus chunchacha pumaksk'anjwacho'oy an ixchiwinti Dios, jantu tu'u ilhtuy. ²³ Pero an yu tan oxi t'un tamachalh an t'in, yu'uncha an yu ta'asmat'a chi talhimacha'xay an ixchiwinti Dios, chi lhuwi taxt'a'a ixjatawk'atk'an tacha cien chi sesenta chi treintaja pumatamin.

Pulhamacha'xan trigo chi yu jantu oxi jach'itin

²⁴ Jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xan an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios, ixt'atam tacha pumatam lapanak, yu ch'anlhi oxi xatalhts'i tu'u la ixlakaat'un. ²⁵ Pero akxni taputs'isilhcha an tan ch'anlhi trigo, kalaks ki'alhawch'anlhi an yu wa ay junita yu jantu oxi jach'ananti chi ancho'olhcha. ²⁶ Akxni ta'ayalhcha an jach'ananti tawk'anilhcha xajatawk'at, chi wachucha ma'ta'ayalhi an yu jantu oxi jach'ananti. ²⁷ Pus an ixma'tapatsanin an patrón tajuniy: “Patrón, ¿chu jantu yu oxi xatalhts'i jach'ananti ch'ant'i an la milakaat'un? Mu wachu la'ajunta yu jantu oxi jach'ananti.”

²⁸ Yucha jajuniy: “Ka xamati yu wa kintaxkayani chuncha ki'ilhtuchilh.” Pus an ixma'tapatsanin tajuniy: “¿Lak'ask'ini li ak'aw p'ulhumaj'anin?”

²⁹ Yucha jajuniy: “Jantu, kawalh, wa lay t'ap'ulhumaj'ant'it an trigo. ³⁰ Kachajcha wa tam t'ata'ayalh sta akxni kacha'xmaj'ankana'. Akxni ixpakucha ajkajuna an yu katacha'xmaj'ana li p'ulhcha katacha'xmaj'alhi an yu jantu oxi jach'itin, kalakch'axpach'ikanacha chi kala'xawakanacha, pero an trigo akma'aya'.”

Pulhamacha'xan xatalhts'i mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios, tachanu xamati lapanak kach'anlhi la ixlakaat'un xatalhts'i mostaza. ³² Yucha wa lakat'ikt'i xatalhts'i xt'a'a,

walh chi akxni ta'ayaycha yucha yu palay ay ta'ayay jach'ananti, k'iwcha jun, taputawk'aycha an ts'o'on chi tapumuk'aycha ixpamaj'ank'an.

Pulhamacha'xan lhamaskajan

(Lc. 13:20-21)

³³ A'tam la'atam pulhamacha'xani jajumpalh an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios anu lakt'iyen tachanu xamati t'aku yu lhiyajuy lakat'ikt'i lhamaskajan lhuw harina walh wanaj maskaja'ojoy.

An Jesús ixjajuniy tanlhun yu katapulhi-macha'xalh an lapanakni

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Chux yu ixjalhixa'alay an Jesús an lapanakni wanaj laka pulhamacha'xani ixjajuniy, wa chuncha ixjaxa'alay. ³⁵ Ts'awjcha tapasalh tacha an ixnajunta an yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

Tu'u pulhamacha'xani aknawna akxni akchiwinina',
aknawna yu jantu k'atsakan sta akxni ilhtukan-chalh an lakamunulhpa'.

An Jesús najun tuchini nawputuncha an yu jantu oxi jach'ananti

³⁶ Akxni talak'ancho'olhcha an ixta'a'yanalh an Jesús, yucha tanulhcha an laka cha'a', pus an ixt'alhtanan stalhcha tala'alh, tajuniy:

—Akilajuniwi tuchini nawputuncha an yu jantu oxi jach'ananti.

³⁷ Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—An lapanak an yu ch'an yu oxi xatalhts'i tu'u, yucha an isTs'alh Lapanak. ³⁸ An lakaat'un yucha an lakamunulhpa', an oxi xatalhts'i jach'ananti yu'uncha an yu kata'ana an la ixlich'alhkat Dios, chi an yu jantu oxi jach'ananti yu'uncha an ixjas'at'an an yu wa ay junita. ³⁹ An kint'alaxkayk'an an yu kich'anlhi yu jantu oxi jach'ananti yucha an xapay makxkay'un. Akxni kacha'xmaj'ankana nawputun akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'. Chi an yu tacha'xmaj'an yu'uncha an angelhnin. ⁴⁰ Tacha p'ulhumaj'ankani an yu jantu oxi jach'itin chi la'xawakan, chuncha kajuna akxni ka'ukla'oya ani lakamunulhpa'. ⁴¹ Kajamakmina an isTs'alh Lapanak ix'angelhnin para li katamilh ma'osunini an la ixlich'alhkat an yu wa tama'ilhtuycha tala'alhin ali'in, chi an yu wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi ta'ilhtuy. ⁴² Kajamak'ankana laka jikmi, tan laj'alhunkan chi wa xwat'at'acha laktasat'awkan. ⁴³ Akxni chun, an yu oxi tat'ajun la ixtij Dios, kaxlimjcha tajuna tacha an wilhchan, tan an ch'alhkatnan ixPayk'an. Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ¡ka'asmatlhi!

Jamaknunti tumin

⁴⁴ 'An ixlich'alhkat Dios tachanu jamaknunti tumin, chi xamati lapanak kala'cha'alh, chi ka'a't'ap'ucho'olh, chi mu li sawalhcha achaniy li la'cha'alh an tumin, kast'a'olhcha an yu lhit'ajun, chi katamawlhcha an lakaat'un an tan aknuy tumin.

⁴⁵ 'Chi an ixlich'alhkat Dios wachu tacha pumatam lapanak yu puxkawlhith'ajun perla,

⁴⁶ chi li akxni kala'cha'alhcha la'atam perla yu xtapalh la'lhuw tukan ka'an'olhcha st'ana an ixtanlhun, chi katamawlhcha.

Paxo'tan

⁴⁷ 'Wanajcha chun an ixlich'alhkat Dios tachanu la'atam paxo'tan, li akxni mujukancha an lakxkan, wa tuchicha jatanti ma'alhilay. ⁴⁸ Chi li a'tsamancha, makutukancha, la xpiqtucha an lakxkani laktawlhkan, sakxtukancha yu laj'oxi, chi laka canastajcha mujukan chi yu jantu laj'oxi t'o'cha puxte'emaj'ankan.

⁴⁹ Chuncha ka'ilhtukana akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'. An angelhnin lakatami kata'ilhtuya an yu wa ay tajunita lapanakni, chi an yu ts'awj ixtat'ajun lapanakni, lakatam. ⁵⁰ An yu ay tajunita kajamak'ankana laka jikmi, tan laj'alhunkan chi wa xwat'at'acha laktasat'awkan.

Yu la'sast'i tanlhun chi yu laj'at'ilh

⁵¹ An Jesús jajuniy:

—¿Lhimach'a'xa'o'ot'iti tacha an klajuniw?

Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Chuni Jamach'alhkat.

⁵² An Jesús jajuniy:

—Xliyu wa tichicha xamaestro lhamap'a'sin yu laklaniy an ixlich'alhkat Dios, tachanu pumatam xapay inta laka cha'a', yu lakmakutuyi yu lhita-palay la'sast'i ixtanlhun chi yu la'ma'anchacha, para li kajapumalaklanilhi an lapanakni.

An Jesús alhcha la'acha'an Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Akxni chunchacha jajun'olh an pulhamacha'xan an Jesús, alhcha. ⁵⁴ La

ixla'acha'ancha cha'alh, anchacha ixjamasuniy an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a yu'uncha. Sawalhcha ixtalhi'a'niya an lapanakni, ixtanajun:

—¿Tanischa wa ti'ilh chuncha jatapast'ak'at ani lapanaki? ¿Tasucha lay lhijak'uch'ununi?⁵⁵ ¿Chu jantu yu an ists'alh an jaxpitni? ¿Jantu yu ixnati a María? ¿Jantu ixjat'ala'awnini an Jacobo, chi an José, chi Simón chi Judas?⁵⁶ ¿Chu jantu aniya tawilanalh an ixjap'isa'an yu jatsi'in? ¿Tanischa lanilh yucha tacha ani lak'ilhtuyi?

⁵⁷ Pus jantucha oxi ixtalhipast'ak'a. Pero an Jesús jajuniy:

—Jantu xamati yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios la'ts'imputunkan la ixt'un chi la ixcha'a'.

⁵⁸ Pus ancha an Jesús, jantu tukanha lhuwi tanlhun ilhtulh yu la'lhi'a'nin, mu jantu ixtakik-laka'iy.

14

An jama'paxana Juan tama'nilh

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Anchunu panch'e'ex an rey Herodes asmatlhi li sawalhcha ixlchiwinkani an Jesús, ² Pus an ixma'tsukunin jajuniy:

—Yucha an jama'paxanaj Juancha la'awcho'olh, xliyu lay lhilak'ilhtuy yu masuy an ix'alhp'asninti Dios.

³ Chunchacha ixnajun an Herodes, mu ixmalaklhchajuta laka pulach'ini an Juan, wa xliyu li an Herodes ixt'at'ajuni ixt'iwi wa ixt'ala'ajuncha, yu junkan Felipe, an ixt'iwi Felipe

ixjuncan Herodías. ⁴ Chi mu an Juan ixjuniya an Herodes:

—Jantu oxi li t'ats'uk'uniy an ixt'iwi ixjunita mint'ala'ajun Felipe.

⁵ Chi an Herodes ixma'niputuni an Juan, pero wa ixjatalhamniya an lapanakni li kaxtat'atasp'itchalh, mu an lapanakni ixtakiklaka'iyá li an Juan Diosi ixmakminta.

⁶ Walh akxni la'tsalh ixk'ata an Herodes, chi ixk'atanit'ajuncha, an istsi an t'aku Herodías jat'inilhi ixtan'ajni an tan ixk'atanikan, pus oxicha lhiwilalh an Herodes. ⁷ Wa chuncha an Herodes juniy an jatsi li kaxta'ni'oya wa tuchicha kask'iniya', jantucha wa lhi'elh'amanan. ⁸ Pus an jatsi, mu ixmap'a'sitacha an ixnati, najun:

—Ak'ixt'a'nin laka pulatoj an ix'a'tsulh jama'paxanaj Juan.

⁹ Wa chuncha an rey Herodes ta'oxila'alhilh pero mu ixjunitacha li kaxta'niya sawalhi watuchicha kask'iniya chi ta'asmat'acha an yu ancha ixtat'awilanalh laka mesa, pus lhinawlhcha li kaxta'nikalh. ¹⁰ Lhinawlhcha an rey Herodes li ka'a'cha'xkalhi an Juan an laka pulach'in. ¹¹ Lhiminkalhcha an ix'a'tsulh laka pulatoj, xta'nikalhcha an jatsi chi yucha xta'nilhcha an ixnati.

¹² Wa chuncha tacha'alhi an ixt'alhtanan an Juan, taki'ilhi an ixlakatunaj, tamaknulhcha chi ta'alhcha juninini an Jesús.

La'akisi milh lapanakni jamawalh an Jesús

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Akxni k'atsaalhcha an Jesús li tama'nilhi an Juan, tajulhcha laka barco, alhcha ma'at

tan wa jasa'nik'a, pero an lapanakni tala'tsilhi tan pu'alh, pus tat'a'alh, yu'uncha wa lakaat'uni tapu'alh akxni tataxtulh an la'acha'anaxni. ¹⁴ Chi akxni ixtakutt'ajuncha an Jesús, la'ts'incha li wa ts'anakscha ixlakyakalh, pus ixjama-payniycha, jak'uch'ulhi an yu wa ixtala'ta'an'ay. ¹⁵ Ixtats'isit'ajuncha, an ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—Ani jantu xamati wilh chi ta'oxaycha, k'aja'un an lapanakni li kata'alhcha an la'acha'anaxni para li katatamawlhcha yu kata'uya'.

¹⁶ Yucha jajuniy:

—Jantu task'iniya li inta kata'alh, k'ajaxt'a'nitcha uxitnani yu kata'uya'.

¹⁷ Pus ta'alhtaylh tajuniy:

—Wa a'xkisi pan chi wa ma'at'uy jatanti ik-hit'awnaw.

¹⁸ An Jesús jajuniy:

—Akilalhiminiw.

¹⁹ Wa chuncha an Jesús jajuniy an lapanakni li katalaktawilhka an tan jala'awnininta. Xa'a'ilhcha an a'xkisi pan chi an ma'at'uy jatanti chi, tala'st'alhcha an lakt'iyán, xta'lhicha lhimala'puchajun. La'ch'e'elhcha an pan chi jala'xta'nilhcha an ixt'alhtanan. Yu'uncha tamala'pitsilhcha. ²⁰ Ixchuxchak'ani talak'ulh chi talhikiklalhcha. Ixli'astan tamach'ixtamilhcha la'akawt'uy kanastaja an xaxajni pan chi an jatanti akxni talakway'olhcha. ²¹ Katacha la'akisi milh lapanakni yu talakwaylh, an t'akunin chi an jas'at'an jantu jat'aput'e'ekalh.

*An Jesús ukxjalhtanan an alamalh
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:15-21)*

²² Ixli'astan an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan li katapu'alhcha an barco an ixtapiktutam lakxkan, mu yucha ma katijala'axa'alaya an lapanakni li kata'ancho'oyacha. ²³ Akxni ta'alhcha an lapanakni, an Jesús alhcha tapaynini a'stitawk'a, wa ix'akstu. Walh tats'isilhcha, yucha anchaka ixt'awnachalh wa ix'akstucha. ²⁴ An ixt'alhtanan ixtan'ajnichan an lakxkani ixtapu'antachalh an barco. Wa milh, milhcha ixlaklayi an xkan, mu an un p'asi wa ixjalakatast'uk'a, chi p'ascha ixmalaklay an barco. ²⁵ Ixtunkunmintacha, las trescha, jataymalhcha an Jesús, wa ix'ukxjalhtanaj'anta an lakxkan. ²⁶ Pus an ixt'alhtanan mu ixtala'ts'incha li ix'ukxjalhtanani an lakxkan, ixtalaktalhanancha, p'ascha ixtalajnahun:

—¡Ka wa takuwincha! ²⁷ Pero an Jesús jaxa'alalh watukan, jajuniy:

—¡Oximaj'ayi k'a'unt'it, mu kit'in, jant'u k'alakt'alhanant'it!

²⁸ Pus an Pedro alhtaylh, juniy:

—Li uxint'i Jamach'alhkat Jesús, k'a'ilht'u li lay akla'anchar an la ix'ukxni lakxkan.

²⁹ Yucha juniy:

—K'at'at'icha.

Takutlhi an laka barco an Pedro, ukxjalhtanaj'alhcha an lakxkan an tan ixyachalh an Jesús. ³⁰ Pero akxni la'ts'ilhi an Pedro li p'asi ixmin an un, talhanalh, pus tsukulh talak'aknyu, chi ixpukilht'asaycha, ixnajun:

—¡Jamach'alhkat, ak'ima'alht'axt'ut'i!

³¹ Watukan las mak'anilhi an Jesús, ma'ch'apachalh, chi juniy:

—¡Jantu ayi mijakiklaka'inti! ¿T'asu li jant'u k'ilhiwilayi?

³² Wa chuncha sa'cha walhi an un akxni tatajulhcha an laka barco. ³³ Ixli'astan an yu ixtatajumanalh an laka barco stalhcha tala'alhi an Jesús, chi tatatso'ottanilhcha, tajuniy:

—Uxint'i isTs'alhk'at'i Dios sawalh.

An Jesús jak'uch'ulh ta'an'anin

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Akxni tapatakutchalhcha an lakxkan, tacha'alhcha xalakaat'un tanchun junkan Genesaret. ³⁵ Walh akxni tamispalhi an Jesús an lapanakni an yu ancha tawilanalh,

tama'pitsi'olhi chiwinti ta ixlijalhi'ay, pus chux an ta'an'anin jalhicha'anikalhi an Jesús.

³⁶ Ixtatapayniniycha li ma kajamakawnilhi masi wa yucha an ixpiktucha ixla'ch'it katapiktuch'apanichalh, yu an tach'apanichalh an ixla'ch'it ixchuxk'ani tatak'uch'ulh.

15

Yu lhkilikiy an lapanak

(Mr. 7:1-23)

¹ Ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin jamacha'an Jerusalén, tala'cha'alhi an Jesús, tajuniy:

² —¿Tasu li amint'alhtanan jantu ta'ilhtuyi tacha an tanajun an yu laktatanincha, jantu tama'ch'a'ayi akxni talakwajini?

³ An Jesús yucha wachu jajuniy:

—¿Chi uxitnan tasu li an ixlamap'a'sin Dios lhimap'axayatcha wa milhamap'a'sinchak'ani?

⁴ Mu an Dios najun: “K'a'asmatnini yu junan minpay chi minati.” Chi nawpalay: “Yu xkayaj juniya ixpay chi ixnati kaniya'.”

⁵ Walh uxitnan nawnat'iti li jantu tani lay masi jantu kata'a'tayjulh ixlakpaynink'an an lapanakni, yu tama'lhtask'iniy la'a'tayjun, mu li yu ixtaxta'nilh ixlakpaynink'an li kataxta'ni'oyacha Dios. ⁶ Ch'unch'ach'a p'unawnat li jantucha task'iniya li kata'a'tayjulh ixpayk'an chi ixnatik'an an lapanakni. Lhimap'axayatcha an ixchiwinti Dios wa minchiwintichak'an. ⁷ ;Uxitnan wa layat'itcha! Ts'awjcha talhichiwinin an Isaías yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios akxni nawlh:

⁸ Ani lapanakni oxi kintalhichiwiniy, pero la ixjalhunutk'an jantu sawalh.

⁹ Wa la'a'ijcha oxi kintalhhipast'ak'a, mu tamasuyi yu wa ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni.

¹⁰ Wa chuncha jat'asani'olhi an Jesús an lapanakni, chi jajuniy:

—K'a'asmatt'itcha, chi k'alhimach'a'xat'it:

¹¹ Jantu yu an yu ukani lhkilikiy an lapanak, yu jalhkilikinin yucha an tacha kilhtaxtukan chiwinti.

¹² Pus an ixt'alhtanan an Jesús stalh tala'alh tajuniy:

—An fariseojnin jantu oxi talhiwilalh akxni an ta'asmatlhi t'ach'a an naw.

¹³ Pero an Jesús jajuniy:

—Wa tuchicha jach'itin yu jantu yu ch'anta an kimPay, yu wilhchalh

anu lakt'iyan, kap'ulhumaj'ankana'.
 14 Yu'unch'a k'ajamak'a'unt'itcha, yu'uncha
 la'la'lhtulu'un, chi wa ixt'ala'la'lhtulu'unchak'ani
 tat'alama'ch'apalhi'anta, wa ayxtami kawarj
 ta'ana tan a'talhman.

15 An Pedro alhtaylh juniy:

—Akilajuniwi tuchini nawputuncha t'ach'a an
 na'un.

16 Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—¿Wach'u jant'uk'a' lay lhimach'a'xayat'it?

17 ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li chux an yu ukan
 la kimpajank'ani tajuyachalh, chi ixli'astan
 maj'ancho'okancha? 18 Pero an chiwinti, la
 kijalhunutk'ani minachalh, yucha yu lhkilikiy
 an lapanak la ixjatsukunti. 19 Mu an laka jal-
 hunuti minachalh an lakmakxkay jatapast'ak'at,
 tacha an yu jama'ninin, chi yu talat'atamay yu
 jantu talat'at'ajun, chi yu wa aya talay, chi yu
 ja'alhawnan, chi yu wa maslakatinin, chi yu wa
 aya juniy Dios u xamati ixt'alapanak. 20 Yucha
 yu lhkilikiy an lapanak pero li wa jantucha
 akma'ch'a'alh chi ak'ulhcha li tu'u, yucha jantu
 jalhkilikinin.

Ixjakiklaka'inti t'aku jamacha'a Canán

(Mr. 7:24-30)

21 Taxtulhcha ancha an Jesús, alhcha
 xalakaat'un Tiro chi Sidón. 22 Walh pumatam
 t'aku jamacha'a Canán, la'cha'alhi an Jesús, chi
 p'ascha ixa'alay ixjuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ists'alh David,
 iksk'iniyan lamapaynin! An kintsi wa
 la'apaxto'ta la'atam makxkay'un, chi sawalhcha
 mama'alh'ajni.

²³ Pero an Jesús jantu k'is alhtaylh. Pus tajuniy an ixt'alhtanan:

—K'a'un li ka'ancho'ochalhcha, mu kintach'a'o'atan chi t'asajmintacha.

²⁴ An Jesús najun:

—Kit'in kimakminkanta li wa yucha an jamacha'an Israelhi ajkapuxkawlh, mu tats'an'ata.

²⁵ Pero an t'aku la'cha'alhi an Jesús chi tatso'ottanilhcha la ixlakapu', ixtapayniniyicha ixjuniy:

—¡Ak'ilhi'a't'ay'ut'i Jamach'alhkat, Jesús!

²⁶ Pero yucha wa juniy:

—Jantu oxi li kajama'osunikalhcha yu ta'ut'ajun jas'at'an chi kajamaka'anikalhcha an x'oyun.

²⁷ An t'aku juniy:

—Chuni Jamach'alhkat Jesús, pero an x'oyun ta'usak'a masi wa xala'tach'e'echa an ts'aluku yu patajuy laka mesa.

²⁸ Pus akxni an Jesús juniy an t'aku:

—Uxint'i jak'iklak'a'inin sawalh, kajunacha yu lak'ask'in.

Pus an istsi an t'aku wa akxni ta'oxicho'olhcha.

An Jesús jak'uch'u'olhi yu ixtala'cha'an

²⁹ Ancho'olhcha an Jesús, alhcha waniy xa'alamalh Galilea. Chi tama'ast'a'alhcha a'stitawk'a, anchacha sa' tawlhchalh. ³⁰ Lhilhuwi la'cha'ankalh, chi ixtalhicha'aniyicha yu wa la'ch'anlh'awilin, chi yu wa la'la'lhtulu'un, chi yu wa laj'a'atapanin, chi yu wa lakmaklht'ulukun, chi ali'incha ta'an'anin, wa tuchicha ta'an'at ixtapakxanta. La ixlakapucha an Jesusi ixtayajuy chi yucha ixjak'uch'uycha. ³¹ Tacha an

ts'anakscha ixlakyakalh, sawalhcha ixtalhi'a'niya li an yu jantu lay ixtachiwiniy, ixtachiwiniycha, chi an lakmaklht'ulukun ixtata'oxicha, chi an la'ch'anlh'awilin oxicha ixtalakalhtanan, chi an la'la'lhtulu'un oxicha ixtajalakawanan. Sawalhcha ixtalaknajuni li an ixDiosk'an jamacha'an Israel, ay sawalh.

*La'at'at'i mil lapanakni jamawalh an Jesús
(Mr. 8:1-10)*

³² Jat'asanilhi an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:
—Ijkamapayniya ani lapanakni, mu la'at'utucha wilhchani ani tat'ajun, chi jantu tu'u yu katita'ulh. Chi ajkamala'achacho'olhcha wa chuncha, wa lay inta tala'la'awitijtayah laka tij.

³³ An ixt'alhtanan tajuniy:
—Wanaj lhilhuwi tacha ani ayxto'kan, para kajamalhilaaniw. ¿Tanischa lay ka'iyaw lhuw pan li ani jantu tu'u lakwilakalhi?

³⁴ An Jesús jajuniy:
—¿Tasu a'xchuxcha pani lhit'ant'at?
Yu'uncha tajuniy:

—A'xtujun chi lakats'uniycha lakt'ikt'i jatanti.
³⁵ Pus an Jesús jajuniy an lapanakni li katalaktawlh'olhka an lakaat'un. ³⁶ Chi yucha xa'a'ilhcha an a'xtujun pan chi an jatanti, chi xta'lhicha lhimala'puchajun, ixli'astan la'ch'e'elhcha, wa chuncha jala'xta'nilhcha an ixt'alhtanan, chi yu'uncha tamala'pitsinilhcha ixchuxk'an an lapanakni. ³⁷ Ixchuxchak'ani talak'ulh chi talhikiklalhcha. Ixli'astan la'atujun kanastaja a'tsamcho'olh yu wa xaxajnicha

tapusakcho'olh. ³⁸ An lapanakni an yu talakwaylh, la'at'at'i milh, an t'akunin chi an jas'at'an yu tama'waylh wachu, jantu jat'aput'e'ekalh. ³⁹ Jala'axa'ala'olh an Jesús an lapanakni, tajulhcha an laka barco, alhcha tanchun xalakaat'un Magdala.

16

An lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin chi yu ixjajunkan saduceojnin ixtala'ts'imputun tu'u yu lhi'a'nin

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ An Jesús tala'cha'alhi an fariseojnin chi an saduceojnin ixtalhila'ts'intanuycha, ixtajuniy li ma kajamasunilh tu'u an lakt'iyán. ² Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Akxni tats'isiycha uxitnan nawnat li oxi wilhchani kajuna katunkuna akxni la'ts'inat an lakt'iyán li slapulh. ³ Chi akxni wats'isin, li wa talaktsin an jataputs'i chi li slapulhi an lakt'iyán, nawnat li kamina xkan chi li kalaya un. ¡Uxitnan wa layatcha! Mu li layi k'ats'ayat tuchini kata-pasayacha xlakata t'ani la'ts'inatcha an lakt'iyán, ¿pus tasu li jant'uch'a lhimach'a'xayat'iti an tanlhunch'a la'ts'inat ani panch'e'exi? ⁴ An la'ma'lhta'alhinin yu chaway tat'ajun talakask'in li tu'u kajamasunikalh, pero jantu tu'u katijamasunikalh, wa yucha an tacha putapasalh tichi lapanak yu ixjunkan Jonás, yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios.

Jamakawlh an Jesús, alhcha.

Ixlamaskajank'an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin

(Mr. 8:14-21)

⁵ Tacha'alhcha ixtapiktutam an lakxkan, an ixt'alhtanan an Jesús ixtakapta li katalhi'alh pan.

⁶ An Jesús jajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'iti li jantu katamatsaman an ixlamaskajank'an an fariseojnin chi an saduceojnin.

⁷ Yu'uncha ixtapast'ak'a li sna xliyu jantu ixtalhi'anta pan. ⁸ Pus jalhimacha'xanilhi an Jesús, jajuniy:

—Wa k'isi jak'iklak'a'ininat'iti lapanakni. ¿Tasu li p'ast'ak'atcha li sna xliyu jant'u lhit'ant'at pani li chuncha klajunawi?

⁹ ¿Jant'uk'a' lhimach'a'xayat'it, ch'i jant'u p'ast'ak'at'iti akxni an la'akisi milh lapanakni ta'ulh wa a'xkisi pan, chi tani la'achuxcha canastaja p'usakch'o'ot? ¹⁰ ¿Chi akxni ta'ulh la'at'at'i milh lapanakni wa a'xtujun pan, chi tani la'achuxcha canastaja p'usakch'o'ot?

¹¹ ¿T'asuch'a li jant'u lhimach'a'xayat'iti li jantu xliyu li jant'u lhit'ant'at pani li iklajunaw li k'ajalajk'ats'anant'iti, li jantu katamatsaman ixlamaskajank'an an fariseojnin chi an saduceojnini?

¹² Pus akxni talhimacha'xalhcha li jantu yu an lhimaskajakan pani juniy an Jesús, yucha an ixlamap'a'sink'an an fariseojnin chi an saduceojnin.

An Pedro juniy an Jesús li yucha Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

13 Akxni cha'alhcha xalakaat'un tanchun junkan Cesarea de Filipino an Jesús, jalhisakmiycha an ixt'alhtanan, jajuniy:

—¿Tasucha talaknajun an lapanakni li tichini yuchacha an isTs'alh Lapanaki?

14 Yu'uncha tajuniy:

—Ali'in tanajun ma jama'paxanaj Juan, chi ali'in tanajun ma Elías, chi ali'in tanajun ma Jeremías, u ma wa xatichicha yu ixchiwiniy ixchiwinti Dios.

15 Yucha jajuniy:

—Chi uxitnan, ¿tisi kit'inch'a nawnat'iti?

16 Pus an Simón Pedro alhtaylh, juniy:

—Uxint'i Cristojk'at'i, isTs'alh Dios, yu la'ajunta.

17 Wa chuncha alhtaylh an Jesús, juniy:

—Sawalhch'a oxi ilht'uk'ani Simón, ists'alh Jonás, yucha an kimPay yu wilhchalh lakt'iyani chuncha manawniyan, jantu wa mijatapast'ak'at'cha. 18 Chi k'it'in wachu ijkunan, uxint'i Pedrojk'at'i, chi la ix'ukxni ani chiwxi akyawya an kintajtan. An ixlakmakxkayaxtu lhinin jantu lay katilhajalhi an kintajtan.

19 Akxta'niyani an xayavej an llich'alhkat anu lakt'iyani, chux yu k'ach'i'ulaya'a ani lakaat'un, anu lakt'iyani wachu kach'i'ulkananta. Chi chux yu k'ax'ot'a'a ani lakaat'un, anu lakt'iyani wachu kax'otkananta.

20 Wa chuncha an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan li jantu xamati katajunilh li yucha Cristo.

An Jesús jajuniya li kaniya'
(Mr. 8:31—9:1; Lc. 9:22-27)

21 Chi akxni, an Jesús tsukulhcha jajuniya ixla'ts'awalanti an ixt'alhtanan li ka'ana stak ma'alh'ajna yucha, la'acha'an Jerusalén, li katama'niya'. Jajuniy:

—Yu'uncha an laktatanincha jamacha'an Israel chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xam-astrojnin lhamap'a'sini yu akintama'niya'. Pero akla'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan.

22 Pus wa chuncha an Pedro t'atala'xtinulhi an Jesús, chi sawalhcha juniy:

—¡Jantu Jamach'alhkat Jesús, jantu layi ch'unch'ach'a k'at'ip'ut'ap'asa! Dioscha kalhi'a'tayjun.

23 An Jesús tala'asp'itli, juniy an Pedro:

—¡K'a'ost'i, Satanás, k'imama't'ijlay! Mu ux-int'i jant'u yu lhak'ap'up'in yu ixnawin Dios, wa yucha an ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni lhak'ap'up'in.

24 Chi jajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—Li xamati kint'alhtana jumpupun, kamakawlhcha yu wa ixjatapast'ak'atcha, kaxa'a'ilhcha ixcrúz yu lay kapuma'nikalh chi akinch'a'o'alhcha. 25 Mu wa tichicha li yu kama'alhtaxtuputuna ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya ixjatsukunti kilakata, kala'cha'ana'. 26 Chi an lapanak masi wanajcha ix'anú kajun'olh an lakamunulhpa, ¿tasu lhila'anacha li kama'ats'an'alhi an ixjatsukunti? ¿Tasucha lay kalhila'cha'ancho'oya ixjatsukunti? 27 Mu an isTs'alh Lapanak alhp'asi kaxlimj mina la ixtachaput an ixPay, ali an ix'angelhnini kajat'amina'. Akxni atamj atamjcha

kamapalhnikana tuchini ilhtulhcha. ²⁸ Klajunaw yu sawalh, ali'in yu ani tat'ajun, jantu katitanilh sta akxni katala'ts'inacha kamina ch'alhkatna an isTs'alh Lapanak.

17

An Jesús tatamilh

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

¹ La'achaxancha wilhchan la'pusli, an Jesús jat'a'alhcha tanchun talhman a'stitawk'a an Pedro chi ixt'uyunk'an yu wa lhit'ala'awnin, Jacobo chi Juan, wa ix'akstuk'an. ² La ix'ukxlakapuchak'an yu'uncha, an Jesús, tapaxalh, an ix'ukxpu wa xlimjcha walh, tacha an wilhchan, chi an ixla'ch'it wa sut'ut'ucha walh, tacha an jatunkunu'. ³ Chi tatalakasulhcha an Moisés chi an Elías, ixtat'achiwiniycha an Jesús. ⁴ An Pedro juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, Jesús, oxi li ani ikt'awnaw, li la'a'iy akyawya a'at'utu yu wa jach'itin cha'a': a'atam mi anucha, chi a'atam ix'anucha a Moisés, chi a'atam ix'anucha an Elías.

⁵ Chunchaka ixnawt'ajun, walh jala'atanchanulhcha la'atam jataputs'i, wa xlimjnik'acha, chi an laka jataputs'i ixchiwinkancha, ixnawkan:

—Yucha aniya yu ikmapayniy kinTs'alh, oxi ikhhiwilay, k'a'asmatnit'iti yucha.

⁶ Akxni chunchacha ta'asmatlhi an ixt'alhtanan an Jesús, tala'ta'antatawilhcha, sawalhcha ixtalaktalhanan. ⁷ Pus an Jesús, stalh jala'alh ixjalak'aych'apaycha, jajuniy:

—K'alakt'ayatcha jant'u k'alakt'alhanant'it.

⁸ Akxni talaktalakatiyawcho'olhcha wa yucha an Jesuscha ixtala'ts'incho'oy.

⁹ Chi akxni tata'alhtaju'cho'olhcha an a'stitawk'a an Jesús, jajuniy:

—Jant'u xamat'i k'a'unit t'ach'a an la'ts'int'it, sta akxni akla'awcho'oya kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak.

¹⁰ Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús, talhisakmiy tajuniy:

—¿Pus tasu li an xamaestrojnin lhamap'a'sin tanajun li task'iniya li yucha an Eliasi p'ulhnaj kamilhi?

¹¹ Yucha jajuniy:

—Chun sawalh, an Elías p'ulhnaja kamina', kamina mala'asijnini chux an tanlhun. ¹² Pero klajunaw yucha kilachilhcha, pero jantu tamispalh, stak ta'ilhtulhi wa tani ta'ilhtuputulhcha, wachu chuni kata'ilhtuya an isTs'alh Lapanak.

¹³ Pus akxni an ixt'alhtanan talhimacha'xalhi li yucha an jama'paxanaj Juani ixjalhixa'alay.

Ts'alh yu wa ixla'apaxt'o'a makxkay'un

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Akxni tacha'alhcha tan lhilhuw ts'anaks ixlakyakalh, pumatam lapanak la'cha'alh an Jesús, tatso'ottanilhcha, juniy:

¹⁵ —Jamach'alhkat Jesús, lamapaynin ak'ink'uch'uninka an kints'alh, mu wa sawalh niy chi sawalhcha ma'alh'ajnan, a'lhuwcha ta'a'tay laka jikmi chi lakxkan. ¹⁶ Yucha amint'alhtanani xajkalhiminita, pero jantu lay tak'uch'uy.

¹⁷ An Jesús najun:

—¡Yu ch'away t'awnat jant'u jak'iklak'a'ininat'it, wa t'ani lap'ut'unatcha

layat'itcha! ¿Tasu wanancha wa aktilat'a'aklatsukuyawi? ¿Tasu wanancha wa aktilalhilhitayaniyawí? ;K'alhit'at'iti an ts'alh!

¹⁸ Wa chuncha an Jesús, la'a'aymalhi an makxkay'un, pus makawlhcha an ts'alh, wa akxni ta'oxilhcha.

¹⁹ Ixli'astan akxni wa ix'akstuchak'an ixtat'ayanalh an Jesús an ixt'alhtanan, stalh tala'alh, tajuniy:

—¿Tasu li jantu lay ijk'uch'uw kitnani?

²⁰ Yucha jajuniy:

—Mu wanaj wa k'isi jak'iklak'a'ininat'it. Li k'ajak'iklaka'inint'it masi wa tacha lakat'ikt'icha xatalhts'i mostaza, layi ka'una'it ani a'stitawk'a, anu kast'alh p'it'i, chí ka'ana', layi k'a'ilht'uya'it wa tuchicha. [²¹ Ani makxkay'un chuncha kataxtuya li t'ap'ayniniyat'iti Dios ch'i li lhit'ask'ajayat'iti miwaytk'an.]

An Jesús jamak'atsaanipalayi li kaniya'
(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Anchaka ixtat'ajun xalakaat'un Galilea, an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan:

—An isTs'alh Lapanak kama'axta'kana la ixmaknik'an an lapanakni, ²³ katama'niya', pero kala'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan.

Pus an ixt'alhtanan sawalhcha ixtalhita'oxila'alhiy.

Ixlimapalhli'anka ixlakata tajtan

²⁴ Akxni tacha'alhcha la'acha'an Capernaúm an Jesús, an Pedro tala'cha'alh an talhach'inin ixlakata tajtan, talhisakmiy, tajuniy:

—¿Amimaestrojk'an mapalhlhi'ani ixlakata an tajtan?

²⁵ —Chun, mapalhlhi'an —jajuniya an Pedro.

Walh akxni tanuchalhcha an Pedro, tan ixwilh an Jesús, yuchacha p'ulh xa'alast'uk'a, junkan an Pedro:

—Pedro, ¿t'asuch'a lhiwilayi? An xarejnin ani lakamunulhpa, ¿tisiyu'unchacha yu talhich'iy an tanlhuncha lhimapalhlhi'ati? ¿Yu'uncha an yu tat'alamispay an rejnin u yu'uncha an yu jantu tat'alamispay?

²⁶ An Pedro juniy:

—Yu'uncha an yu jantu tat'alamispay.

Pus an Jesús juniy:

—Ah, pus an yu tat'alamispay jantu tamapalay.

²⁷ Pero masi chuncha kitnan kajamapalhniyaw, para li jantu tu'u katanawlh. K'ap'inchi an lakxkan, k'amu'uya'a ami'anzuelo, chi an yu p'ulhnaj k'ach'ap'ayawya'a jatanti k'ak'ikmaxt'uya'a a'xtam tumin, yuch'ach'a k'alhimap'ala'a kilakata chi milakata.

18

¿Tisiyuchacha xa'ayi?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ La'atam panch'e'ex an ixt'alhtanan an Jesús tala'cha'alh, talhisakmiy:

—¿Tichini yu palaycha xa'ay anu la ixlich'alhkat Dios?

² Yucha t'asanilh pumatam jas'at'a chi ix-tan'ajnichak'an yu'uncha yawlh. ³ Chi jajuniy:

—Li jant'u map'axayatcha mijatsukuntik'an li jantu tacha ani jas'at'a unat'it jant'u k'at'ip'it'iti la

ixlich'alhkat Dios. ⁴ Yu tacha ani jas'at'a kajakilh-patinijk'atsaya yucha yu xa'ay an la ixlich'alhkat Dios kajuna'. ⁵ Chi yu mapayniya xamati jas'at'a kilakata, kit'ini kila'a'iy.

Lhima'anxkayi li ak'ilhtulh tala'alhin
(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ 'Pero wa tichicha yu mama'lhta'alhiniy xapumatam an jas'at'an an yu kintakiklaka'iy, palay oxi kalhtuj ch'ipixtanukalh palakskitin aya chiwx chi kawarjcha maka'ankalh tan putalhman alamalh. ⁷ ¡Payni'incha an lapanakni ani lakamunulhpa', mu tanlhuni alin yu jamama'lhta'alhiniy! Wa xliyu chuncha lhi-task'iniy li katapasalh, ¡pero yu wa la'ayajcha ilhtuyi li xamati ka'ilhtulh tala'alhin, ay tala'alhini ilhtuy!

⁸ 'Xliyu li mimaka u minch'aja ma'ilhtuyani yu jantu oxi, k'ach'a'xmaj'a. Palay oxi wa ch'anlht'uluku u maklht'uluku k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu masi li a'ts'a'o'oy, ch'i k'amakp'ink'a laka jikmi tan jantu a'tam mixa. ⁹ Chi li mila'chulh ma'ilhtuyani yu jantu oxi, k'amaxt'u, k'amaj'a. Palay oxi wa la'atam mila'chulh k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu li a'tsa'ojoy mila'chulh k'amakp'ink'a tan jantu a'tam mixa jikmi.

Xats'an'an borrego
(Lc. 15:3-7)

¹⁰ 'Jant'u k'ajaxk'ayla'ts'int'iti ani jas'at'an, mu yu'uncha talhit'ajun ix'angelhnink'an yu lhilhij tala'ts'inachalh an kimPay anu lakt'iyan.

[11 Mu an yu walh isTs'alh Lapanak minta jama'alhtaxtunu an yu tats'an'ata.]

12 '¿T'asuch'a lhiwilayat? Li xamati lapanak jalhit'ajun tamciento ixborregojnin chi li kama'ats'an'alh la'atam, ¿chu jantu kaja-makawnaka an noventa y nueve, chi ka'anacha puxkawna an la'atam an lakak'iwin? 13 Chi li akxni la'cha'ancho'oycha, sawalhcha t'alaj'achan, palay jantu an noventa y nueve yu jantu ix-tats'an'ata. 14 Pus chunchacha amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyen, jantu la'a'iya li xamati kats'an'alh an jas'at'an.

*Tani lhimala'mixinikancha ixtala'alhin
kint'ala'ajunk'an*

(Lc. 17:3)

15 'Li tu'u jantu oxi ilhtuniyan mint'ala'ajun, k'ala'p'it'i, k'at'alakch'iwin tan wa mi'akstuk'an, li asmatniyan, lhajaxt'uch'o'ocha amint'ala'ajun.

16 Pero li jantu asmatniyan, k'a'aylhip'i pumatam u pumat'uy, para li lhipumat'uy u lhipumat'utucha k'at'ach'iwinint'it. 17 Li

wachu jantu ja'asmatniy, an tan tata'ayxt'o'acha ixlapanakni Diosi k'aja'un, chi li wachu jantu ja'asmatniy, kalhi'ilht'ucha li jantu mispay Dios chi li wa tacha an yu wa talhimo'slayalhach'inincha tanlhun.

18 'Klajunaw, watuchicha yu jant'u k'at'imak'a'unt'iti chuncha kajunlhi ani lakaat'un, anu lakt'iyen wachu jantu katijunchalh, chi yu k'amak'awna'it'iti chuncha kawalh ani lakaat'un, anu lakt'iyen wachu chuni kajunanta.

19 'A'tam klajumpalaw, li mint'uyunk'an wa tami k'ak'ats'at'it ani lakaat'un ch'i k'ask'init'it tu'u an Kimpay yu wilhchalh lakt'iyan, kataxta'niyan. 20 Mu tan ixt'uyunk'an u ixt'utunk'an ta'ayxto'nun la kinta'a'ut ancha ikjapujayalh.

21 Wa chuncha an Pedro stalh la'alh, juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿tasu a'chuxcha lay akmala'mixiniya kint'ala'ajun li tu'u yu jantu oxi ki'ilhtuniya? ¿A'tujun?

22 An Jesús alhtaylh, juniy:

—Jantu ijgunan li a'tujun, ijgunan sta a't'utump'uxamkaw an a'tujun.

Ixt'uyunk'an yu ixtajalhi'aninin

23 'An lhich'alhkat an lakt'iyan tachanu pumatam ay jamach'alhkat, yu jat'asanilhcha an ixma'tapatsanin mu ix'ilhtuputuncha cuenta.

24 Walh akxni ix'ilhtut'ajuncha ix cuenta an ay jamach'alhkat, talhicha'anilh pumatam yu ixli'aniy la'alhuw millón ixtumin, jantucha lay ixput'e'echo'okan. 25 Chi mu jantucha lay mapalayi an yu lhicha'ankalh, pus najun an ay jamach'alhkat li kast'akalhcha, chux ixt'iwi chi ixjas'at'an chi yu lhit'ajuncha ixlaktanlhun, para li anchacha kalhitamalh. 26 Pus an ma'tapatsana tatso'ottanilhcha an ay jamach'alhkat, chi tapayniniyicha, juniy: “Lamapaynin ak'imp'akxanin, akmapalhni'oyan.” 27 Pus an ay jamach'alhkat mu mapayniyicha, makawlh, mak'akxanilhi an ixjalhi'aninti.

28 Pero akxni taxtulhcha anchunu ma'tapatsana, paxto'lhi pumatam

ixt'ama'tapatsan yu wachu ixt'alalhi'aniy tamciento tumin de plata, tacha la'at'utu malhkuyu xatapatsat, chi pixtuch'apachalh ixmaks'anjwaputuncha, juniy: "Ak'imap'alhnincha an yu k'ilhip'iniy."²⁹ Pus an ixt'ama'tapatsan tatso'ottanilh la ixjach'aja, chi juniy: "Lamapaynin ak'imp'akxanin, akmapalhni'oyan."³⁰ Pero yucha jantu k'is pakxaniputulh, lhinawlhi li kamalakhchawkalh sta li kamapalh'olh.³¹ An ali'in ixt'ama'tapatsanin mu tala'tsilhi tacha an tapasalh, pus sawalhcha talhila'ta'oxila'alhilh, chi ta'alhcha juninini an ay jamach'alhkat tacha an tapasalh.³² Wa chuncha an ay jamach'alhkat, t'asanilhi anchunu ixma'tapatsana, chi juniy: "¡Ayajk'atsan ma'tapatsan! Kit'in ikmak'akxani'ojoni an yu k'ilhip'iniy, mu k'int'ap'ayninin."³³ ¿Jantu wachuchuni k'axmak'akxanin amint'ama'tapatsan?"³⁴ Wa chuncha an ay jamach'alhkat, mu talh'amancha, pus lhinawlhi li kamalakhchawkalh, sta li kamapalh'olhi an yu lhi'aniy.

³⁵ Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, jajuniy:

—Wachu chuni kata'ilhtuyan an Kimpay, yu wilhchalh lakt'iyan, li jantu chux la mijalhnutk'an mala'mixiniyat ixtala'alhin mint'ala'ajunk'an.

19

*An Jesús jalhixa'alay ixlakata an lamakawt
(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)*

¹ Akxni chunchacha chiwin'olh an Jesús, taxtuhlcha an xalakaat'un Galilea, alhcha xalakaat'un Judea, ixtapiktutamcha ayxkan junkan Jordán. ² Chi lhuw lapanaki tat'a'alh, ancha jak'uch'uchalhcha.

³ Wa chuncha tala'cha'alh an lapanakni an yu ixjajunkan fariseojnin chi ixtalhila'ts'intanuycha, ixtajuniy:

—¿Oxi li xamati lapanak kamakawlh ixt'iwi wa tuchicha ixlakata?

⁴ An Jesús jajuniy:

—¿Jant'u p'unawt'at'iti tan najun Dios, li akxni ilhtulh an lapanak, ilhtulhcha an lapanak chi ilhtulhcha an t'aku'. ⁵ Chi an Dios najun li xliyu an lapanak kamakawna ixpay chi ixnati, li ixt'iwicha kat'atawla', chi an ixt'uyunk'an li tachanu wa pumatamcha katajuna'? ⁶ Jantucha tacha ixt'uyunk'ani katitawalh, tachanu wa pumatamcha katajuna'. Pus xliyu li yu Dioscha jamala'xto'lhi, an lapanak jantucha kajalama-makawnilh.

⁷ An Jesús tajuniy:

—¿Pus tasu li najuncha an Moisés li layi ak'ilhtuw la'atam jalhiki yu akpumakajuw kint'iwik'ani?

⁸ Yucha jajuniy:

—Wa xliyu jant'u k'is ja'asmatnanat'it, xliyu talhimakawnincha an Moisés, pero an Dios jantu chuni najun. ⁹ Kit'in klajunaw, wa tichicha lapanak yu makajun ixt'iwi, li jantu ixlakata li wa xamaticha t'atamalhi an t'aku, chi li t'atsukupalaycha pumatam t'aku an lapanak, tala'alhincha ilhtuy, chi yu t'atsukupalaycha

wachu an yu makawkantacha t'aku, wachu tala'alhincha ilhtuy.

¹⁰ Tajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—Li chuncha t'atapasay ixt'iwi an lapanak, jantu oxi akt'atsukukalh.

¹¹ Pus an Jesús jajuniy:

—Jantu lhichuxi lay chuncha tsukukan, wa yu chuncha jalhisakxtulh an Diosi lay chuncha tatsukuy. ¹² Ta'alini yu jantu katijat'atsukukalh, yu wa chunchacha tatsukulh. Chi ta'alini yu wa yucha an ixt'alapanaknichak'an chuncha ta'ilhtulh para li jantu kajat'atsukukalh. Chi ta'alini yu wa ix'akstuchak'an jantu jat'atsukukan wa xliyu li palay oxi tat'atapatsaputun an Dios yu ch'alhkatnan lakt'iyán. Yu layi tsukuy wa ix'akstu, chunchacha katsukulh.

An Jesús tapaynini an Dios li oxi katatsukulh an jas'at'an

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Wa chuncha jalhicha'anikalh jas'at'ani an Jesús, para li kajalაკlakpach'apalh chi li kajalhitapaynilh, walh an ixt'alhtanan an Jesús, talaj'aymastuklhi an yu ixtalhi'anta ixjas'at'ank'an.

¹⁴ Pero an Jesús, jajuniy:

—K'ajamak'awnit'iti an jas'at'an li akintala'milh, jant'u k'ajalaj'aymast'ukt'it, mu yu'uncha ixnawink'ani an lhich'alhkat an lakt'iyán.

¹⁵ Wa chuncha, jalაკlakpach'apa'olh an jas'at'an, alhcha.

*Ts'alh yu jamatumin**(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)*

¹⁶ La'atam wilhchan pumatam ts'alh yu ixlit'ajun ixtumin, juniy an Jesús:

—Oxi maestro, ¿tasucha akhlit'alalh para li akhlitsukulh an jatsukunti yu jantu min'ojoyi?

¹⁷ An Jesús, alhtaylh juniy:

—¿T'asu li k'i'uniycha li sawalhcha oxi ik-maestrojo? Jantu xamati yu oxi lapanak, yu chun wa pumatam, Dios. Li lhits'uk'up'ut'uni an jatsukunti yu jantu min'ojoy wa k'a'ilht'ucha tacha an najunta laka lhamap'a'sin.

¹⁸ An ts'alh najun:

—¿Tanyucha lhamap'a'sini?

Pus an Jesús juniy, an tan najunta:

—Jant'u kat'ijama'nin, jant'u k'at'it'at'amat'i yu jant'u yu t'at'a'un, jant'u k'at'ija'alhawan, jant'u k'at'imaslak'at'in. ¹⁹ Oxi k'ala'ts'i mimpay chi minati ch'i k'amap'aynit'i mint'alapanak t'ach'a akst'u map'aynik'an.

²⁰ Pus an ts'alh najun:

—Chunchacha k'ilhtuy wa kintajas'at'at, ¿tanyucha yu kintits'an'aniya?

²¹ An Jesús juniy:

—Li ts'ajwi ts'uk'up'ut'un, k'ast'at'i an yu lhith'a'un, ch'i k'ajaxt'a'nincha an tumin an jakilhpatinin, ch'unch'a k'alhits'uk'uya'a yu laj'oxi tanlhun an lakt'iyen, ch'i k'at'ana'acha, ak'inch'a'o'aya'acha.

²² Akxni chunchacha asmatlhi an ts'alh, an-cho'olhcha, sawalhcha ta'oxila'alhi'alh, mu lhuw ixtanlhuni ixlit'ajun.

²³ Pus akxni an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan:

—Sawalh lhima'anxkayi kacha'ana pumatam yu jamatumin laka lhich'alhkat an lakt'iyan. ²⁴ Chi a'tam klajumpalaw, li palay wa lasi la'atam camello kala'pusli la ix'istaj makskat, walh jantu li katanuchalh la ixlich'alhkat Dios xamati jamatumin lapanak.

²⁵ Pus sawalhcha ixtalhi'a'niya akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an ixt'alhtanan an Jesús, chi tajuniy:

—¿Pus chuncha tisiyuchacha lay kata'alhtaxtuya'a?

²⁶ Chi sa'cha jala'ts'in, jajuniy:

—Yu jantu lay ilhtuy an lapanak, an Dios yucha layi ilhtu'ojoy, wa tuchicha.

²⁷ An Pedro, ja'alhtayanalh, najun:

—Kitnan ikhlimakaw'otawcha kilaktanlhunk'an chi iklach'a'o'atawcha, ¿tisuncha akla'a'iyawi?

²⁸ An Jesús jajuniy:

—Sawalhi ani yu klajunaw akxni chuxcha kalaklasast'i'okana, kit'in isTs'alh Lapanak aktawlanta la kilhich'alhkat, tan iklhajaxtuta. Uxitnan yu kilach'a'o'ayaw, wachu ka'alina tan k'at'awlht'achi'it, lakakawt'uyi juntachalh, chi uxitnani k'ajach'alhk'atnaniya'it an kilh-makkawt'uy xalapanakni Israel. ²⁹ Wa tichicha yu kint'alhtanan chi lhimakajuncha ixcha'a, u ixjat'ala'awnin, u ixjamatsanan, u ixpay, u ixnati, u ixt'iwi, u ixjas'at'an, u ixlakaat'un, tam cientoj palayi kaxta'nikana', chi kaxta'nikana jatsukunti yu jantu min'ojoy. ³⁰ Pero ixluwk'ani yu p'ulhnaj chaway, yu'uncha astani katajuna', chi yu astan chaway p'ulhnaja katajuna'.

20

Yu tatapatsay tan ch'ankanta uva

¹ 'Mu an llich'alhkat awint'i lakt'iyan tachanu pumatam jamalakaat'un, yu ka'alh japuxkawna wats'isin lapanakni yu tama'tapatsay, para li kata'alh tapatsanin tan ch'anta ix'uva. ² Chi akxni jat'atamakawlhcha an lapanakni tani chunchacha kajamapalhniya tamin wilhchan, jamala'achalhcha an tan ch'anta ix'uva. ³ Walh a'tam taxtunipalhi an jamalakaat'un akxni jantuka' ix'atunkujun, katacha las nuevejcha, chi jala'ts'impalh ali'ini an ixtan'ajni la'acha'an yu jantu tu'u ixta'ilhtuy. ⁴ Pus jajuniy: "Wachu akilat'a'awi tapatsanin an tan ikch'anta ki'uva, aklamapalhniyawcha mimpanch'e'exk'an." Pus tat'a'alhcha. ⁵ Ka atunkujuncha, an jamalakaat'un a'tam taxtunipalh. Chi akxni ixta'oxat'ajuncha, las trescha, a'tam taxtunipalh, chi wanajcha chuni jamala'achapalh an tan ch'anta ix'uva an yu jakila'cha'alh. ⁶ Walh a'tam taxtunipalhi puta'oxay katacha las cincojcha ixjunt'ajun, jala'cha'ampalh yu jantu tu'u ixtapatsatk'an, jajuniy: "¿Tasu li wa anicha tuntakuju t'awnat'iti?" ⁷ Yu'uncha tajuniy: "Wa xliyu jantu xamati ikt'atapatsayaw." Yucha jajuniy: "Pus wachu akilat'a'awi tapatsanin an tan ikch'anta ki'uva, aklamapalhniyawcha mimpanch'e'exk'an."

⁸ 'Chi akxni tats'isit'ajuncha, an jamalakaat'un juniy an yu mala'ts'ilhi'anita tan ch'anta ix'uva: "K'ajat'asanincha an lapanakni an yu tatapatsalh chi k'ajaxt'a'nincha ixtalhajak'an, p'ulhnajcha

k'ajamap'alhnini an yu astancha tatanulh, chi ixli'astan yu'uncha an yu p'ulhnajcha tatanulh tatapatsay.”⁹ Pus akxni tacha'alhcha an yu ta'oxaycha las cincojcha ixjunt'ajun tatanulh, pumatamjtain a'tsayi talhajalh, tacha lha-jakan tam wilhchan.¹⁰ Chi akxni wachuca tacha'alhi an yu p'ulhnaj tatanuchalh tatapatsay, ixtapast'ak'a li sna palaycha katalhajaya', pero wachu wa chuni tajama'lhtayanalh ixtalhajak'an.¹¹ Pus akxni tajama'lhtayanalhcha, talhichiwiniycha an jamalakaat'un,¹² chi tajuniy: “Ani yu astancha tachilh wa tam horaja tatapatsalh, walh wanajch'a ch'uni jamap'alhnin. Kitnan ikhlitayaniwi kilho'otk'an chi an lhi'ichi tam wilhchan.”¹³ Pus an jamatumin juniy xapumatam: “Kint'ala'ajun, jantu tu'u yu jantucha oxi k'ilhtut'ajun, ¿ch'u jant'u k'int'at'amak'awi t'ani ch'unch'ach'a k'alhajaya'a tam wilhchan?¹⁴ K'alhip'inchicha yu mintalhaja, chi ani yu astancha tanulh tapatsay wanajcha chuni akmapalhniya'.¹⁵ ¿Chu xamati akijuna li jantu chuni yu k'ilhtuy li kintumini yu ikhlimapalay? ¿U sna wa lhaxk'ayanani li kit'in oxi iklapanak?”¹⁶ Chuncha yu kajuna', ixluwk'ani yu p'ulhnaj chaway, yu'uncha astani katajuna', chi yu astan chaway p'ulhnaja katajuna', [mu lhuwi yu jat'asanikanta, pero wa lakats'uniya yu jasax-tukan.]

A'tamcha lhichiwiwimpalayi an Jesús li katama'niya'

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

17 Akxni an Jesús tama'ast'a'alhcha an la'acha'an Jerusalén, laka tijcha, an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan wa lakatamcha ja'ilhtu'olh, jajuniy:

18 —Chaway ti'anawcha la'acha'an Jerusalén, an isTs'alh Lapanak la ixmaknichak'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sini kama'axta'kana', katalhimuk'aya wa tanlhuncha chi katama'niya'. 19 Chi yu'uncha wachucha katama'axt'a'a la ixmaknik'an an yu jantu judiojnin, para li wa katalhila'ts'ilhcha chi katala'ana'malhcha, chi katamakxtukmuk'alhcha laka cruz, pero ixlila'at'utu wilhchan kala'awcho'oya'.

*Yu sk'in an ixnati an Santiago chi an Juan
(Mr. 10:35-45)*

20 Wa chuncha tichiyucha t'aku ixt'iwí tichi lapanak ixjunksan Zebedeo, la'cha'alhi an Jesús, ixjat'a'anta ixt'uyunk'an ists'alan, Jacobo chi Juan, tatso'ottanilhcha an Jesús, chi isk'iniycha lamapaynin. 21 Pus an Jesús juniy:

—¿T'isunch'a lak'ask'ini?

An t'aku najun:

—K'anawi li ani ixt'uyunk'an kints'alan katapiktutawlhcha'ani an la milhich'alhkat, pumatam tan oxi mimpaxti, chi an pumatam la milhijama'xi.

22 An Jesús alhtaylh juniy:

—Jant'u k'ats'ayat t'uch'ini sk'inatcha. ¿Layi k'alhit'ayaniya'it an ma'alh'ajnat yu akma'alh'ajnana'?

Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Chun kalaya'.

²³ Pus an Jesús jajuniy:

—Chun, k'ap'uma'alh'ajnana'itcha yu akpuma'alh'ajnana', pero li akilalakpa'xtitawlaw jantu lay kit'in aktilamakawniw, yucha an kimPayi kajamakawniya yu ancha jalhisakxtuta.

²⁴ Akxni chunchacha ta'asmatlhi an ali'in ixpumakawk'an ixt'alhtanan an Jesús, tat'alatalh'amnilhi an ixt'uyunk'an. ²⁵ Pus an Jesús, jat'asanilh, jajuniy:

—K'ats'ayat'iti li an xajamach'alhkatni ta kilh-makchux lapanakni wa talhinajuncha, chi an yu xalaj'ajin yu'uncha yu palaycha wa talhinajun. ²⁶ Pero ani, uxitnan, tam. Ani, yu xa'ay jumputun p'ulhnajcha kajatapatsanilhi an ali'in. ²⁷ Chi yu tukancha palay xa'ay jumputun uxitnan, mima'tsukuk'ani kajuna'. ²⁸ Mu masi kit'in yu ikjunli isTs'alh Lapanak, jantu ikminta li wa akilak'ilhtunikalhcha an tapatsat, kit'in iklamintaw tapatsaninin, chi ikminta ma'axta'na an kijat-sukunti para li lhuw lapanakni katata'alhtaxtulh.

Tajalakawanalh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un
(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Akxni tataxtucho'olhcha la'acha'an Jericó, an Jesús, wa ts'ananacha ixch'a'o'akanta. ³⁰ Walh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni, yu sa'ixtawilanalh waniy laka tij, taxa'alaycha an Jesús, akxni ta'asmatlhi li ancha ixla'pust'ajun, tajuniy:

—¡Jamach'alhkat, Ists'alh David, lamapaynin akilalhi'a'tayjuw!

³¹ Pero an ali'in lapanakni wa talaj'aymalhi an la'la'lhtulu'un lapanakni, para li ma sa'cha kata-lajkilhulh, pero yu'uncha palay p'as ixtaxa'alay, ixtajuniy:

—¡Jamach'alhkat, Ists'alh David, akilalhi'a'tayjuw!

³² Pus an Jesús, sa'cha tayalh, jat'asanilhcha chi jajuniy:

—¿T'isunch'a lak'ask'inat akla'ilhtuniwi?

³³ Yu'uncha ta'alhtaylh:

—Jamach'alhkat Jesús, klakask'inaw li akilamalakawaniw.

³⁴ Pus wa chuncha an Jesús, jamapayniycha, pus jalaklakpuch'apalh, walh wa tukan tajalakawanalh chi tach'a'o'alhcha.

21

*Akxni tanuchalh la'acha'an Jerusalén an Jesús
(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)*

¹ Akxni waniycha ixtacha'ant'ajun la'acha'an Jerusalén, chi ixtacha'antacha la'acha'an Betfagé, a'stitawk'acha ixtat'ajun tan junkan Laka Olivojnin, an Jesús jamala'achalhcha ixt'uyunk'an ixt'alhtanan. ² Jajuniy:

—K'ap'inch'i't an tan tasuy la'acha'an, k'ala'ch'ip'ina'it ch'iyawkanta la'atam xanati burro chi t'ayalh ixjas'at'a, k'ax'ot'iya'it'it chi akilalhiminiyaw i an la'at'uy. ³ Li xamati tu'u tajunan, k'a'una'it li yucha an Jamach'alhkati jama'lhtask'iniy, li wa tukan kajaxta'nicho'oya'.

4 Tacha ani tapasalh, para li kawalhi tacha an ixnajunta an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

5 K'a'uni an istsi la'acha'an Sión:

“La'mintancha amiRey, yucha jantu ayajk'atsay, puminta la'atam burro, jas'at'a burrojo puminta, ixjas'at'a la'atam jatapakxat yu mak'uk'anan.”

6 Pus an ixt'alhtanan an Jesús, ta'alhcha, chi chunchacha ta'ilhtulh tacha an jajunilh.

7 Talhiminilhcha an xanati burro chi an xajas'at'a, talak'aymuk'anilhcha ixla'la'ch'itk'an chi yucha putawk'alhcha.

8 Chi mu wanajcha lhilhuw, ixtamamaniycha ixla'la'ch'itk'ani an laka tij, chi an ali'in ixtala't'e'e'iycha xax'oy k'iw, ixtamamaniycha an laka tij. 9 An yu ixtap'ulanan chi an yu astan ixtamintachalh, ixtalhit'asaycha, ixtalaknahun:

—¡Alhp'asi an isTs'alh David! ¡Oxi yu an Dios makminta! ¡Hosanna kanawkalhi an lakt'iyán!

10 Akxni tanuchalhcha la'acha'an Jerusalén an Jesús, chux an lapanakni an yu ancha jamacha'an sawalhcha ixtalhakapu'an, ixtalaknahun:

—¿Tisiyuchacha aniya?

11 Pus an ali'in lapanakni tanahun:

—Ani Jesús, yucha lhichiwiniy ixchiwinti Dios, jamacha'a Nazaret, xalakaat'un Galilea.

Yu ixtajast'anan laka tajtan

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

12 Tanuchalhi laka tajtan an Jesús, jalakxkawxtu'olhi an yu ixtajast'anan chi ixtajatamawnan laka tajtan. Jala'ma'pusp'itni'olhi

an ixmesajk'an an yu ixtamapaxay tumin chi an ixtants'ik'an an yu ixtast'ay paloma. ¹³ Jajuniy:

—Ts'o'muk'akanta tan najunta: “An kincha'a putapaynin cha'a kajunkana’”, walh uxitnan wa mimp'a'lhawnachak'ani ilht'ut'at'it.

¹⁴ Ixli'astan an laka tajtan, an Jesús tala'cha'alh yu wa la'la'lhtulu'un chi yu wa lakch'anilht'ulukun, chi jak'uch'ulhcha. ¹⁵ Walh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin, mu ixtala'ts'incha tacha an laj'oxi tanlhun ixlak'ilhtuy an Jesús, chi ixta'asmat'acha li an jas'at'an ixtalhit'asaycha an laka tajtan, ixtalajnun: “¡Jama'alhtaxtununi an ists'alh David!”, pus talhitalh'amalh. ¹⁶ Chi tajuniy an Jesús:

—¿Asmat'a tacha an talajnun?

An Jesús jajuniy:

—Chun, ik'asmat'a. ¿Jant'u a'tam p'unawt'at'iti tan najunta?:

La ixmilhpatk'an an jas'at'an chi an lakt'ikt'inka yu tats'ik'iyka

ilht'u li oxi katamilhpanin.

¹⁷ Pus jalaj'oslich'a an Jesús, taxtulhcha an la'acha'an, alhcha la'acha'an Betania, anchacha la'akujchalh.

Tan xixli xak'iw higo

(Mr. 11:12-14,20-26)

¹⁸ Wats'isin ancho'olhcha an tan ay la'acha'an, walh chawanalhcha. ¹⁹ Chi waniy an laka tij la'tsilh a'atam xak'iw higo, pus alh, pero jantu tu'u la'cha'aninilh xajatawk'at, wa si xax'oy, chi juniy:

—¡Jantu a'tam katawk'anini mijatawk'at!

Walh watukan xixli an xak'iw higo. ²⁰ Chi mu tala'ts'incha an ixt'alhtanan, talhi'a'niycha, tajuniy:

—¿Tasu li wa lascha xixli an xak'iw higojo?

²¹ Pus an Jesús, jajuniy:

—Iklajunaw, li jak'iklak'a'ininat'it sawalh, li jantu wa tamj tamjcha p'ast'ak'at'it, jantu wa tacha ani k'ilhtulh an xak'iw higojo k'at'i'ilht'ut'it, layi k'a'una'it ani a'stitawk'a: “K'a'ost'i, an alamalhcha k'at'a'uchi,” chi kajuna'. ²² Chi wa tuchicha k'at'ap'aynisk'ina'it, li jak'iklak'a'ininat'it, k'axt'a'nik'ana'it'it.

Ixlasakmintik'an xalaj'ajin sacerdotejnin chi yu laktatanincha

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Akxni cha'alhcha laka tajtan an Jesús, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanincha yu ancha jamacha'an, tala'cha'alhi akxni ixmasut'ajun, chi tajuniy:

—¿T'asu li ch'unch'ach'a lay lak'ilht'uy ani tanlhuni? ¿Tisiyuchacha makawniyan li k'alak'ilht'u?

²⁴ Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Wachu aklalhisakmiyaw la'atam chiwinti, li akilajunaw, wachu aklajunawi tuchini laycha chuncha ikhlilak'ilhtuy ani tanlhun. ²⁵ Tacha an ixjama'paxanan an Juan, ¿tisiyuchacha ixli-juniya, Dios u wa yucha an lapanaknicha ixtal-hijuniy?

Pus wa chuncha tsukulhcha talhilakchiwiniy, talajuniy:

—Li kajunaw li Dios, akintajunan: “¿P'us ch'i li jant'uch'a k'iklak'a'it'iti?” ²⁶ Chi li kajunaw li wa yu'uncha an lapanaknicha ixtalhijuniy, jalhitalhamniti an lapanakni, mu ixchuxk'ani takiklaka'iy li an Juan ixchiwinti Diosi ixlichiwiniy.

²⁷ Pus tajuniy an Jesús:

—Jantu ijk'atsayaw.

Pus yucha wachu jajuniy:

—Wachu jantu aktilajuniwi tuchini chunchacha lay ikhlilak'ilhtuy ani tanlhun.

Pulhamacha'xan ixt'uyunk'an ts'alan

²⁸ 'Chi, ¿t'asuch'a lhiwilayat'iti? Pumatam lapanak ixjalhit'ajun ixt'uyunk'an ists'alan, chi an lapanak juniy an xapumatam ists'alh: “Kints'alh, k'ap'inchi tapatsana an tan ikch'anta ki'uva.”

²⁹ An ts'alh alhtaylh an ixpay, juniy: “Jantu ijk'uxa'an.” Pero ixli'astan, astan nawlh, chi alh. ³⁰ Chi an pumatam ts'alh wanajcha chuni juncan li ka'alh tapatsana', yucha najun: “Chuni kimpay, ak'ana'.” Pero yucha jantu alh. ³¹ ¿Ani ixt'uyunk'an ts'alan, tisiyuchacha yu ilhtulh an yu jalhijunilh an ixpayk'ani?

Ta'alhtaylh an Jesús, tajuniy:

—Yucha an p'ulhnaj junikalh.

Pus an Jesús jajuniy:

—Klajunaw li an yu talaklhach'inin tanlhun lhimapalhlhi'at chi an wa aya talay t'akunin, tatap'ulhniyani tatanuyachalh an la ixlich'alhkat Dios. ³² Mu takimasunichincha an jama'paxanaj Juan yu oxi tij, walh uxitnan jant'u k'iklak'a'it'it, apalij yucha an talaklhach'inin tanlhun chi an

wa aya talay t'akunini takiklaka'ilh. Pero uxitnan masi chuxi la'ts'in'o'ot'it, jant'u mak'a'unt'iti mintala'alhink'an, jant'u k'iklak'a'it'it.

Laj'ayajk'atsanin lapanakni

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'K'a'asmatp'alat la'atam pulhamacha'xan: ixt'ajun pumatam jamalakaat'un lapanak, yucha ch'anlhicha ix'uva chi kurralhnuhcha, chi ilh-tulhcha tan kapach'itkana an uva, chi yawlhcha a'atam torre, yu palhistakna.

'Chi ixli'astan jamach'ixta'nilhcha tichi yu'uncha lapanakni an ixlakaat'un, chi yucha alhcha ma'at. ³⁴ Akxni chilhcha ixpaku an uva, jamala'achachalhcha ixma'tsukunin an jamalakaat'un lapanak, para li an yu jamach'ixta'nita ixlakaat'un kataxta'nilhcha yu ixnawin. ³⁵ Pero an yu jamach'ixta'nikanta lakaat'un, t'o'tach'apa'ochalhi an ixma'tsukunin an jamalakaat'un: pumatam stakcha talakasamalh, an pumatam tama'nilhcha, chi an pumatam stakcha talakat'alhmalh. ³⁶ An jamanawin lakaat'un a'tam jamala'achapalhchalhi ali'in ixma'tsukunin, palaycha ixluwk'an, pero an yu ixjamach'ixta'nikanta lakaat'un wanajcha chuni ta'ilhtupalh.

³⁷ 'Ixli'astan makminchalhcha yu ists'alh an jamalakaat'un lapanak, mu ixnajun: "Ani mu kints'alh, kata'asmatniya'." ³⁸ Pero akxni tala'tsilhcha an ists'alh, an yu ixjamach'ixta'nikanta lakaat'un, talajuniy: "Yucha anicha yu jamanawin kajuncho'oya

an lakaat'un. Kama'niw, walh ki'anuchak'ani kajuna an yu ixnawin ka'ixwalh.”³⁹ Pus tach'apachalh, tatamakxtulhi an tan ch'ankanta uva, tama'nilh.

⁴⁰ 'Chaway akxni kamina an jamanawin an tan ch'ankanta uva, ¿t'asuch'a lhiwilayat kaja'ilhtuya an yu tatapatsay tan ch'ankanta uvaja?

⁴¹ Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—Kajama'ni'oya', jantu k'is katijamach'akxanilh, chi xamati'inch'a kajamach'ixta'nicho'oya an ixlakaat'un, yu kataxta'niya wa tukani yu ixnawin akxni ixpakucha an ix'uva.

⁴² An Jesús jajuniy:

—¿Jant'u a't'am p'unawt'at'iti an tan ts'o'muk'akanta?, tan najun:

An chiwx an yu wa tala'amaj'alh an yu tayajuy cha'a,

apalij yucha yu palay lhitapalay chaway.

Yucha an Diosi chuncha ilhtulh.

Chi chaway sawalhcha lhi'a'niyaw.

⁴³ Xliyu iklalhijunaw, li uxitnan k'amaxt'unik'ana'it'iti an ixlich'alhkat Dios, chi ali'ini kajaxta'nikana yu taja'asmatnan sawalh.

⁴⁴ Yu la ix'ukxni ani chiwx katamayanta, wanaj lakt'ikt'i kajun'oya', chi yu kaputamaya ani chiwx, wanaj po'xmi kajun'oya'.

⁴⁵ Akxni chunchacha ta'alha'asmat'olh an Jesús, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an fariseojnin, talhimacha'xalhi li yu'uncha ixjalhichiwint'ajun. ⁴⁶ Pus ixtach'apayawputuncha, wa yu tatalhanajlalh, mu an lapanakni an yu ancha

jamacha'an ixtakiklaka'iya li yucha ixchiwinti Diosi ixnajun.

22

Pulhamacha'xan la'atam k'atan tan tama'xto'kan

¹ A'tam jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

² —An llich'alhkat anu lakt'iyán, tachanu pumatam rey, yu mala'asijninilh k'atan ists'alh akxni tama'xto'lhi. ³ An rey jamala'achalhcha an ixma'tsukunin li kata'alhcha jalakt'asaninin an yu jat'awayputunkan, pero yu'uncha jantu tak'uxa'alhi ma'waynin. ⁴ Chi a'tam jamala'achapalhi ali'in ixma'tsukunin an rey, jajuniy: “K'ajak'i'unitcha an yu jamak'atsaanikantacha li ikmala'asijnitacha an wayt. An kintorojnin chi an ali kijatapakxat yu ixtalaj'ontacha jala'ma'nikalhcha,

la'asij'ojotacha, katamilhcha ani laka k'atan.” ⁵ Pero an yu jat'awayputunkan jantu k'is talhaku'alh, atamj atamj intacha lhixtunilh. Pumatam alh la ixkuxtu, pumatam alhcha jast'ana'. ⁶ Chi an ali'in tach'apachalhi an ma'tsukunin stakcha jalaksamakalh, sta jala'manikalhi an ma'tsukunin. ⁷ Akxni k'atsaalhi an rey, lhitalh'amalh, pus jamala'achalh isoldadojnín, wachu jakima'ni'okalhi an yu ixtajama'nininta chi an la'acha'an an tan ixtawilanalh tala'xawalhcha. ⁸ An rey jajuniy an ixma'tsukunin: “La'asij'ojotacha an wayt, pero an yu ixjat'asanikan ixjat'awayputunkan

jant'u lhak'ap'up'ini masi tani katanawlhcha an lapanakni, mu uxint'i jant'u yu la'ts'in tani tasuycha an lapanak. ¹⁷ Akilajuniwi t'ani lhiwilaycha, ¿oxi li akmapalhlhi'aniw an xajamach'alhkat la'acha'an Roma u jantu?

¹⁸ Pero an Jesús, ixjak'atsaaniycha li wa ixtalhila'ts'intanuycha, pus jajuniy:

—¿Tasu li wa kilalhila'ts'intanuyawcha?

¹⁹ Akilamasuniwi an tumin yu pujama-palanaj'ankan.

Pus tamasunilhcha. ²⁰ Chi an Jesús, jajuniy:

—¿Tisiyuchacha ani puwilh chi an ta'a'ut ani ts'o'ulakanta?

²¹ Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an xajamach'alhkat la'acha'an Roma.

Pus an Jesús jajuniy:

—Pus k'axt'a'nitcha yu ix'anu an xajamach'alhkat Roma chi yu ix'anu an Dios wach'uch'a k'axt'a'nit'it.

²² Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, ixtalhi'a'niycha, ixli'astan, ta'alhcha.

Ixpumatujunk'an lhit'ala'awnin yu wa pumatam t'aku tat'atsukulh

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Yuchaka wilhchan, an Jesús, tala'cha'alh an lapanakni yu ixjajunkan saduceojnin, yu an tanajun li jantu lay katila'awcho'okalh, chi tajuniy:

²⁴ —Maestro, an Moisés nawlh li xamati lapanak kaniya chi li jantu tu'u lhitsukunikalh ixjas'at'a, ixt'ala'ajuncha kat'atsukucho'oya an ixt'iwi', para li kata'alilhi ixjas'at'an an yu nilhcha. ²⁵ Kitnan ijkamispaw ixpumatujunk'an

wa lhit'ala'awnin, an xa'aycha t'atsukukalhcha, walh nilh, jantu tu'u makawlh ixjas'at'a, pus an ixt'iwi yucha an ixt'ala'ajuncha t'atsukucho'olh. ²⁶ Walh wanajcha chuni putapasapalh an ixlipumat'uycha, chi an ixlipumat'utucha wanajcha chun, sta talakni'olhi an ixpumatujunk'an. ²⁷ Chi akxni talakni'olhcha, wachucha nilhi an t'aku'. ²⁸ Pus akxni kala'awcho'okana, an ixpumatujunk'an wa lhit'ala'awnin, ¿tisiyuchacha yu ixt'iwi kajuna an t'aku, mu ixchuxk'ani tat'atsukulhi?

²⁹ An Jesús jajuniy:

—Wa xliyu uxitnan jant'u k'ats'ayat'iti tacha an ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios, chi li an Dios layi ilhtu'ojoy watuchicha. ³⁰ Akxni katala'awcho'oya an yu tanitacha, jantu katitalat'atsukulh, mu tacha an ix'angelhnincha Diosi katajuna anu lakt'iyán. ³¹ Ch'i li jant'u lhiwilayat'iti li katala'awcho'oya an yu talaknitacha, ¿ch'u jant'u p'unawt'at'iti li Diosi najun: ³² “Kit'ini ixDios Abraham, chi Isaac chi Jacob”? An Dios jantu ixDiosk'an janinin, yucha ixDiosk'an yu tala'ajunta.

³³ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an Jesús, sawalhcha talhi'a'nilhi tacha an ixmasuy.

Ay lhamap'a'sin

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Pero an fariseojnin akxni ta'asmatlhi li sa' jamakilhunilhi an Jesús an saduceojnin, tata'ayxto'lhicha. ³⁵ Chi pumatam yu yu'uncha, yu ixlajk'atsay lhamap'a'sin ixlila'ts'intanuycha an Jesús, junkan an Jesús:

³⁶ —Maestro, ¿tanyucha yu palay ay lhamap'a'sini?

³⁷ An Jesús alhtaylh, juniy:

—“K'amap'ayniya'a amijamach'alhkat Dios, chux la mijalhunut, chux la mintakuwin, chux la mijatapast'ak'at.” ³⁸ Yucha yu p'ulhnaj chi ay lhamap'a'sin. ³⁹ Chi ixlitipatu'y lanancha wa ixt'atam: “K'amap'ayniya'a mint'alapanak t'ach'a map'aynik'an mi'akstu.” ⁴⁰ Yucha anicha la'at'uy lhamap'a'sini t'alach'apa'ojota chux an ixlamap'a'sin Moisés, chi an ali'incha yu ixtalhichiwiniy wachu ixchiwinti Dios.

¿Tisiyuchacha Ists'alh an Cristo?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Akxni wa lakatam ixta'ayxto'nun'ojoy an fariseojnin, ⁴² an Jesús jalhisakmilh, jajuniy:

—¿T'asuch'a p'ast'ak'at'iti? ¿An Cristo tisiyuchacha pu'a'p'unminchalhi?

Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an David.

⁴³ Chi an Jesús, jajuniy:

—¿Pus tasucha li akxni an ixTakuwin Dios machiwinilh an David, najun: “kiJamach'alhkati an Cristo”:

⁴⁴ An Jamach'alhkat Dios juniy an kiJamach'alhkat Cristo:

“Ak'imp'ikt'ut'a'ulhcha tan oxi kimpa'xti', sta akxni ajkamama'oya la mijach'aja an yu wa taxkayan

para li k'ajap'ut'ach'at'acha.”

⁴⁵ An David ixjamach'alhkati juniy an Cristo, ¿pus tasicha li ist's'alh a'tami?

⁴⁶ Pus wa chuncha jantu layi xamati tu'u alhtaylh, chi sta akxni jantucha k'is xamati ali tapujulh kalhisakmilh tu'u an Jesús.

23

An Jesús ja'alhtasuy an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Ixli'astan, tsukulhcha jaxa'alayi an lapanakni chi an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:

² —An tan ixtawlay Moisesi talaktawlay an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin.

³ Pus xliyu, k'a'ilht'ut'iti wa tuchicha yu tajunan, pero jant'u k'a'ilht'ut'iti yu tacha an talay yu'uncha, mu yu'uncha tanajuni yu ka'ilhtukalh, pero yu'uncha jantu ta'ilhtuy.

⁴ Tachanu tapach'iya tu'u yu ts'ink'i, yu lhima'anxkay lhi'ankan, chi tajamak'uk'aninicha, pero yu'uncha masi wa katamalaklalhcha ma'atam ixk'its'ilimakak'an jantu tamak'aniputun.

⁵ Chux an yu ta'ilhtuy yu'uncha ma wa kajapula'ts'inkalhcha. Palaycha laj'o'xapa'ay jaxt'a'ani talakma'stumpatawk'ay, yu puwilh ixchiwinti Dios, chi an ixla'la'ch'itk'an la'lhmancha palayi lachaj talakstamuk'ay jaxpatanti hilo yu lajk'usi.

⁶ Chi yu'uncha la ixlakapuw talaktawlhputunachalh an tan lakwaykan, chi an laka lakcha'a tan pulakta'ayxto'kan. ⁷ Chi yu'uncha talakask'in li sawalhcha kajala'axa'alakalhi an laka laktij, talakask'in li kajajunikalh maestrojnin.

8 'Pero uxitnan jant'u k'alak'ask'int'iti li k'a'unk'ant'it maestrojnin, mu wa pumatami mi Maestrojk'an, Cristo, chi chux uxitnan lhit'ala'awnin. 9 Ch'i jant'u xamat'i k'a'unit mimpayk'an ani lakaat'un, mu wa pumatami mimPayk'an, an yu wilhchalh lakt'iyen. 10 Ch'i jant'u k'alak'ask'int'iti li k'a'unk'at maestrojnin, mu wa pumatami mi Maestrojk'an, Cristo. 11 Yu palay xa'ay uxitnan, yucha katalak'ilhtuniyan tanlhun. 12 Mu yu sawalhcha lhitapalayi najun jantu tu'u katilhitapalalh, pero yu jantu tu'u lhitapalay lay, yucha kalhitapala'.

13 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, mu wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Jant'u jamak'awniyat'iti katatanuchalh laka lhich'alhkat an lakt'iyen an lapanakni, chi uxitnan jant'u t'anuyat'it, wa jamama't'ijlayatcha an yu tatanuputunachalh.

[14 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Mu wanajch'a jat'olo'ni'oyat'iti ixcha'ak'an an yu jantucha tu'u ixt'apapak'an t'akunin, chi para li wa jant'uch'a k'ak'ats'anik'ant'it wa panijnich'a t'ap'ayniyat'it, xliyu palay k'alhila'a'iya'it'iti lhima'alh'ajna.]

15 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! T'a'a'ch'o'oyat'itcha ani lakaat'un chi an alamalh, jap'uxk'awyat yu katach'a'o'an. Pero akxni jala'ch'ip'inatcha apalijcha wa ja'ilht'uyat'it li a't'uyuj ixjas'at'anacha la'nini katawalh, walh masi jantu uxitnan.

16 '¡Payni'incha uxitnani la'la'lhtulu'un jamap'a'sinin!, uxitnan nawnat'it: "Li xamati pujurarnan an tajtan, li jantu tani lay, pero li xamati pujurarnan an oro yu xanawin laka tajtan, li jalhi'aninincha." 17 ¡Laktontojnin la'la'lhtulu'un! ¿Tampiyuchacha yu palay lhitapalay, yucha an oro, u yucha an tajtan, tan matajtanilakan an oro? 18 Wach'u nawp'alat'it: "Li xamati tu'u najun ka'ilhtuya, chi pujurarnancha an tan xta'kan lha'ulan, li jantu tani lay masi jantu ka'ilhtulh. Pero li xamati pujurarnan an lha'ulan yu o'slay an tan ma'axta'kan lha'ulan, nawnat li jalhi'aninincha." 19 ¡La'la'lhtulu'un! ¿Tampiyuchacha yu palay lhitapalay, yucha an lha'ulan u an tan muk'akan lha'ulan, tan matajtanilakan an lha'ulan? 20 Yu pujurarnan an tan ma'axta'kan lha'ulan jantu wa yucha an puma'axta'kan lha'ulancha pujurarnan, chuxi pujurarnan'ojoy an yu ancha o'slay. 21 Chi yu pujurarnan an tajtan, jantu wa yucha an tajtancha pujurarnan, wachu pujurarnani an Dios, mu ancha wilh. 22 Chi yu pujurarnani an lakt'iyán, pujurarnancha an ixtants'i Dios yu puch'alhkatnan, chi pujurarnancha an Dios mu ancha wilhchalh.

23 '¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha t'ach'a an lhamasuyat'it! Mu xta'atcha xadiezmo an lhaklhi xax'oy menta chi an eneldo chi an comino. Pero k'apmaj'angat'iti an yu palay lhitapalay lhamap'a'sin: an oxi lanti, an jamapayninti chi an jakiklaka'inti.

Pus lhitask'iniya li k'adiez marnant'it, pero jant'u k'alhik'apmaj'amp'alat'iti an ali tanlhun. ²⁴ ¡La'la'lhtulu'un jamap'a'sinin, t'ank'alhamaj'anatcha an x'an, pero an camello t'olo'at'it!

²⁵ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Lakmak'axak'ayat'cha an vaso chi an pulatoj, pero la ixpulakni wa stakcha a'tsamanta ja'alhawanti chi tanlhun yu jantu oxi. ²⁶ ¡La'lhtuluw fariseo! P'ulhnajch'a k'ap'ulakxak'at'i an vaso chi an pulatoj, para li an ixmakan wachucha sut'ut'u kawalh.

²⁷ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Uxitnan tachanu an tan lak'ulakanta puta'aknun yu wa k'usicha sut'o' lakmakamanikanta, pero ixlipulakni wa stakcha taputanumanalh ixjalukutk'an janinin, chi tanlhuncha yu wa stakcha lakp'uch'ita. ²⁸ Chuncha uxitnan, lhimasuyat'iti li oxi lapanakni, pero mimpulaknik'an wa stakcha tapu'a'tsamtani mija'o'xcho'ontik'an chi lhi'ay junita!

²⁹ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Jala'la'oxiniyat'cha an ixputa'aknunk'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, chi jalakmalht'ak'aniyat'cha an ixmonumentojk'an an yu ts'awj ixtat'ajun. ³⁰ Ch'i nawnat: “Li akxni itsukuw akxni ixtat'ajun kilakpaynink'an, jantu xakintat'alhimuk'akani an ixjak'alhnik'an an yu ixtalhichiwiniy

ixchiwinti Dios.” ³¹ Ch'unch'ach'a p'unawnat'it mi'akstuk'an li uxitnan ixjas'at'ank'an an yu tama'nilh an yu ixtalhichiwinini ixchiwinti Dios. ³² Apalijcha wa xawa'a'tami k'a'ilht'u'o'ot'it yu talhi'a'taynilh milakpaynink'an.

³³ '¡Tsapulin! ¡Ixjas'at'an tsapulin! ¿T'asuch'a k'alhit'a'alht'axt'uya'it'it laka lhima'alh'ajnajlhini? ³⁴ Kit'in akla-mala'achaniyawu yu katalhixa'alayan ixchiwinti Dios, chi yu tajalakpastaknan, chi xamaestrojnin lhamap'a'sin. Pero uxitnan wa k'ajama'niya'it'iti ali'in, chi ali'in k'ajamakxt'ukmuk'aya'it'iti laka Cruz, ali'in k'ajala'na'maya'it'iti an laka cha'a tan puta'ayxto'kan, ch'i k'ajach'a'o'aya'it'iti lakatamj lakatamj la'acha'an kata'ana'. ³⁵ Pus uxitnani katala'cha'anan an tala'alhin, tacha an stak jats'alalh ixjak'alhnik'an an yu ts'awj ixtat'ajun. Xlakata an ixjak'alhni Abel, yu ts'awj ixt'ajun sta an Zacarías, ists'alh tichi lapanak ixjunksan Berequías, yu ma'nit'it waniy laka tajtan chi waniy tan ma'axta'kan lha'ulan. ³⁶ Klajunaw yu sawalh, k'amap'ala'it'iti chux an tala'alhin yu chaway ani t'awnat'it.

*An Jesús lhi'alhulh an la'acha'an Jerusalén
(Lc. 13:34-35)*

³⁷ '¡Jerusalén, Jamacha'an Jerusalén, jama'niyat'iti an yu talhichiwinini ixchiwinti Dios, ch'i jalakt'alhmayat'iti an yu jamakt'anik'angat'it! ¡A'lhuwcha ijkamach'ixtamiputulh mijas'at'ank'an, tacha xanati piyu yu jama'ay ixjas'at'an la ixpa'achuj, pero jant'u k'is la'a'it'it! ³⁸ Chawayi jamacha'an Jerusalén, ani

la'acha'an kakapmaj'ankana'. ³⁹ Mu klajunaw, sta chaway jantucha ali akintilala'tsi'iw, sta akxni k'anawna'it: "Ikxta'niy lhimala'puchajuni an yu Dios mala'achatachalh."

24

An Jesús najun li kalakt'ilhikana an tajtan

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Akxni taxtulhcha an laka tajtan an Jesús chi ixti'ancha, stalh tala'alhi an ixt'alhtanan chi tsukulhcha tamasuniya an ay tajtan. ² Yucha ja'alhtaylh, jajuniy:

—¿Yuch'a la'ts'inat'it chux tacha ani yalh? Wanaj kalakt'ilhi'okana', jantu tu'u masi wa chiwxcha katila'ukxtawk'atawilh.

Yu kalaktapasaya akxni ukla'ot'ajuncha an lakamunulhpa'

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Chi akxni sa' ixwilh an Jesús a'stitawk'a, tan junkan Laka Olivojnin an ixt'alhtanan stalh tala'alh, wa ixpu'akstuchak'ani talhisakmiy, tajuniy:

—¿Tasu wanancha chuncha kalaktapasaya an tanlhuni, tisuncha katapasaya akxni k'at'anch'o'oya'a, chi akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'a? Akilajuniw.

⁴ An Jesús jajuniy:

—K'as'alajnant'iti li jantu xamati kata'o'xcho'on. ⁵ Mu lhuwi katamina yu katanawna li yu'uncha Cristo, chi lhuwi katata'o'xcho'oya'. ⁶ Ch'i k'a'asmat'a'it'iti li lasakanha chi lat'alhkanha, pero jant'u

k'alakt'alhanant'it, mu lhitask'iniya li chuncha katapasalh, pero jantuka' kati'ukla'olh. ⁷ Mu la'atam ay la'acha'an kat'alasaya la'atam ixt'a'ay la'acha'an chi pumatam ay jamach'alhkat kat'alasaya pumatam ixt'a'ay jamach'alhkat chi watanchuncha kalaklaya an lakaat'un chi ka'alina chawan. ⁸ Pero masi chuncha, yucha wa kapu'a'tayniyaka an lhima'alh'ajna.

⁹ 'Chi k'ama'axt'a'k'ana'itcha laka lhima'alh'ajna, k'ama'nik'ana'it, jant'uch'a k'is k'at'ila'ts'imp'ut'unk'ant'iti ani lakamunulhpa' ixlakata li kilakiklaka'iyaw. ¹⁰ Lhuwi yu katamakawnacha an ixjakiklaka'intik'an, chi katalama'axta'paxayacha chi katalaxkayacha. ¹¹ Wanajcha lhuwi kata'alina yu jantu sawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh, chi lhuwi kata'o'xcho'oya'. ¹² Wa stakcha kalak'alina lakmakxkay tanlhun, chi an lapanakni jantucha katitalamapaynilh. ¹³ Pero yu kalhitayaniya sta akxni ka'ukla'oya, yucha kata'alhtaxtuya'. ¹⁴ Chi kalhichiwinikana ani laj'oxi chiwinti yu puch'alhkatnan an Dios chux an lakamunulhpa', para li an ta kilhmakchux lapanakni katak'atsaalh, ixli'astan ka'ukla'oyacha.

¹⁵ 'Akxni k'ala'ts'ina'itcha pumatam lapanak yu sawalhcha ay junita an laka tajtan, an la'acha'an Jerusalén chi tacha dioscha kala'ts'inkana tacha nawlh an Daniel yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, (kalhimacha'xalhi yu punajun ani tacha najunta). ¹⁶ Yu xalakaat'un Judea t'awnachalh, ka'os'alhcha laka a'stitawk'an. ¹⁷ Yu ix'a'sti ixcha'a uk'achalh, jantu kata'alhtajulhi para

li ka'alh maxtunu tu'u la ixcha'a'. ¹⁸ Chi yu la ixkuxtu t'awnachalh, jantu ka'alhi p'uxnu ixpu'ayxt'a'kan tan muk'atachalh. ¹⁹ ¡Chi payni'incha an t'akunin yu ixt'a'akxni tukan taja'aynanta, chi yu ixt'a'akxni tukan talhit'ajun ixjas'at'ank'an yu tats'ik'iyka', mu akxni lhima'anxkay! ²⁰ K'at'ap'aynit'it, para li akxni k'aja'osnunt'it akxni jantu ixpaku lhi'asnin, chi jantu kawalh la'atam wilhchan akxni wa jastaknankan. ²¹ Mu ka'alina ay lhima'alh'ajna, tacha yu jantu a'tam alinta sta wa ta wanancha ilhtukantachalh an lakamunulhpa', chi jantu a'tam chuncha kati'alincho'olh. ²² Chi li jantu ka'ixlalakat'ikt'ilhi Dios anchunu panch'e'ex, jantu xamati ka'ixta'alhtaxtulh. Pero mu jamapayniya an Dios an yu jasakxtukantacha, kalalakat'ikt'ikana an panche'ex.

²³ 'Pus xliyu li xamati tajunan: "Anicha t'ajun Cristo, u anucha t'awnachalh Cristo", jant'u k'ak'iklak'a'it. ²⁴ Mu kata'alina yu jantu Cristojnin sawalh, chi yu jantu ixlisawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh, chi layi kata'ilhtuya laj'ay tanlhun tu'u', tacha jak'uchunti, pero wa ixpa'o'xcho'onchak'an, chi li lay, kata'o'xcho'oputuna an yu jasakxtukantacha. ²⁵ Pus chaway klamak'atsaaniwcha. ²⁶ Li xamati tajunan: "K'ak'ila'ts'int'it, an tan wa jasa'nik'a t'awnachalh", jant'u k'ap'it'it, u li tajunan, "Awint'i laka cha'a tanumachalh", jant'u k'ak'iklak'a'it. ²⁷ Mu tacha an jamakalipnin, akxni slimj tak'ut'achalh an tan akxajachilh wilhchan, chi sta tan ta'aknucho'oyachalhi makacha'an, chuncha kala'ts'inkana kalaya

akxni kamina an isTs'alh Lapanak. ²⁸ U tacha akxni inta nimalh tu'u', ancha la'ts'inkani mu ancha tata'ayxt'o'a an ch'unin.

Akxni kachinacha an isTs'alh Lapanak

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30,34-36)

²⁹ 'Watukan tacha kala'oya an ay lhima'alh'ajna, anchunu panch'e'ex, an wilhchan kataputs'isiya', chi an malhkuyu jantucha katimapulhkuh, chi an st'akunin katapatajuyanta an lakt'iyán, chi an takuwinin yu an lakt'iyán tat'ajun kajalakchikixkana'. ³⁰ Wa chuncha katalakasuyacha an isTs'alh Lapanak an lakt'iyán, akxni chun, chux an la'acha'anaxni ani lakamunulhpa kalaktalhanankanacha chi kalaj'alhunkanacha. Katala'ts'inacha an isTs'alh Lapanak li alhp'ascha minta laka jataputs'i chi wa xlimjnik'acha. ³¹ Chi an ix'angelhnin p'ascha kajas'olhniya laka la'atam s'olh, kajamala'achayacha para li katamach'ixtamilhcha an yu jasakxtutacha ta ixljalhi'ay an lakamunulhpa'.

³² 'K'ap'ulhimach'a'xatcha t'ach'a an lhixa'alak'ant'it xak'iw higo: Akxni alhajas'at'alacho'oycha chi xajnich'o'yachilhcha sast'i xax'oy, k'ats'ayatcha li waniycha ixpaku lhi'ichi. ³³ Pus chunchacha uxitnan, akxni k'ala'la'ts'ina'itcha tacha an kalaktapasaya, k'ak'ats'atcha li waniycha laka maticha ikminta. ³⁴ Kit'in klajunaw yu sawalh, akxni chuxcha chuncha kalaktapasaya, lhilhuwi kala'ts'inkana', mu katsukukanaka'. ³⁵ An lakt'iyán chi an

lakaat'un ka'ukla'oya', pero an kinchiwinti yucha jantu.

³⁶ 'Tuchini wilhchancha chi tuchi horajcha katapasaya jantu xamati k'atsay, masi an angelhnin awint'i lakt'iyan, chi an isTs'alh Dios, wa yucha an Diosi k'atsay.

³⁷ 'Tacha akxni an ixt'ajun Noé chuncha katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak.

³⁸ Anchunu panch'e'ex akxni ixt'ajun an Noé, akxni jantuka' ix'a'muxtukan, an lapanakni ixtalakwajin chi ixtalaj'ot'a chi ixtalat'atsukuy, sta wa cha'alhcha wilhchan akxni tanulhcha an laka aya barco an Noé.

³⁹ Yu'uncha jantu k'is taja'asmatnamputulh, walh milhcha an a'muxtut, wanaj jama'ni'olh, chuncha katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak.

⁴⁰ Kamina panch'e'exi akxni ixt'uyunk'an lapanakni tat'ajun lakakuxtu, an pumatam kalhi'ankana chi an pumatam katamakawna'.

⁴¹ Chi tan ixt'uyunk'an t'akunin taskitit'ajun, an pumatam kalhi'ankana chi an pumatam katamakawna'.

⁴² 'K'as'alaj ts'uk'ut'it, mu jant'u k'ats'ayat'iti tuchi panch'e'excha kamina an mijamach'alhkatk'an Jesús.

⁴³ Ch'i k'alhimach'a'xat'iti ani: li tam lapanak jamanawin laka cha'a kak'atsaalhi tuchi jatats'isnicha kamina xamati ja'alhawna, kakujtawla', chi jantu katimakawnilhi katanuchalh para li kaja'alhawanalh.

⁴⁴ Xliyu uxitnan wach'u k'ala'asijt'it, mu an isTs'alh Lapanak kamina akxni jant'u lhiwilayat'it li lay kamilh.

Yu oxi ma'tsuku chi yu jantu oxi ma'tsuku'
(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ 'A ma'tsuku yu jalajk'atsanan chi yu oxi jal-histaknan la ixcha'a ixpatrón, yucha kamalhis-taknikana an cha'a', chi yuchacha kajaxta'niya yu kata'uya an ali'in ixt'ama'tsukunin akxni katalakwaynacha. ⁴⁶ Sawalhcha oxi anchunu ma'tsuku li akxni kachina an ixpatrón, oxi tapatsat'ajun. ⁴⁷ Yucha iklajunaw li an ix-patrón o'sliyancha li kamalhistakni'oya an ix-tanlhun. ⁴⁸ Pero li anchunu ma'tsuku ka-pastaklhi, kanawlh: 'Jantu so'oyo katimilh an kimpatrón. ⁴⁹ Chi kajalaksamalhcha an ali'in ixt'ama'tsukunin, chi kawaylhcha chi ka'otlhicha yu otputun chi wa kat'a'ap'alhcha. ⁵⁰ Akxni jantu k'atsay tuchi horajcha chi tuchi wilhchancha kachina an ixpatrón. ⁵¹ Chi akxni alhp'asi kastak mama'alh'ajnikana', kajat'amak'ankana an yu wa taja'o'xcho'onun, tan kalaj'alhunkana chi tan wa xwat'at'acha kalaktasat'awkana'.

25

Ixpumakawk'an jatsi'in

¹ 'Chunchuniya katapasaya an lhich'alhkat anu lakt'iyán, tachanu ixpumakawk'an jatsi'in yu taxa'a'ilh ixpumaklhkuk'an chi ta'alhcha paxto'nini an ts'alh yu kat'atsukukana'. ² An ixkisink'an s'alaj tat'ajun chi an ali'in ixkisink'an jantu. ³ An yu jantu s'alaj tat'ajun jantu talhi'alhi xa'asaytej an ixpumaklhkuk'an, yu sast'icha katamunicho'olh. ⁴ Pero an yu s'alaj tat'ajun ixkisink'an jatsi'in, talhi'alhi xa'asaytej ixpumaklhkuk'an laka frasco.

5 Mu jantu so'oyo chin an ts'alh, pus sawalhcha talaklhtataputulh, talaklhtatalhcha.
 6 Jaytatnancha, p'ascha chiwinkan, nawkan: "¡Mintacha an ts'alh an yu kat'atsukukana! ¡K'at'axt'utcha, k'alak'at'ast'ukt'itcha!" 7 Pus an ixpumakawk'an jatsi'in talaj'ostaya'olh chi tamala'asijnilhcha an ixpumaklhkuk'an.
 8 An ixkisink'an an yu jantu s'alaj tat'ajun tat'alajuniy an yu s'alaj tat'ajun: "Akilaxta'niwka lakats'uniya ami'asaytejk'an, mu mixt'ajuncha an kimpumaklhkuk'an." 9 Pero an yu s'alaj tat'ajun jatsi'in tat'ala'alhtaylh, tat'alajuniy: "Jantu, mu chuncha wa lasi kaxaw'oya kitnan chi uxitnan. Apalij k'ak'it'ama'ut'it wachu yu mi'anuk'an an tan st'akan." 10 Pus an ixpumakisik'an jatsi'in anchaka ta'ampalh, walh chilhcha an ts'alh. An ixpumakisik'an an yu ixtala'asijta, tat'atanulhcha an ts'alh an tan tama'xt'o'a laka cha'a', chi talaklhchawlhcha an malhticha. 11 Ixli'astan tacha'alhka wachu an ali'in jatsi'in, tanajun: "¡Jamach'alhkat, Jamach'alhkat, akilamati'aniw!" 12 Pero an Jamach'alhkat jajuniy: "Klajunaw yu sawalh, jantu iklamispayaw tichini uxitnancha."

13 Jaxa'ala'olh an Jesús jajuniy:

—Chuncha uxitnan, k'as'alaj ts'uk'ut'it, mu jant'u k'ats'ayat'it tuchi wilhchancha chi tuchi horajcha kamina an isTs'alh Lapanak.

Pulhamacha'xan tumin

14 'An lhich'alhkat anu lakt'iyan wachu tacha xamati lapanak yu jamatumin, yu ti'anacha inta

ma'at la'acha'an, chi an yu tat'atapatsay kajat'asanilhcha chi kajamalhista knilhcha an ixtumin.

¹⁵ 'Pumatam la'akisi milhcha tumini xta'nilh, chi pumatam la'at'uycha milh, chi pumatam tam milhcha, atamj atamjcha malhista knikalh tacha laycha la'ts'ilhi'an. Chi wa chuncha alhcha ma'ati an jamatumin. ¹⁶ An yu la'akisi milh jama'lhtayanalh putapatsalhcha, chi la'akisi milhcha lhajanicho'olh. ¹⁷ Wanajcha chuni ilhtulh an yu wa la'at'uy milh jama'lhtayanalh, la'at'uycha milhi lhajanicho'olh. ¹⁸ Pero an yu wa tam milh jama'lhtayanalh, alh maknunu an ixtumin an ixpatrón.

¹⁹ 'Ma'an cha walh, chincho'olhcha an ixpatronk'an an ma'tapatsanin chi jalakt'asanicho'olhcha, jalhisakmilhcha tuchini tapu'ilhtulhcha an tumin. ²⁰ Cha'alhcha p'ulhnaja an yu la'akisi milh ixjama'lhtayananta tumin, chi t'axtalhicha an la'akisi milh yu ilhajanitacha, najun: "Patrón, la'akisi milhi an k'ixt'a'nin, anicha malh, chi anicha malhi an yu iklhajanilh, wachu la'akisi milh." ²¹ An ixpatrón juniy: "Sawalhcha oxi, oxi ma'tapatsank'at'i chi sawalhi yu na'un. Jantu lhuwi an ixlist'akt'a pero ilht'u sawalh, chaway yu lhuwcha akmalhista kniyan. K'at'anut'icha, kalaj'achanawcha." ²² La'cha'ampalh wachu an yu wa la'at'uy milh tumin ixjama'lhtayananta, najun: "Patrón, la'at'uy milhi an k'ixt'a'nin, anicha malh, chi anicha malhi yu iklhajanilh, wachu la'at'uy milh." ²³ An ixpatrón juniy: "Sawalhcha oxi, oxi ma'tapatsank'at'i chi sawalhi

yu na'un. Jantu lhuwi an ixlist'akt'a pero ilht'u sawalh, chaway yu lhuwcha akmalhistakniyan. K'at'anut'icha, kalaj'achanawcha.”

²⁴ 'Pero akxni cha'alh an yu wa tam milh tumin ixjama'lhtayananta, juniy an ixpatrón: “Patrón, kit'in xajk'atsaycha li sawalhch'a unit'a, uxint'i jax'anani masi t'ant'u uxint'i ch'ant'a ch'i p'ulasak'a masi t'ant'u uxint'i ma'p'its'it'a.

²⁵ Pus iktalhanalh, ik'alh maknunu lakaat'uni amintumin, pero anicha malhi amintumin.”

²⁶ An ixpatrón, alhtaylh juniy: “Uxint'i wa ay unit'a ma'tapatsan, ch'i jant'u t'u'u ilht'up'ut'un, mu li ixk'ats'aycha li ijkax'anani tan jantu kit'in ikch'an chi li ikpulasak'a tan jantu kit'in ikma'pitsiy tu'u, ²⁷ p'us k'a'xlip'i laka bancojo an kintumin, walh akxni xakchincho'olh, xajkama'lhtayanalhcha an kintumin chi xajas'at'a.”

²⁸ Chi jajuniy an patrón an yu ancha ix-tayanalh: “K'amaxt'unit'iti an tam milh tumin, yucha an yu la'akaw milh tumin lhit'ajuni k'axt'a'nit'it. ²⁹ Mu yu lhit'ajun, kaxta'nikana palay, pus palay kalhitsukuya'. Pero yu jantu lhit'ajun, masi yu wa lakats'uniycha kaxlit-sukulh kamaxtuni'okana'.

³⁰ Ani yu jantu tu'u lhitapalay ma'tapatsan, k'amak'ap'it'cha ma'spa tan puts'ista, tan kalaj'alhunkana chi wa xwat'at'acha kalaktasat'awk'ana'.”

Akxni kajasakxtukanacha an lapanakni

³¹ 'Akxni kaxlimjcha jat'amina an isTs'alh Lapanak an ix'angelhnin, yucha katawlacha an la ixputawlan yu ta lhichux kapumispa'okana li yucha ay. ³² Chux an lapanakni ta kilhmakchux

ta'alín, la ixlakapucha katata'ayxto'oya', chi yucha kajamala'apitsiyacha, tacha an ja'ilhtuy yu jalhist'ak'a ixborregojnin chi ixcabrajnin. ³³ An borregojnin lhi tan oxicha ixmaka kajalhiyawyanta chi an cabrajnin lhila'ixjama'xicha.

³⁴ 'Chi akxni an Rey kajajunacha an yu lhila'ix'oxi ixmaka tayanalh: "Uxitnan yu tamapayniyan an kimPay, k'at'at'itcha. K'ajama'lht'ayanant'itcha an lhich'alhkat yu mala'asijninik'ant'at'it sta akxni an Dios ilhtulh an lakamunulhpa'. ³⁵ Mu ikchawanalh, chi uxitnan kilat'awajiw, ijikixixli, chi uxitnan kilat'a'otwi xkan. Tan xakcha'an chi jantu inta xakla'akuja, uxitnan kilaxta'niwi tan aktawilh.

³⁶ Jantu tu'u kila'ch'it xakla'ch'ita, uxitnan kilaxta'niwi kila'ch'it. Xakta'an'ay, uxitnan kilakila'kilaw. Xaklakhchajuy chi uxitnan kilakila'ts'iw."

³⁷ Akxni, katalhisakmiya an yu jantu ay tajunita lapanakni, katajuna: "Rey, ¿tasu wananch'a ixch'awaniy chi iklat'awajiw? ¿U tasu wananch'a ixk'ixxixa chi iklat'a'otwi xkani? ³⁸ ¿Chi tasu wananch'a jant'u int'a ixlak'uja chi iklaxta'niwi t'an k'at'a'ulhi,

chi akxni alhalha ixt'a'un, chi iklaxta'niwi mila'ch'iti? ³⁹ ¿Chi tasu wananch'a ixt'a'an'ay ch'i ixlaklhch'a'uy, chi klakila'ts'iw?"

⁴⁰ An Rey kaja'alhtaya, kajajuna: "Wa tichicha yu ch'unch'a ilht'ut an kijat'ala'awnin masi yu wa xalakt'ikt'incha, tachanu kit'ini chuncha kila'ilhtuw."

⁴¹ 'Ixli'astan an Rey kajajunacha an yu ixlila'ama'xi tayanalh: "¿Uxitnan yu laka lhima'alh'ajna k'ap'ina'it k'a'ost'itcha ani,

k'ap'inchi'itcha laka jikmi tan jantu a'tam mixa, tan mala'asijninikanta an xapay makxkay'un chi an lakmakxkay'un! ⁴² Mu ikchawanalh, chi jantu kilat'awajiw, ijikixixli, chi jantu kilaxta'niwi xkan. ⁴³ Akxni jantu inta xakla'akuja tan xakcha'an, jantu kilaxta'niwi tan aktawilh. Jantu tu'u kila'ch'it ixjunita, jantu kilaxta'niw. Xakta'an'ay chi xaklakhchajuy, walh jantu kilakila'kilaw." ⁴⁴ Akxni, yu'uncha katalhisakmiya, katajuna: "Rey, ¿tasu wanancha iklala'ts'iw ixch'awaniy u ixk'ikxixa, u jant'u int'a ixla'ak'uja, u jantu tu'u mila'ch'it, u ixt'a'an'ay, u ixlakhch'a'uy, chi jantu iklalhi'a'tayjuwi?" ⁴⁵ An Rey kajajuna: "T'ach'a jant'u xamat'i ch'unch'a ilht'ut an xalakt'ikt'in yu kilapanakni, jant'u t'u'u ilht'ut kilakata." ⁴⁶ Yu'uncha kata'anacha laka lhima'alh'ajna tan jantu a'tam min'ojota, chi an yu oxi lapanakni kajaxta'nikanacha jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy.

26

Talhilakchiwiniy tani katalhima'nilhcha an Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, jajuniy-cha an ixt'alhtanan:

² —K'ats'ayatcha li wa la'at'uycha wilhchani ts'an'ay ixk'atan paxku, an isTs'alh Lapanak kama'axta'kanacha para li katamakxtukmuk'alhcha laka Cruz.

³ Wa chuncha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanincha yu ancha ixla'acha'ank'an, tata'ayxto'lhicha an

la ixjatalakxtut an xa'aycha tukan sacerdote, yu junkan Caifás. ⁴ Chi anchacha talhilakchiwinilh tani katalhi'o'xcho'och'apayawlhcha an Jesús, para li katama'nilhcha. ⁵ Pero talajuniy:

—Tukan k'atan jantu, para li jantu katala'talh'amalh an lapanakni.

Pumatam t'aku lakamuk'alh perjumeje an Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ An Jesús, la'acha'an Betaniaja ixt'ajun, la ixcha'a Simón, yu ixlakap'uch'i'ojota. ⁷ Walh ancha la'cha'alh pumatam t'aku yu ixli'anta la'atam perjume la xafrasco, yu wanaj la'lhuw ixtapalay, chi ukmuk'akalhi an Jesús akxni sa' ixwilh laka mesa. ⁸ Chi mu tala'ts'incha an ixt'alhtanan an Jesús, pus talhitalh'amalh, tajuniy:

—¿Tasu li wa lha'amanancha an perjumeje?

⁹ Yucha layi kaxlist'akalh la'lhuw, chi kaxjamala'pitsinikalhcha an jakilhpatinin.

¹⁰ Pero an Jesús asmat'a, pus jajuniy:

—¿T'asu li la'a'aymayatcha ani t'aku'u? Oxicha tacha ani ki'ilhtulh. ¹¹ Mu an jakilhpatinin lhilhiji k'ajat'a'aklats'uk'uya'it'it, kit'in jantu. ¹² Ani t'aku kilakamuk'alhcha an perjume ixlakata li mala'asijniycha li akxni akimaknukana'. ¹³ Chaway sawalh, klajunaw, wa tanchuncha kalhichiwinkana ani laj'oxi chiwinti, chux lakamunulhpa, wachu kalhichiwinkana an yu ilhtulh ani t'aku', para li kalhipastakkalh.

An Judas ma'axta'lhi an Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

14 Xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yu ixjunksan Judas Iscariote, jala'alhi an xalaj'ajin sacerdotejnin, 15 chi jajuniy:

—¿Tasuncha kilaxta'niyaw para li aklama'axta'niw an Jesusi?

Yu'uncha taxta'nilh a'xp'uxamkaw tumin de plata. 16 Pus sta akxni wa ixlipuxkawniycha tani kalhima'axta'lhicha.

Akxni waylh an Jesucristo

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

17 Walhcha la'atam wilhchan ixk'atan pan yu jantu lhiyalh lhamaskajan, tala'cha'alhcha an ixt'alhtanan an Jesús, tajuniy:

—¿T'anisch'a na'un akmala'asijniw para li k'awaycha laka paxku?

18 Yucha jajuniy:

—K'ala'p'inchi'it tichi lapanak an la'acha'an, k'a'una'it: An Maestro najun: “Waniycha kimpanch'e'ex, an la mincha'a akmak'ataniya an paxku ali an kint'alhtanan.”

19 Pus an ixt'alhtanan an Jesús chunchacha ta'ilhtulh tacha an jajunilh, tamala'asijnilhcha ixlakata an paxku.

20 Akxni tats'isilhcha, jat'atawilhcha laka mesa an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús.

21 Chi akxni ixtalakwayt'ajuncha, jajuniy:

—Sawalhi ani yu klajunaw, xapumatam yu uxitnani akima'axt'a'a'.

22 Pus sawalhcha ixtata'oxila'alhiy, atamj atamjcha ixtalhisakmiy, ixtajuniy:

—¿Kit'in sna'a, Jamach'alhkat Jesús?

²³ Wa chuncha yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Yucha an kint'atamaj'oy la kimpulatojo akima'axt'a'a'. ²⁴ Sawalhi li an isTs'alh Lapanak ts'ajwi ti'an, tacha an lhits'o'muk'akanta, pero an lapanak an yu kama'axt'a'a an isTs'alh Lapanak kapulhik'atsaya'. Yucha palay oxi jantu katsukulh.

²⁵ Wa chuncha an Judas Iscariote, an yu kama'axt'a'a, alhtaylh juniy:

—¿Maestro, chu sna kit'in?

An Jesús juniy:

—Uxint'ich'a naw.

²⁶ Chi ixtalakwayt'ajunka, an Jesús xa'a'ilhcha an pan, chi xta'lhicha lhimala'puchajun, la'ch'e'elhcha jaxta'nilhcha an ixt'alhtanan, jajuniy:

—Ni'ijcha, k'a'ut'itcha, ani kilakatunaj.

²⁷ Ixli'astan xa'a'ipalh la'atam vaso yu i-putajun xaxkan uva, chi wachucha lhixta'nilh lhimala'puchajuni an Dios, chi jaxta'nilhcha an ixt'alhtanan, jajuniy:

—Minchuxchak'ani k'ap'u'ott'it ani vaso, ²⁸ mu ani yucha kijak'alhni, yu sast'icha putamakawkan li ani jak'alhni kamaj'ankana, para li lhuw lapanakni katapumala'mixilh ixtala'alhink'an. ²⁹ Kit'in klajunaw sta chaway jantu akti'otcho'olhi an xaxkan uva, sta akxni aklat'alaj'otcho'otacha'aw yu sast'icha an la ixlich'alhkat kimPay.

An Jesús najun li an Pedro kanawna li jantu mispay

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Akxni talakmilhpa'olhcha la'atam milhpat, ta'alhcha a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin.

³¹ Ancha jajuniy an Jesús:

—Ani katats'isiya wanaj akilamakaw'oyaw. Mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najunta: “Akma'niya an yu jalhist'ak'a ixborregojnin, chi an ixborregojnin wanaj tilh katata'a'pitsi'oya.” ³² Pero akxni akla'awcho'oyacha kit'ini aklatap'ulhniyaw ak'ana xalakaat'un Galilea.

³³ An Pedro, alhtaylh juniy:

—Masi katamakaw'ojon, kit'in jantu aktimaka-jun.

³⁴ An Jesús juniy:

—Kit'in sawalhi yu ijkunan li chaway ani katats'isiya, akxni jantuka' k'is tu'u katit'asalh puyux, a't'utu k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.

³⁵ Pero an Pedro juniy:

—Masi akima'nikalh wachu jantu a'tam aktinawlh li jantu ikmispayan.

Chi an ali'in ixt'alhtanan wachu chuni tajunilh.

An Jesús tapaynilh lakatam laka palakch'anan tan junkan Getsemani

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Wa chuncha jat'acha'alhcha an ixt'alhtanan an Jesús, tan jalakch'ananankanta junkan Getsemani, jajuniy:

—K'alakt'awlatka ani, kit'in ikti'an anu', ikti'an tapaynini'.

³⁷ Pus ja'aylihi'alhcha an Pedro, chi an ixt'uuyunk'an ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo, walh sawalhcha tsukulh ta'oxila'alhiya an Jesús. ³⁸ Jajuniy:

—An kintak'atsan sawalhcha ta'oxila'alhiy, wa tacha akniyacha ijk'atsan. Ani akilapakxaw jant'u k'alaklht'at'at'it.

³⁹ Pus stalhcha alh lakats'uniy, tatso'ottalhcha chi tamuntitachalhcha an lakaat'un, tsukulhcha tapayniy, najun:

—KimPay, li lay, ak'imala'xt'inunini ani ay lhima'alh'ajna pero jantu tacha kit'in klakask'ini kawalh, tacha uxint'i lak'ask'ini kawalh.

⁴⁰ Ixli'astan jala'cha'ancho'olhcha an ixt'alhtanan, walh ixtalaklhtatanancha. Pus junkan an Pedro:

—¿Jantu layi masi wa tamcha hora akilat'a'alhkujwi? ⁴¹ K'ak'ujt'it ch'i k'at'ap'aynit, para li jant'u k'alhila'ts'int'anuk'ant'it li k'a'ilht'up'ut'ut yu jantu oxi. Mu an takuwin yucha ilhtuputuni yu oxi, pero an lakatunaj yucha yu jantu k'ut'ilh.

⁴² A'tam ampalh, a'tam tapaynipalhi ixlipu'a't'uycha, najun:

—Kimpay li jantu layi ak'int'imala'xt'inunin ani ay lhima'alh'ajna, chunchacha kawalh t'ach'a oxi lhiwilay.

⁴³ Jala'cha'ampalh a'tami an ixt'alhtanan, a'tamcha ixtalaklhtatanampalay, mu sawalhcha ixjala'cha'an ilhtapututk'an. ⁴⁴ Pus jamakawlh, a'tam ampalh, ixlipu'a't'utucha alh tapaynini'. Wanajcha yu chiwinti nawpalh. ⁴⁵ Wa chuncha jala'cha'ampalh an ixt'alhtanan, jajuniy:

—¿Jast'aknant'awnatka ch'i laklht'at'ayatka? Chilhcha panch'e'ex, an isTs'alh Lapanak kama'axta'kanacha la ixmakak'an an la'ma'lhta'alhinin. ⁴⁶ K'alaj'ost'ayatcha, ka'awcha, jo', mintacha an yu akima'axt'a'a'.

Tach'apayawlhcha an Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ixchiwint'ajunka an Jesús, la'cha'alhcha an Judas, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, t'o'o'ocha jat'acha'alh lhuw lapanakni, ixtalaklhi'antacha ix'espadajk'an chi ixk'iwk'an. Yu'uncha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanincha yu ancha xalapanakni ixtalhinajunta. ⁴⁸ An ja'o'xcho'onuj Judas la'asiyaj ixjajunitacha tani kajapumasuniyacha, ixjajunita:

—Yucha an akla'xtikilhtast'uk'a yu Jesús, k'ach'ap'ayawya'itcha.

⁴⁹ Pus an Judas la'cha'alhcha an Jesús la'axa'alalhcha, juniy:

—¡Xaycha, Maestro!

Chi la'xtikilhtastuklhicha. ⁵⁰ Pus an Jesús alhtaylh:

—Kint'ala'ajun, ¿t'isunch'a la't'ant'a?

Wa chuncha an ali'in t'o'cha tala'cha'an'olhi an Jesús, tach'apayawlhcha. ⁵¹ Pero xapumatam yu ixtat'a'anta an Jesús, xtalán xa'axtulhi an ix'espada chi xtalh akatuch'uk'up'uxli xapumatam ixma'tsuku an yu tukancha xa'ay sacerdote. ⁵² Wa chuncha an Jesús juniy:

—K'ama'at'i ami'espada, mu yu espadaja pulasay, wachu espadaja kapuniya'. ⁵³ ¿Ch'u na'uncha li jantu layi aktapayninilh an kimPay

chi akijamakminilh palay de la'akawt'uy batallón angelhnin? ⁵⁴ Pero li chuncha, ¿tasucha lay kalhitapasaya tacha an ts'o'muk'akanta tan najun li chuncha katapasalhi?

⁵⁵ Pus akxni an Jesús jajuniy an lapanakni:

—¿Chu ijka'alhawna li kilamintawcha ch'apayawnin laka espada chi laka k'iw? Lhilhiji xak'an masunu an laka tajtan, chi akxni jantu kilach'apayajuw.

⁵⁶ Pero wa xliyu li chuncha katapasaya tacha an tats'o'muk'ata an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús, wanaj tamakaw'olh, ta'oslich.

Talhicha'alhcha laka junta an Jesús

(*Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55,63-71; Jn. 18:12-14,19-24*)

⁵⁷ An yu tach'apayawlh an Jesús talhi'anilhcha an Caifás, yu xa'ay tukan sacerdote, tan ixta'ayxto'nun an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanincha. ⁵⁸ An Pedro wa ma'atcha ixch'a'o'alhi'anta sta an la ixjatalakxtut an yu xa'ay tukan sacerdote, chi tanuchalhcha, sa'cha jat'atawilh an yu ixtajalhistaknan, para li kala'ts'ilhcha tuchini katapasayacha.

⁵⁹ Walh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi chux an yu ancha ixta'ayxto'nun, ixtapuxkajuycha tu'u maslakatinti para li katalhimuk'alhcha an Jesús, chi laycha katama'nilh. ⁶⁰ Pero jantu tu'u tala'cha'alh, masi ixluwk'ancha ixtacha'an yu ixtanajun tu'u yu jantu sawalh. Ixli'astan tacha'ampalh ixt'uyunk'an, ⁶¹ tanajun:

—Ani lapanak najun: Layi aklakt'ilhilh an ixtajtan Dios chi ixlila'at'utu wilhchan akla'oxicho'olh.

⁶² Pus tayalhi an yu tukancha xa'ay sacerdote, chi xa'alaycha an Jesús, juniy:

—¿Jant'u k'at'ija'alht'ayan? ¿Tisuncha tacha ani talhimuk'ayani?

⁶³ Pero an Jesús jantu k'is alhtaylh. Wa chuncha an xa'ay tukan sacerdote jumpalay an Jesús:

—La ixtalakask'i an yu la'ajunta Dios ijkunan akilajuniwi li uxint'i Cristo, an isTs'alh Dios.

⁶⁴ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Uxint'ich'a naw, chi atumpaj klajunaw chaway ati'anta k'ala'ts'ina'itcha an isTs'alh Lapanak katawlanta tan oxi la ixpa'xti an Dios tan ch'alhkatnan, ch'i k'ala'ts'ina'it'iti akxni kam-inanta lakt'iyán laka jataputs'i.

⁶⁵ Wa chuncha, an yu xa'ay tukan sacerdote la'lh'alhcha an ixla'ch'it, najun:

—¿Wa aya juniya an Dios! ¿Ali jama'lhtask'iniyawí yu kata'alhtasulh? Alha'asmat'atcha tacha an wa aya juniy an Dios. ⁶⁶ ¿T'asuch'a lhiwilayat'iti?

Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—¿T'acha'ancha kama'nikalh!

⁶⁷ Pus akxni tsukulhcha tala'puchujway, chi ixtalakasamaycha chi ali'in ixtala'xtisaycha.

⁶⁸ Ixtajuniy:

—Akilajuniwcha tichini muk'anincha Cristo.

*An Pedro najun li jantu mispay an Jesús
(Mr. 14:66-72; Lc. 22:55-62; Jn. 18:15-18,25-27)*

⁶⁹ An Pedro sa'cha ixwilh ma'spa jatalakxtut. Walh la'cha'alh pumatam t'aku ma'tsuku, juniy:

—Uxint'i wachu ixt'alhtanak'at'i an Jesús, jamacha'a Galilea.

⁷⁰ Pero an Pedro najun ma jantu, ixchuxk'ani ta'alha'asmat'olh, najun:

—Jantu ijk'atsay t'uch'ini uniycha.

⁷¹ Ixli'astan an Pedro, alhi an jatalakxtut, walh a'tam la'ts'impalh pumatam t'aku ma'tsuku', an t'aku jajuniy an yu ancha ixtat'ajun:

—Ani wachu ancha ixt'a'aklat'ajun an Jesús, yu jamacha'a Nazaret.

⁷² Pero an Pedro a'tam nawpalhi li jantu mispay, najuncha li jantu sawalh, najun:

—¡Jantu ikmispayi tichini yuchacha lapanak!

⁷³ Pants'ik'ischa jumpalh, an yu ancha ixtat'ajun tala'cha'alh an Pedro tajuniy:

—Chun sawalh uxint'i wachu yu yu'uncha, mu wanaj ch'unch'a ch'iwiniy.

⁷⁴ Pus akxni wa aya najuncha, chi ixnajuncha li xasawalh, najun:

—Jantu ikmispayi anchunu lapanak.

Walh wa akxni t'asalhcha an puyux. ⁷⁵ Pus akxni, an Pedro pastakhicha tacha an ixjunita an Jesús, akxni junikalh an Pedro: “Jantuka' katit'asalh puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.” Pus taxtulh ma'spa, wa stakcha alhulh.

27

*An Jesús talhicha'anilhcha an Pilato
(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)*

¹ Akxni tunkulhcha, ixchuxk'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaktatanin an jamacha'an Israel, tatamakawlhcha li katama'niyacha an Jesús. ² Pus tach'ilhi'anilhcha an Pilato, tama'axta'nilhcha, mu yucha gobernador ixjunita.

An Judas nilh

³ Wa chuncha an Judas, an yu ma'axta'lhi an Jesús, akxni la'ts'incha li kama'nikanacha, astancha najun, pus jama'axta'nicho'olhi an a'xp'uxamkaw tumin de plata an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, ⁴ jajuniy:

—Tala'alhincha k'ilhtuy li ikma'axt'a'acha ani lapanak yu jantu tani lay.

Pero yu'uncha wa tajuniy:

—Kitnan jantu kintala'alhink'an.
jK'ala'ts'icha uxint'i!

⁵ Pus tilh maka'alhi an tumin an laka tajtan, taxtulhcha, alhcha, chi lhtujcha ch'ikilhtakalh ix'akstu.

⁶ Chi an xalaj'ajin sacerdotejnin talaksaklhi an tumin talajuniy:

—An lhamap'a'sin jantu najuni li layi kamucho'o ani tumin, an tan mukan xatumin laka tajtan, mu ixtapalhcha jak'alhni.

⁷ Ixli'astan talakchiwinilhcha chi tatamakawlhcha li katalhitamawyacha lakaat'un, pus talhitamawlhcha lakaat'un tan junkan ixlakaat'un yu la'la'oxiy a'cho'o, tan kajamaknukalhcha yu jantu an jamacha'an. ⁸ Xliyu anchunu lakaat'un masi chaway junkan lakaat'un de jak'alhni.

⁹ Chunchacha walh sawalh tacha an ixnajunta Jeremías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios akxni

nawlh: “Taxa'a'ilhi an a'xp'uxamkaw tumin de plata yu ixtapalhcha ixta'ulanita an jamacha'an Israel, ¹⁰ chi talhitamawlhcha an ixlakaat'un yu la'la'oxiy a'cho'o, tacha kilhijunilh an Dios.”

An Pilato lhisakmiy an Jesús

(*Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38*)

¹¹ An Jesús la ixlakapucha an Pilatojo ixyalh, pus an Pilato lhisakmiy an Jesús, juniy:

—¿Uxint'i ixrejk'an jamacha'an Israel?

An Jesús alhtaylh:

—Uxint'ich'a na'un.

¹² Chi akxni ixta'alhtasuycha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, an Jesús jantu k'is ja'alhtayanalh. ¹³ Pus an Pilato juniy:

—¿Jant'u asmat'a tacha an stak talhimuk'ayan?

¹⁴ Pero an Jesús jantu k'is tu'u alhtaylh, pus an Pilato sawalhcha ixli'a'niy.

Tanjun li kama'nikalhcha an Jesús

(*Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16*)

¹⁵ Chi mu a'tamincha akxni ix'alín k'atan, an Pilato ixmakajun xamati tach'in, watichicha ixtask'iniy an lapanakni. ¹⁶ Walh akxni, ixmalaklhchawkanta pumatam tach'in ixjuncan Barrabás, sawalhcha ixmispakan. ¹⁷ Pus akxni anchacha ixta'ayxto'nun an lapanakni, an Pilato jajuniy:

—¿T'isiyuch'ach'a lak'ask'inat akla-makawniwi? ¿Yucha an Barrabás, u yucha an Jesús, an yu tajuniy li Cristo?

18 Chunchacha jajunilh an Pilato mu yucha ixk'atsayi li wa ixtaxkajiya an Jesús, xliyu talhima'axta'nilh.

19 Walh akxni sa'cha ixwilh la ixtants'i an Pilato, tan ixnajun tichini ixli'ancha tala'alhin chi tichini yu jantucha, an ixt'iwi mala'achanilh chiwinti tan juniy: “Jant'u t'ani k'a'ilht'u anchunu yu jantu ta lay lapanak, mu ts'isicha makxkay tukani ijkala'awanalh, yucha ixlakata.”

20 Pero an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, tamatanunilhi an lapanakni li yucha an Barrabasi katask'inilh an Pilato chi an Jesús kama'nikalhcha. 21 Pus an Pilato jalhisakmipalh jajuniy:

—¿Tanyuchacha an ixt'uyunk'ani nawnat ak-lamakawniwi?

Yu'uncha ta'alhtaylh:

—¡Yucha an Barrabás!

22 An Pilato jajuniy:

—¿Chi an Jesús yu unat'it li Cristo, tasicha ak'ilhtuya'a?

Ixchuxk'ani tajun'olh:

—¡Kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz!

23 An Pilato jajuniy:

—¿Tasu'u, tisuncha tala'alhini ilhtuta?

Pero yu'uncha palay p'as ixtalaknajun:

—¡Kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz!

24 Pus la'ts'incha an Pilato li jantucha lay tu'u ilhtuy, li apaliycha wa palay tala'talh'amani an lapanakni, pus sk'inlhicha xkan, chi ix'ukxlakapuchak'an ixchuxk'an an lapanakni ma'ch'a'alhcha, jajuniy:

—Kit'in jantu kintala'alhini an xak'alhni ani lapanak, mu jantu tani lay. K'ala'ts'int'itcha uxitnan.

²⁵ Pus chux an lapanakni taja'alhtayanalh, tanajun:

—¡Kitnancha aklhitawk'ayaw an xak'alhni, chi an kilakjas'at'anink'an!

²⁶ Wa chuncha an Pilato jamakawnilhcha an Barrabás. Pero an Jesús lhinawlhcha li kala'ana'makalhcha, chi ma'axta'lhicha li kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz.

²⁷ An isoldadojnin an Pilato talhi'alhcha an Jesús an laka palacio, chi anchacha talama'ayxto'olh ixchuxk'an an soldadojnin, lhtayanancha tala'atanchanulh. ²⁸ Tamaxtunilhcha an ixla'ch'it, chi tamala'ch'inilhcha slapulh la'ch'it. ²⁹ Chi tama'tanulhcha ixcorona, si jalhtukun, chi tamach'apalhcha ma'atam wa tacha ch'ankat an tan lhi'oxi ixmaka'. Ixtatatso'ottaniycha, ixtamamaxaniycha, ixtajuniy:

—¡K'ajama'alht'axt'uncha ixrejk'an judiojnin!

³⁰ Ixtala'achujwaycha, chi ixtapula'pana'acha an wa tacha ch'ankat ixtamach'apata.

³¹ Ixli'astan tamamaxani'olh, tamaxtunicho'olhcha an slapulh la'ch'it chi tamala'ch'inicho'olhcha an yu ixla'ch'it, chi talhi'alhcha tan katamakxtukmuk'aya laka cruz.

*Tamakxtukmuk'alhcha laka cruz an Jesús
(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)*

³² Akxni ixtita'ancha, tapaxto'lhi pumatam lapanak jamacha'a Cirene, Simón ixjuncan, asi tamalhi'anilhi an ixcruz an Jesús.

³³ Chi akxni tacha'alhcha tan junkan Gólgota (nawputun la Ixla'pa'axi Swe'elukut),
³⁴ ixtama'ot'uycha xaxkan uvaja an Jesús yu ixta'a'mujunita ix'alhch'ajat sun jach'itin pero akxni kilhk'atsalh jantu otlhi.

³⁵ Chi akxni tamakxtukmuk'alhcha, an ixla'ch'it talamala'pitsilhcha, wa ta'amanalh suerte para li katak'atsaalhcha tichini yu laycha kalhi'alh. ³⁶ Chi anchacha sa' ixtalakwilanalh, ixtalhist'ak'acha. ³⁷ An la ix'akpuxni ixtats'o'nitacha tuchini talhima'nilhcha, ixtats'o'nita: “Ani Jesús, ixrejk'an judiojnin.”

³⁸ Jat'amakxtukmuk'akalh ixt'uyunk'an ja'alhawnan, ixtapiktutamincha ixjat'ayawkanta, lhilaxjama'xi chi tan oxi ixmaka'. ³⁹ An yu ancha ixtapula'pusa wili wilicha ixtatalakpayajuy chi xkayajcha ixtajuniy. ⁴⁰ Ixtajuniy:

—¡Li k'a'ixlakt'ilhi tajtan, chi li wa la'at'utu wilhchan k'a'ixla'oxiych'o'ocha, k'ama'alht'axt'uk'acha mi'akstu! ¡Li isTs'alhk'at'i Dios, k'at'a'alht'a'ut'icha an laka cruz!

⁴¹ An xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xam-aestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin, chi an laktatanin wanajcha chuni ixtamamaxaniy, ixtajuniy:

⁴² —Ali'in jama'alhtaxtulh chi yucha jantucha layi ma'alhtaxtunikan ix'akstu. Li xaRey Israel kata'alhtaxtulhcha chaway an laka cruz, walh chuncha kakiklaka'iyawcha. ⁴³ Sawalhcha kik-laka'iya Dios, pus kama'alhtaxtunilhcha li mapayniy sawalh, mu najun: “Kit'in isTs'alh Dios.”

⁴⁴ An ixjat'amakxtukmuk'akanta ja'alhawnan, xkayajcha ixtajuniy wachu'.

*Akxni nilhcha an Jesús**(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)*

⁴⁵ Chux an lakaat'un wanaj taputs'isi'olhi atunkuwwa walh sta las tres yu ta'oxaycha.

⁴⁶ Ixjunt'ajuncha las tres yu ta'oxaycha, an Jesús p'asi chiwinilh, najun:

—Eli, Eli, ¿lama sabactani? —nawputun: KiDios, kiDios, ¿t'asu li k'imak'a'unt'acha?

⁴⁷ Ali'in yu ancha ixtayanalh talajuniy akxni ta'alha'asmatlhi:

—Yucha an Eliasi t'asaniy.

⁴⁸ Pus jats'alaj'alh pumatam watukan, xa'a'ilh la'atam wa tacha panimak, chi mala'ch'uch'uwalhcha vinagre chi kinkach'imuk'alhcha ma'atam swa'alh k'iw, para li yuchacha kapuma'ot'ulh. ⁴⁹ Pero an ali'in tanajun:

—K'amak'awcha, kala'ts'inawcha li kamina ma'alhtaxtunu an Elías.

⁵⁰ Walh an Jesús, a'tam p'asi chiwimpalh, ma'axta'lhicha an ixtakuwin. ⁵¹ Pus akxni, an la'ch'it an yu ix'uk'alh laka tajtan, lht'it'in tapu'exli, aklht'uyi walh, talhmani pu'a'taynichalh ta'exa sta talaktsin. Chi an lakaat'un laklalhcha, an chiwx la'tapup'a'xli.

⁵² Chi an tan ixlak'aknukan la'ta'a'mix'alh, pus ixluwk'an an yu ixtajakiklaka'inin yu ixtalaknitacha, tala'awcho'olh. ⁵³ Pus akxni tatakutlhicha an tan ixta'aknunun, ixlila'awcho'otacha an Jesús, ta'alhcha an la ixla'acha'an Dios, Jerusalén, pus ixluwk'ani yu tala'ts'ilh.

⁵⁴ An ixcapitank'an an soldadojnin chi an ali'in yu an ixtat'althistakta an Jesús, sawalhcha talaktalhanalhi akxni tala'ts'ilhcha tacha an lak-tapasalh chi tacha an ixlaklay an lakaat'un, pus talajuniy:

—Sawalhi li ani isTs'alh Diosi ixjunita.

⁵⁵ Wa ma'at ixluk'an t'akunini ixtalaka'an, yu'uncha an ixta'a'tayjuy an Jesús, yu ixtach'a'o'atachalh sta xalakaat'un Galilea. ⁵⁶ Ancha ixtama'yanalh an María Magdalena, chi an María, an ixnati Jacobo chi José, chi an ixnatik'an an ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo.

Maknukalhcha an Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Akxni tats'isilhcha, cha'alh pumatam lapanak jamatumin, José junkan, jamacha'a Arimatea, yucha wachucha ixt'alhtana an Jesusi ixjunita. ⁵⁸ La'cha'alhi an Pilato, sk'inilhi an ixlakatunaj an Jesús. Pus an Pilato lhinawlhi li kaxta'nikalh. ⁵⁹ An José pula'apamililhcha laka sut'ut'u sábanaja an ixlakatunaj an Jesús. ⁶⁰ Chi maknulhcha tan wa sast'ika ixja'ajnanta ixtamp'in laktalhpa, ixli'astan ma'atamp'ililhi'alhcha la'atam aya chiwx yu pumalakhchawlhcha an tan putanukan, chi ancho'olhcha. ⁶¹ Ancha sa' ixtalakwilanalh an María Magdalena chi an pumatam María la ixlakapu an tan maknukalh an Jesús.

⁶² Tunkunchalh, sábadó, an xalaj'ajin sacer-dotejnin chi an fariseojnin wa ayxtamcha ta'alh la'ts'inin an Pilato. ⁶³ Tajuniy:

—Jamach'alhkat, ikpastakwi li akxni ixt'ajunka anchunu ja'o'xcho'onu, nawlh: “Ixlila'at'utu wilhchan akla'awcho'oya.” ⁶⁴ K'alhinaw li oxi kalhistakkalh an tan aknuy sta la'at'utu wilhchan, wa lay kata'alh an ixt'alhtanan puts'ista, chi kataki'alhawlhi an ixlakatunaj chi katanawlh li la'awcho'olh, li chuncha katapasaya palaycha ay la'o'xcho'o kajuna', walh jantu ixlip'ulhnaj.

⁶⁵ Pus an Pilato jajuniy:

—Aniyeh'a jalhit'awnat'iti soldadojnin yu katajalhistaknana'. K'ap'inchi'itcha lhistaknini tacha yu laycha.

⁶⁶ Pus ta'alhcha, oxicha ta'o'slamnilhi an tan ix'aknuy an Jesús chi ta'ulanilhcha la'atam sello, chi tamalhistaknilhcha an soldadojnin.

28

La'awcho'olhi an Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ La'puslicha akxni jantu tapatsakan wilhchan, tunkuncho'olhcha la'atam wilhchan yu pu'a'taynich'o'oycha la'atam samana, an María Magdalena chi an pumatam María ta'alhcha laka'anini an tan ix'aknuy Jesús. ² Walh p'asi laklalh an lakaat'un, mu pumatam ix'angelh an Dios minchalh lakt'iyan, ta'alhtajulh, chi cha'alhcha an tan ix'aknuy an Jesús, ma'osunilhi an aya chiwx an yu ixpu'o'xt'alhkanta, sa'cha putawilh. ³ Wa tacha wa jamakalipnicha ixtasuy, chi an ixla'ch'it wa tacha wa sut'ut'ucha nieve. ⁴ An yu ixtajalhistaknan soldadojnin sawalhcha talaktalhanalh wa xk'ip'ip'icha ixtalaklay chi

tala'ta'a'talhcha, wa tacha wa talaknilhcha sa' taktamalh. ⁵ Pero an angelh jajuniy an t'akunin:

—Jant'u k'alakt'alhanant'iti uxitnan. Kit'in ijk'atsay li yucha an Jesusi p'uxk'awyat, an yu tamakxtukmuk'alh laka cruz. ⁶ Yucha jantucha tu'u tanun, la'awcho'olhcha, tacha an ixnajunta. Li k'at'atcha la'ts'inini an tan ixmakanta. ⁷ K'alas jak'i'unit'iti an ixt'alhtanan li la'awcho'otacha. Yucha katatap'ulhniyan ka'ana xalakaat'un Galilea, ancha k'ala'ts'int'achi'it. Chaway klajuniwcha.

⁸ Pus an t'akunin so'ojo tataxtulh an tan ix'aknuy an Jesús, p'ascha ta'alh, mu ixtalak-talhanancha, pero wachu ixtalaj'achampalay. Ta'alhcha mak'ats'aaninini an ixt'alhtanan an Jesús. ⁹ Akxni wa ixtita'anka an t'akunin, an Jesús jatalakasunilh chi jala'axa'alalhcha. Pus stalhcha tala'alh, tatatso'ottanilhcha chi tala'atanunilhcha an ixch'aja'. ¹⁰ Pus akxni an Jesús jajuniy:

—Jant'u k'alakt'alhanant'it. K'ap'inchi'it jamak'atsaaninini an kijat'ala'awnin li kata'alhi xalakaat'un Galilea, ancha akintala'ts'inanta.

An ixtajalhistaknanta tajamak'atsaaninilh

¹¹ Pus akxni anchaka ixtita'an an t'akunin, ali'in an yu ixtajalhistaknanta soldadojnin ta'alhi an la'acha'an, takimak'atsaanilhi an xalaj'ajin sacerdotejnin tacha an laktapasalh.

¹² Pus an xalaj'ajin sacerdotejnin tat'ata'ayxto'lhi an laktatanin, chi talakchiwinilhcha, chi jaxta'nikalhcha la'lhuw tumini an soldadojnin, ¹³ jajunkan:

—K'anawna'it li akxni ixlaklht'at'ayat'it, puts'ista taki'alhawlh an ixlakatunaj an Jesús an ixt'alhtanan. ¹⁴ Chi li kak'atsaya an Pilato, kitnancha akt'achiwininaw para li jant'u t'a k'a'ilht'uk'ant'it.

¹⁵ An soldadojnin tajama'lhtayanalhi an tumin chi chunchacha tanawlh tacha an ixjajunkanta. Tacha an jajunikalh an soldadojnin li katanawlh, sta masi chaway an judiojnin chuncha talajuniy.

An Jesús jalhijuniy an ixt'alhtanan yu kata'ilhtulh

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Pero an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan an Jesús yu'uncha ta'alhcha an xalakaat'un Galilea, an a'stitawk'a tan an Jesús ixjajunita li kata'ana'.

¹⁷ Akxni tala'ts'ilhcha, tatatso'ottanilhcha pero an ali'in jantu tukancha ixtalhiwilay. ¹⁸ Pus an Jesús stalh jala'alh, chi jajuniy:

—Chux lhich'alhkat an lakt'iyán chi an lakaat'un la kimaknicha kima'axta'nikalh.

¹⁹ Chaway k'ap'inchi'itcha, chi k'aja'ilht'utcha kint'alhtanan ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni, k'ajama'p'axaya'itcha la ixta'a'ut an kimPay chi an isTs'alh chi an Stalan'a Takuwin.

²⁰ K'ajamasuniya'it'itcha li katakiklaka'ilhi tacha an klajuntawcha uxitnan. Lhilhiji aklat'a'aklatsukuyaw uxitnan sta akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'.

CXXXV

Ixchiwinti Dios
Tepehua, Pisaflores: Ixchiwinti Dios New Testament
copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehua, Pisaflores

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
fdc69771-0fdb-5d3b-9a22-8982266a3f47